

המכתב

לְסֵפֶר הַקְּדוֹשׁ

לְקוּטֵי מוֹהַר"ן

עַל הַתּוֹרָה וּמוֹעֲדֵי הַשָּׁנָה

עִם לְקוּטֵי הַתּוֹפְלוֹת

ג' ליון 169

פְּרֻשֵׁת קַרְחַת שֶׁב"ב

עֲנִינֵי הַדָּשׁ תְּמוּזָה

לזכר עולם יהודה צדיק

לע"נ הרה"צ חו"פ
רבי אשר יעקב
בהגה"ק רבי רפאל זצוק"ל
נלב"ע כ"ד תמוז תשמ"ט
תנצב"ה

לע"נ הרה"ג איש צדיק תמים
רבי אהרן גרשון מנחם
ב"ר אפרים שמואל זצ"ל
נלב"ע ח' אלול תשע"ח
תנצב"ה

לרפואת
מלכה בת ברכה אסתר
לרפואה שלימה בקרוב

האזרה האודת

רבינו נחמן מברסלב
זיע"א

לְחִיּוֹרַת בְּאוֹר הַפְּרָשָׁה

עִם הַתּוֹרָה
דְּעִתִּיקָא סְתִימָא

דְּעִתִּידָא
לְאֵתְגַלֵּיָא
לְעִתִּיד־לְבָא

יו"ל בעז"ה ע"י
מכון אור האורות
רבינו נחמן מברסלב זיע"א

052.763.1800
B48148@gmail.com

פְּרַשַׁת קִרְחַ

"וַיִּקַּח קִרְחַ בֶּן יִצְחָר בֶּן קַהָת בֶּן לֵוִי" (במדבר טז, א)

א.

(לקוטי־הלכות, נטילת־ידיים לסעודה, סה־סו־סז־סח־סט - על־פי לקוטי־מוהר"ן ח"ב ז, 'פי מרחמם ינהגם')

"וַיִּקַּח קִרְחַ" (במדבר טז, א), **"וְאֵת־פְּלֹג קִרְחַ"** (תרגום אוונקלוס) - שחלק בין בחינת: **"אֵיִה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ"** (קדשת מוסף שבת; תקוני־זהר), **לְבַחֲיַנַּת: "מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ"** (ישעיה ו, ג).

כִּי עָקַר תִּקְוֹן כָּל הַמְצוּזוֹת וְעִבּוּדַת יִשְׂרָאֵל - הוא לכלל ולקשר העולמות יחד.

[עליון בתחתון, ותחתון בעליון - שיהיה ה'בן' כלול מבחינת 'תלמיד', וכן ה'תלמיד' יהיה כלול מבחינת 'בן' - כְּדִי שִׁיחֶיהָ לָהֶם יִרְאֶה].

כִּי ה'בן, שהשגתו בחינת "מה", "מה חמית" וכו', אם־כן לא יהיה לו 'יראה' כלל, מאחר שאינו רואה כלל כבודו יתברך, על־כן צריך להראותו קצת מההשגה של בחינת ה'תלמיד', בחינת "מלא כל הארץ כבודו" - כְּדִי שִׁיחֶיהָ לוֹ יִרְאֶה].

וכן ה'תלמיד' שהשגתו בחינת: "מלא כל הארץ כבודו", צריך להראות לו קצת מההשגה של בחינת ה'בן, דהינו: בחינת "מה" - כְּדִי שֶׁלֹּא יִתְבַטַּל בְּמַצִּיאוֹת, וְיִהְיֶה לוֹ יִרְאֶה].

אָבֵל אסור לכנס בזה הדעת בקשיות ותרוצים שהם למעלה משכלו, רק לבטל דעתו נגד אבותינו, ונגד הצדיקי־אמת הממשיכין זה הדעת בכל דור ודור, להודיע לבני־האדם כי **"מלא כל הארץ כבודו"**, ולכללו בבחינת "מה".

וְקִרְחַ מחמת גסותו, פגם בזה מאד, ונכנס בקשיות שהם למעלה משכלו, עד שפפר בעקר, על־ידי שעשה פרוד בין בחינת מ"ה לבחינת 'מלא'.

וְכַל־זֶה היה מחמת גסותו, **"שֶׁקָּנָא עֲצָמוּ ב'נְשִׂאוֹת אֱלִיצָפָן"** (במדבר־רבה יח, ב), ורדף את הכבוד, ובזה פגם בכבוד השם־יתברך אשר כל הארץ מלא כבודו.

וְצָרִיךְ כל אדם: לבטל כבודו פנגד כבוד המקום, ולמעט בכבוד עצמו ולהרבות בכבוד המקום וכו' (לקוטי־מוהר"ן ח"א ו).

וְקִרְחַ פגם בזה מאד, עד שפפר בעקר, ועל־כן אמר אז **'מִשָּׂה וְאֶהְרֹן'** (במדבר טז, יא): **"מַה הוּא"** - 'מ"ה' דִּיקָא.

וְעַל־כֵּן חָלַק עַל צִיצִית, וְעָקַר עַל תְּכֵלֶת' **שֶׁבְצִיצִית** (במדבר־רבה יח, ג) - כִּי **"תְּכֵלֶת, הוּא חֲבוּר שָׁחַר וְלִבָּן"** (זהר בראשית נא; לקוטי־מוהר"ן ח"א יח, ז), בחינת **'כָּל־לֵוִיִּת הֵנִי ל'**.

'שָׁחַר' - בחינת **'הַשָּׁף'**, בחינת **'עֵמֶק הַמְּשָׁג'**, בחינת **'אִי"ה'**, בחינת (תקדמת־זהר א:): **"מַה חָמִית" וְכוּ'.**

'לִבָּן' - בחינת **'הַתְּגִלוֹת'**, בחינת: **"מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ"** - שצריכין לכללם יחד - וְקִרְחַ פָּגַם בְּזֶה כַּנִּל.

וְעַל־כֵּן מסר לו' עבודת הקטרת, ואמר לו: **"שֶׁסַּם־הַמּוֹת נָתַן בְּתוֹכֹ שְׁבוּ נִשְׂרְפוּ נָדָב וְאֵבִיהוּא"** (במדבר־רבה יח, ח) - כִּי כָּל הַקְּרָבָנוֹת, הם בחינת **'כָּל־לֵוִיִּת הֵנִי ל'**.

אבל "אין לך הביב מן הקטרת" (שם), שעקר ההתקשרות על-ידו. ועל-כן נקרא 'קטרת' לשון 'קשר', פי 'קטרת' יורד למטה למטה מאד, להעלות מעמקי עמקי הקלפות וכו'.

וזוה בחינת מה שאמרו רז"ל (במדבר-רבה יח, ח): "שקרה עינו הטעתו, ראה שלשלת גדולה יוצאה ממנו, שמואל ובניו, וכ"ד משמרות" וכו'.

הינו: פי על-ידי-זוה טעה והתלבש היצור-הרע אצלו במצוות כדרכו (כמו שמבאר בלקוטי-מוהר"ן ח"א סימן א). פי סבר: שקבוד השם-יתברך לגלות "פי מלא כל הארץ כבודו", ראוי להיות על-ידו, מאחר שזה הכבוד צריכין לגלות מדור לדור (כמבאר שם בהתורה). שבשבי-לזה צריכין להשאיר 'בנים ותלמידים' שהם ה'חליפות' וכו' כנ"ל.

על-כן סבר, מאחר שהוא רואה שממנו יצאו דורות קדושים של צדיקים כאלו שיגלו כבודו יתברך, שהם שמואל וכו' - שבודאי מגיע לו כל הגדלה והכבוד של הנשיאות.

פי באמת: זה הצדיק שצריך להאיר הדעת הקדוש בעולם, בודאי ראוי שיהיה לו כל הכבוד שיבואו כל ישראל אליו לכבודו, כדי שיוכלו לקבל ממנו תורה ודעת על-ידי-זה. 'פי שרש-התורה' הוא 'כבוד-דקדשה' וכו'.

אבל זה הצדיק שמקבל הכבוד, צריך שיהיה ענו גדול בתכלית, בבחינת 'משה', ויהיה בורח מן הכבוד באמת-לאמתו, ולא יקבל הכבוד לעצמו, רק למען כבוד השם-יתברך, כדי שיוכל על-ידי-זוה להאיר הדעת בעולם מדור לדור.

וקרח טעה בזה - שראה: שיצאו ממנו דורות צדיקים שיתגלה כבודו יתברך על-ידם. וסבר: שהדעת-הקדוש שלקחם לגלות כבודו יתברך, יהיה נמשך על-ידו.

ועל-כן אמר: "שראוי לו כל הכבוד" - כדי שיוכל להמשיך הדעת מדור לדור כנ"ל. אבל פונתו - לא היתה לשמים, כי-אם בשביל כבוד עצמו.

אבל הוא היה חזק בדעתו ונכנס לאותו חזקה שהוא ימלט, מאחר שראה שלשלת כזאת שיצאו ממנו, שישתלשל ממנו דורות קדושים שימשיכו דעת כזה בעולם.

ועל-ידי-זוה נתעה כל-כך - עד שמרד במשה-רבנו שממנו כל המשכת הדעת הקדוש הזה, וחלק עליו, ואמר (במדבר-רבה יח, ו): "בלם שמעו מסיני אנכי" וכו' - כאלו 'קבלת-התורה' שהוא עקר 'המשכת הדעת', ירשו בלם מאבותיהם מעצמם, שלא על-ידי פחו של 'משה-רבנו'.

ובזה טועים הרבה גם בדורות האלו, כאלו התורה הולכת בירשה וכו' וכו'.

ואפלו עתה בדורות שאחר 'מתן-תורה' - אי-אפשר להמשיך הדעת-הקדוש, כי-אם על-ידי גדולי מבחרי הצדיקים שהשם-יתברך שולח בכל דור ודור, וכמוכן למשכיל מכל המעשיות שעברו בישראל בכל דור ודור עד היום הזה.

וקרח פגם בזה מאד מאד, מחמת שצפה שדורות קדושים יצאו ממנו וכנ"ל - על-כן סבר שהוא השיג הדעת, ורצה להבין הכל, ונכנס בקשיות שהם 'למעלה-

מהזמן, עד שכפר במשה ובתורתו, עד שכפר בעקר.

וְזֶה שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (סנהדרין קט: - על במדבר טז. א): **"וַיִּקַּח קֶרַח"**, **"שֶׁעָשָׂה קֶרַח הַבְּיִשְׂרָאֵל"**. ודרשו שם כל שמות אבותיו הקדושים על קרח לגנאי. וכמו שכתוב שם: **"בן יצהר"**, **"שהרתיה כל העולם בצהרים"**. וכן **"בן קהת"** וכו'. והקשה: **"לכתב בן יעקב שעקב"** [עצמו לגיהנם]!?

והוא פלא: למה לכתב שם הקדוש של יעקב גם כן להפכו לגנאי לו?! אך 'קרח' במחלקתו גרם: שלא די שהדעת של בניו לא יהיה נמשך לבניו על-ידו, בייאם על-ידי משה ותלמידיו יהושע והזקנים וכו'.

אף גם פגם וקרת ועקר עצמו מהדעת-הקדוש של אבותיו הקדושים, שכל הדעת שלהם נהפך אצלו לרעה, בחינת (תענית ז): **"לא זכה-נעשית לו סם-המות"**.

עד שכל שמותיהם הקדושים, שהוא הדעת שכלול בהשם שלהם, הפך הכל על-עצמו לרעה.

ועל-בן הקשה: **"ולכתב גם בן יעקב, ויהיה נדרש עליו גם-כן לגנאי?"** - כי בודאי פגם גם בשרש הדעת של יעקב, שממנו התחלת יחוס ישראל, שנקראים בלם **"בני-ישראל"**.

והשיב: **"יעקב בקש על הדבר** (בראשית מט. ו): **'בקהלם אל תחד כבדי'"**.

הינו: שזה היה נפלאות הכח של יעקב-אבינו, שהמשיך בזרעו קדשת הדעת הזו, בקדשה חזקה כזאת - שאפלו אם יהיה איזה מזרעו פוגם בדעתו מאד, אף-

על-פיי-כן לא יהיה נפסק חסו-שלום הדעת מזרעו, כי בכל דור ודור יקומו צדיקים שיאירו דעתו בעולם.

ועל-בן בקש מהשם-יתברך, ופעל: **שאפלו כשקרח ירצה לעקר את הכל חסו-שלום, לבטל הדעת הקדוש הזה חסו-שלום - אף-על-פיי-כן לא יוכל לפגם ב'שרש-הדעת' שלו, שהוא 'כבוד השם-יתברך, בחינת (בראשית מט. ו): 'בקהלם אל תחד כבדי'".**

"כבדי" דיקא - כי כל 'שרשי הנפשות' הם 'כבוד השם-יתברך, כי "הכל נברא לכבודו", ויעקב כלול מכל ה'כבוד' שהוא 'שרש כל הנפשות בני-ישראל' שיצאו ממנו וכו'.

ובעצם כחו פעל כל-כף: שקדשת זרעו לא יפסק לעולם, שכל זרעו עד הסוף, בלם יפירו וידעו את השם-יתברך, וימשיכו הדעת-הקדוש מדור לדור לעולם.

עד שאפלו אם אחר כמה דורות יהיה נמצא איזה רשע מזרעו שירצה להכרית עצמו משרש הדעת-הקדוש הזה, כמו 'קרח' - אף-על-פיי-כן לא יוכל לעקר בייאם את-עצמו.

אבל דורותיו שיצאו ממנו, יהיה נשאר בהם נקדת קדשותו, קדשת הדעת הנ"ל, שהוא 'כבוד השם-יתברך, עד שסוף כל סוף יתגלה גם-כן על-ידי זרעו של זה הרשע והפופר - קדשת כבודו יתברך וכו'.

וזה היה כל ענין קרח: שעל-ידי תאות כבוד עצמו, הטא מאד ומרד כנגד משה רבנו, שממנו כל המשכת הדעת הקדוש בעולם, לגלות כי **"מלא כל הארץ כבודו"** - עד שכפר בעקר.

וְכָל חֲזָקַת טְעוֹתוֹ, הִיָּתָה עַל-יְדֵי בְנָיו,
”שָׂרָאָה שֶׁלְשָׁלַת גְּדוּלָּה יוֹצֵאת
מִמֶּנּוּ” כַּנִּל.

וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתְעָה מִסְבָּרָא לְסְבָרָא שֶׁל
שָׂקָרִים וְטְעוֹתִים, עַד שֶׁכָּפַר
בְּכָל תּוֹרַת מֹשֶׁה, וּבִקְשׁ לְעַקֵּר אֶת הַכֹּל.

עַד שֶׁגָּרַם שֶׁעָקַר אֶת-עֲצָמוֹ מִכָּל קִדְשֵׁי
אָבוֹתָיו הַקְּדוּשִׁים וְכוּ'. וְעַל-כֵּן נִדְרָשׁוּ
עָלָיו כָּל שְׁמוֹתֵם לְגַנְאֵי וְכַנִּי, כִּי אֶצְלוּ
נִהְפָּךְ הַכֹּל לְגַנְאֵי וְכַנִּי ל.

אָבִל כִּפִּי עֲצָם פָּגְמוּ הִיָּה רְאוּי: שִׁיְהִיָּה
נִכְתָּב גַּם ”בְּן-יַעֲקֹב”, וְלִדְרָשׁוֹ לְגַנְאֵי
עָלָיו, כִּמּוֹ שֶׁאִמְרוּ רַז”ל בְּגִמְרָא הַנִּל, כִּי הוּא
רָצָה לְעַקֵּר עֲצָמוֹ מִתְּחִלַּת שְׂרֵשׁ קִדְשֵׁי
יִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא יַעֲקֹב-אֲבִינוּ'.

אֲךָ יַעֲקֹב בִּקְשׁ עַל הַדְּבָר: ”בְּקַהֲלָם אֵל
תַּחַד כְּבֹדֵי” כַּנִּל - הִינּוּ: שֶׁעֲצָם
קִדְשֵׁי נִקְדָּתוֹ שֶׁל יַעֲקֹב, תִּהְיֶה מְסֻתָּתָת
וּמִתְעַלְמָת אַז, וְלֹא יוּכַל לְהַגִּיעַ פָּגְמוֹ לְשָׁם,
כִּי שְׂתוּכַל הַנִּקְדָּה הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת
לְהִתְלַבֵּשׁ בְּבָנָיו לְעוֹרְרֵם בְּתִשׁוּבָה, בְּתוֹךְ
עֲצָם הַמְּחַלְקֵת הַגְּדוּלָּה הַזֹּאת.

וְכֵן הִיָּה: שֶׁבְּתוֹךְ הַרְעֵשׁ הַגְּדוּל שֶׁל
הַבְּלִיעָה, שָׁבוּ בְּתִשׁוּבָה בְּכַחוֹ הַזֶּה,
”וַיִּנְתְּבָצֵר לָהֶם מְקוֹם בְּגִיָּהֵנָם” (בַּמְדָּבָר-רַבָּה ית,
(כ).

עַד שֶׁמָּהֶם יֹצְאוּ: כָּל הַשְּׁלִשְׁלַת הַגְּדוּלָּה
שָׂרָאָה קִרְחָה, שֶׁהֵם הַדּוֹרוֹת הַקְּדוּשִׁים,
שְׂמוּאֵל וְכוּ', שֶׁגָּלוּ אֶלְקוּתוֹ בְּעוֹלָם.

אָבִל לֹא בְּכַחוֹ שֶׁל קִרְחָה - כִּי הוּא ”נִיָּאָבָד
מִתּוֹךְ הַקְּהָל” (בַּמְדָּבָר טז, לג), כִּי
”נִשְׂאָר 'קִרְחָה' מִכָּאן וּמִכָּאן” (בְּבֵא-קָמָא ס:), כִּי
עָקַר עֲצָמוֹ מֵאָבוֹתָיו, וְכָל שְׁמוֹתֵם הַקְּדוּשִׁים

נִדְרָשׁוּ עָלָיו לְגַנְאֵי כַּנִּי, וְגַם בְּנָיו וְדוֹרוֹתָיו
לֹא קִבְּלוּ הַדְּעַת-הַקְּדוּשׁ מִמֶּנּוּ - כִּי אֲדַרְבָּא,
הוּא הִסִּית גַּם אוֹתָם, עַד שֶׁגַּם הֵם הָיוּ בְּתוֹךְ
הַמְּחַלְקֵת בְּתַחֲלָה.

רַק שֶׁבִּכְחַ תְּפַלְתּוֹ שֶׁל יַעֲקֹב, סָבַב הַשֵּׁם-
יִתְבָּרַךְ שֶׁנִּתְעוֹרְרוּ בְּתִשׁוּבָה, וְלֹא מִתּוֹ
עַד שֶׁיֹּצְאוּ מֵהֶם כָּל הַדּוֹרוֹת הַקְּדוּשִׁים
שֶׁהִלְכוּ בְּדֶרֶךְ שֶׁל 'מֹשֶׁה-רַבֵּנוּ', וְהִמְשִׁיכוּ
הַדְּעַת הַקְּדוּשׁ שֶׁל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ בְּעוֹלָם, לִידַע
וְלְהֶאֱמִין בְּהַשֵּׁם כִּי ”מִלֵּא כָּל הָאָרֶץ בְּבוֹדוֹ”.

וְזֶה שֶׁדְּרָשׁוּ רַז”ל שֵׁם (סְנֵהֲדָרִין קט:): ”וַיִּקַּח
קִרְחָה”, ”שֶׁעָשָׂה קִרְחָה בְּיִשְׂרָאֵל” -
'קִרְחָה' וְדָאֵי, כִּמּוֹ שֶׁדָּה שֵׁישׁ בּוֹ 'קִרְחָת',
שֵׁישׁ תְּבוּאָה וּפְרוֹת נִפְלְאִים מִכָּאן וּמִכָּאן,
וּבְאֲמִצֵּעַ יֵשׁ 'קִרְחָה' בְּלֹא תְבוּאָה וּפְרוֹת, כִּמּוֹ
מְדַבֵּר שָׁמַם.

וְזֶהוּ בְּחִינַת 'קִרְחָה' - שֶׁאָבוֹתָיו הָיוּ כְּלָם
קְדוּשִׁים, וּבְנָיו וְדוֹרוֹתָיו גַּם-כֵּן
צְדִיקִים קְדוּשִׁים, וְהוּא נִשְׂאָר בְּאֲמִצֵּעַ כִּמּוֹ
'קִרְחָה', וְעַל-כֵּן נִקְרָא 'קִרְחָה' וְכַנִּי. (עֵינֵי-שָׁם
עוֹד בְּעֵינָיו: ”וַאֲיִמְתִּי יִזְכֵּר שְׁמוֹ פֶּשְׁהָן מִתִּיחִסִּין וְעוֹמְדִים
עַל הַדּוֹכָךְ”).

אֲךָ אַחַר כָּל אֵלֶּה צָרִיךְ כָּל אֶחָד לְדַעַת:
”שֶׁהַבְּחִירָה הַפְּשִׁיית תְּמִיד!” - וְאִפְלוּ
אִם יִהְיֶה לוֹ אָבוֹת צְדִיקִים קְדוּשִׁים וְנוֹרָאִים,
וְאִפְלוּ אִם עֲתִידִים לְיֹצֵאת מִמֶּנּוּ צְדִיקִים,
אֲדַע-עַל-פִּי-כֵן הוּא יֵשׁ לוֹ בְּחִירָה. וְאִם יִיטִיב
מִעֲשָׂיו, אֲשִׁירֵי לוֹ. וְאִם לֹא, אוֹי לוֹ.

מִכָּל-שֶׁכֵּן כְּשֶׁסוּמָךְ עֲלִיהֶם לְחַלֵּק עַל
הַצְדִיקֵי-הָאֱמֵת - אוֹי לוֹ אוֹי
לְנַפְשׁוֹ, כִּי ”הַנֶּפֶשׁ הַחַוְטָאֵת הִיא תְּמוּתָה, וְאִב
לֹא יֵשׂא בְּעוֹן הַבַּי, וְכֵן לֹא יֵשׂא” וְכוּ' (יִחְזָקָאֵל
ית, כ). וְכַל-זֶה מוֹבֵן מִ'מְחַלְקֵת קִרְחָה'.

ב.

(לקוטי-הלכות, גבית-חוב מהלקוחות ואפותיקי' ה, מא-מג - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב א, 'תקעו ממשלה')

'קרח' פגם על-ידי תאות ההתנשאות והראשות, שזוהו בחינת 'מנהיגות של שקר', 'שהתאזה לנשיאות אליצפן' (במדבר-רבה יח, ב), מה שלא היה ראוי לזה.

ועל-ידי-זה חלק על משה רבו, שכל תקונו וחיותו וקיומו על-ידו. ועל-כן היה ענשו מדה במדה, שנבלע בתוך הארץ בחייו, וירד חיים שאולה (במדבר טז, לג) **למדרגה התחתונה של 'שואל'.**

כי 'קרח היה מנושאי הארון' (במדבר-רבה יח, ג), **ובכחו של משה רבנו היה זוכה להתאחז בכסא-הכבוד, ולעלות על ידי זה מ'המקום' לבחינת 'למעלה-מהמקום', אף-על-פי שמצד מעשיו לא היה ראוי לזה.**

אבל גדל כחו של משה היה עצום מאד, עד שהיה יכל לזפות את כל ישראל לזה, וגם קרח היה זוכה לזה.

בפרט שהיה מנושאי הארון-העדות, שעל-ידו דיקא עולים 'למעלה-מהמקום', כי 'מקום הארון אינו מן המדה' (יומא כא. מגלה י: בבא-בתרא צט.), כי הוא 'למעלה-מהמקום', ועל-כן עמד הארון בבית-המקדש על האבן-שתיה, שהוא 'נקדת העולם, שדרך שם עולה המקום, למעלה-מהמקום.

אבל כליזה היה זוכה קרח, אם היה מפיר את מקומו איך אינו ראוי לזה מצד מעשיו, רק בכחו של משה רבו.

והיה צריך לקשר עצמו עם כל ישראל באהבה ושלוש גדול, עד שיחזקו זה

את זה, שיוכלו להכלל ב'משה רבנו, ובתוך 'כלל נשמות ישראל'.

והיה זוכה בכחו של משה, לכלל בבחינת 'למעלה-מהמקום', עד שהיה זוכה: שהיה 'משה רבנו' מעלה על-ידו הרבה נפשות, מאחר שזכה אותו להיות מנושאי הארון, שעל-ידי-זה מעלין 'למעלה-מהמקום'.

אבל 'קרח', מחמת גאותו ותאות המנהיגות והנשיאות, "לא הפץ בברכה ותרחה ממנו" (תהלים קט, יז) - כי התקנא במשה ואהרן, ואמר: "שהוא בעצמו יכול לזפות לכל המעלות!"

עד שהסית והדיח פמה ראשי בני-ישראל 'נשיאי עדה' (במדבר טז, ב), שיחלקו על משה - כי רצה להתאחז עמהם שהם ראשי-הדור' לחלק על משה, מחמת שידע שכח משה בעצמו, על-ידי שמקשר עצמו עם ראשי-הדור' וכו'.

ועל-כן רצה 'קרח' לחלק ראשי-הדור' מ'משה', ולחלק עליו. ובאמת היתה עת צרה גדולה.

וזהו (במדבר טז, א): 'ויקח קרח', 'ואתפלג קרח' (תרגום אונקלוס). "שלקח עצמו לצד אחד, להיות נחלק מתוך העדה" (רש"י) - שעל-ידי-זה החליק והפריד בין 'המקום', ובין 'למעלה-מהמקום'.

כי רק 'משה' יכול בכחו לקשר עצמו עם 'שרשי נשמות-ישראל', על-ידי ראשי-הדור האמתיים' הכלולים בו וכו'.

אבל 'קרח ועדתו', שהם בחינת החולקים והמתנגדים על האמת שבכל דור, הם ההפך מכל זה וכו', כי "פגמו בברית", כמו

[נ"ב: וכמו בספורי מעשיות, מעשה ט מחכם ותם: שהחכם הכופר שזלזל ולגלג כל־כף על התם הקדוש, סוף סוף הצרף לקבל תקונו, על־ידו דיקא, ועל־ידי הצדיק הבעל־שם, והצרף להודות על הכל וכו'.]

"קראי מועד אנשי שם" (במדבר טז, ב)

"קראי מועד" – שהיו יודעים לעבר שנים ולקבע קדשים. "אנשי שם" – שהיה להם שם בכל העולם. (סנהדרין קי. במדבר־רבה יח, כ; תנחומא קרח י)

רבי שמעון אמר: "קראי מועד" – 'קראי' כתיב, חסר יו"ד. אמאי 'קראי'? – אלא הכי הוא: מלכותא דארעא, בעין מלכותא דרקיעא.

ורזא דא: כל אינון בתרין עלאין דשמא קדישא, אתאחיד בהו, בלהו זמינין מאתר דאקרי 'קדש', הךא הוא דכתיב (ויקרא כג): "מקראי קדש". ואימתי? – בשעתא ד'מועד' זמין בעלמא וכו', בזמנא ד'מועד' שרביא בעלמא.

ובגוונא דחילקה קיימין לעילא, הכי נמי קיימי מקנן דעמא, בדוגמא דילה לתתא, ועל דא אקרון: "קראי מועד". ובגין דאנון לתתא, "קראי מועד" חסר, אבל בשלימו יתיר אינון.

(זהר קרח קעו:)

"קראי מועד" – שהיו קוראים בכל מועד, הלכות פסח בפסח, הלכות עצרת בעצרת. "אנשי שם" – שהיו בקיאים בשם המפרש.

"קראי מועד" – שהיו בקיאים בתקופות ומולדות (סנהדרין קי. במדבר־רבה יח, כ; תנחומא קרח י). על־דרך (דברי־הימים יב, לג): "ומבני יששכר יודעי בינה לעתים".

והיו יודעים ימי המועדות אימתי, ובאיזה יום יהיו קוראים ומכריזים בישראל 'ימי המועד'. וזהו: "קראי מועד".

(מגלה צפונות, פרשת קרח – לבעל 'שבט־מוסר')

ג.

(ח"א קפא)

בשמתקשרים בקשר איזה אנשים על איש אחד, אפלו הוא חשוב יותר מהם, יכולים להפילו. ועקר הנפלה: שנופל ל'תאות־נאוף', השם יצילנו.

שאמרו חז"ל (במדבר־רבה יח, ח): "הם הטאו על נפשותם", ובפרט קרח "שאשתו הטעתו" (שם יח, ד).

ולא די להם בזה – אף גם התגאו הרבה נגד משה, ואמרו (במדבר טז, ג): "כי כל העדה פלם קדשים ובתוכם ה' ומדוע תתנשאו" וכו' – כאלו משה ואהרן הפצים חס־ושלום בכבוד והתנשאות, לתאותם חלילה – כי הם מהפכים מהפך אל הפך. ועל־כן היה מפקלתם על־ידי 'קטרת' וכו' וכו'.

ועתה בוא וראה והבין: מה שאבד והפסיד 'קרח ועדתו' על־ידי 'גאותו', ועל־ידי נסיון של המנהיגות והנשיאות – כי הוא טעה, "מחמת שראה ש'שמואל־הנביא' וכל ה'כ"ד משמרות לזיה' יצאו מפנו" (במדבר־רבה יח, ח), על־כן התגאה בטעותו ושטותו לחלק על משה.

אבל "עיניו הטעתו" (שם) – כִּי־אם לא היה חולק על 'משה', היה זוכה לזה מיד ביותר שאת ויתר עז, אלפי אלפים ורבי רבבות פעמים, ולא היה צריך לסבל צער קשה ומר של גיהנם כל־כף ימים ושנים הרבה.

ועתה סבל מה שסבל אלפים שנה – וסוף כל סוף יהיה עליתו ותקונו על־ידי משה – כי כל התקון של הלויים בשיר על דוכן על־ידי הנסקים וכו', הפל בכחו של 'משה', שהוא תקן לנו הכל.

וסוף כל סוף אחר כל המרירות דמרירות שסבל, וחרפות ובושות בלי שעור, יצטרך להתביש הרבה לפני 'משה' לקבל התקון על־ידו.

כי נתקבצים חלקי הכבוד שיש לכל־אחד מהם, ועל־ידי־זה נתבטל חלק כבוד ש'לו ונופל על־ידם.

אם לא שזה האיש שחולקין עליו הוא גדול במעלה מאד, עד שחלק כבוד ש'לו יזתר מפל חלקי כבוד שלהם ביחד - אזי אדרבא נתבטלים הם לפניו.

אבל אם אין גדול כל־כך - יכולים להפילו על־ידי הקשר, אפלו אם כל אחד מהם נמוך ממנו. רק שלא יהיו רשעים, כי "קשר רשעים אינו מן המנין" (סנהדרין כו.), כי אין להם חלק בכבוד.

אבל אם אינו רשע ויש לו חיות מהנפש, יש לו חלק בכבוד, ויוכלו להפיל מי שחולקים עליו על־ידי הקשר בנ"ל.

ועל־זה התפלל יעקב, שלא יזיק מחלקת קרח למשה רבנו - "בקהלם אל תחד כבדי" - שלא יתיחד ויתקשר חלקי הכבוד של כל אחד מהם.

כי הם היו "קרואי מועד אנשי שם" חשובים (במדבר טז, ב). וכשלא יתיחד ויתקשר חלקי הכבוד שלהם, בודאי יוכל משה לעמד נגדם להפילם.

ומה שאמר: "כבדי" - כי יעקב הוא בחינת ה'כבוד', כי הוא בחינות ה'נפש', כמו שכתוב (בראשית מו, כז): "כל הנפש הבאה לבית יעקב".

ד.

(ח"ב א, ד"ה)

יש 'ש'לש מדות' שמפסידין ה'יראה' התלויה ב'לב'. א) תאות־ממון. ב) תאות־אכילה. ג) ותאות־משגל.

ולתקן 'ש'לש מדות' אלו - הוא על־ידי ה'דעת', להמשיך ה'דעת' אל ה'לב', בבחינת (דברים ד, לט): "וידעת היום והשבת אל לבבך".

כי ה'דעת' הוא בחינת "תלת מחין" (זהר נשא קלו), והם בחינת 'ש'לש־רגלים' וכו', שבכל רגל מ'ש'לש־רגלים', נתתקן מדה אחת מ'ש'לש מדות' הנ"ל.

על־כך צריכין לזהר מאד בכבוד יום טוב, ולקבל ה'ש'לש־רגלים' פראוי - כי על־ידי 'מצוות הש'לש־רגלים', זוכין לתקן ה'ש'לש מדות' הנ"ל, וכו'.

וזהו בחינת (במדבר טז, ב): "קרואי מועד אנשי שם". "אנשי שם" - זה בחינת 'ש'לש מדות' הנ"ל, שכל אחד ואחד נקרא בחינת 'שם'.

'ממון' - כמו שכתוב (שמות כ, כ): "בכל מקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך", בחינת (משלי י, כב): "ברכת ה' היא תעשיר" וכו' בנ"ל.

'אכילה' - כמו שכתוב (רות ד, יא): "וקרא שם בבית לחם".

'משגל' - בחינת (אסתר ב, יד): "כי אם הפץ בה המלך ונקראה בשם".

וגם ה'יראה שב'לב' - היא גם־כן בחינת 'שם', בבחינת (דברים כח, נח): "ליראה את השם הנכבד".

וזהו בחינת: "קרואי מועד אנשי שם" - שצריכין לקרות את ה'מועדות', ה'ש'לש־רגלים', לתקן ה'ש'לש מדות' הנ"ל, בחינת "אנשי שם".

[נ"ב: ענין־שם עוד בפנים באות גדייג: ענין ה'מפרסמים של שקר. ובאות ז: הענין שצריך לזהר ולשמר עצמו

מֵאֵד מִ'הֶתְמַנְנוּת' - שְׁשִׁיכִים לְפָסוּק "אֲנָשֵׁי שֵׁם" הַמְבֹאָר בְּאֵן.

"וַיִּקְהָלוּ עַל מֹשֶׁה וְעַל אֹהֶרֶן, וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם רַב לָכֵם" (בַּמִּדְבָּר ט.ז.ג.)
- 'מַחֲלַקַת קֹרַח וְעֵדְתוֹ' -
וְעַנִּינִי 'מַחֲלַקַת עַל צַדִּיקִים'

ה.

(ח"א ה, ד; לקוטי-עצות, מחלקת-ומריבה א; צדיק ח)

צָרִיךְ לָזַהַר מְאֹד: שְׁלֹא יִבְלַבֵּל אוֹתוֹ הַמַּחֲלַקַת שְׁבִין הַצַּדִּיקִים, רַק יֵאֱמִין בְּכֻלָּם.

כִּי כָּל הַבְּלֻבּוּלִים שֶׁבָּאִים בְּדַעְתּוֹ עַל הַצַּדִּיקִים מִחֲמַת הַמַּחֲלַקַת שְׁבִינֵיהֶם, וְשָׂאָר קִשְׁיוֹת שֶׁקָּשָׁה לֹא עֲלֵיהֶם - הַכֹּל בָּא עָלָיו מִחֲמַת שְׁפָגַם בְּטַפֵּי מַחוּ, שֶׁמִּחֲמַת זֶה רוֹצִים לְגַרְשׁוֹ מִן הַחַיִּים הָאֲמִתִּיִּים וְהַנִּצְחָתִים, שֶׁהֵם הַצַּדִּיקֵי-אַמֶּת וְהַנְּלוּיִם אֲלֵיהֶם.

וְצָרִיךְ לְחוּס עַל-עַצְמוֹ, וְלִקַּח לְעַצְמוֹ תּוֹכְחָה וּמוֹסָר, מְזָה בְּעַצְמוֹ שְׁנוּפְלִים בְּלִבּוֹ קִשְׁיוֹת עַל צַדִּיקֵי-אַמֶּת. וְעַל-יַדֵּיזָה דִּיקָא יָשׁוּב אֶל הָאֱמֶת.

וְאֲדַרְבָּא, עַל-יַדֵּיזָה דִּיקָא נִתְעוֹרַר וּמְזַבֵּיר אֶת-עַצְמוֹ: "הֵיכֵן הוּא בְּעוֹלָם!" - וּמַבִּין: שְׂזָהוּ הַנִּסְיוֹן שְׁלוֹ!

וְצָרִיךְ לְעַמֵּד בְּזֶה הַנִּסְיוֹן: שְׁלֹא יִשְׁמַע וְלֹא יִסְתַּכֵּל עַל הַמְּרִיבָה הַזֹּאת! - וְנִתְקַרַב דִּיקָא עַל-יַדֵּיזָה לְצַדִּיקֵי-אַמִּתִּיִּים!

[הַעֲצוֹת-הַמְּבֹאָרוֹת, מַחֲלַקַת-וּמְרִיבָה א: צָרִיךְ לְהִזְהַר מְאֹד: לֹא לְהִתְבַּלְבֵּל נֹכַח הַמַּחֲלַקַת בֵּין צַדִּיקֵי-אַמִּתִּיִּים. רַק צָרִיךְ לְהֵאֱמִין בְּכֹל הַצַּדִּיקֵי-אַמֶּת שֶׁאֵפְשָׁר לְהִתְקַרַב עַל-יָדָם לְהַשִּׁם-יִתְבַּרְךָ, וְהֵם נוֹהֲגִים בְּכֹל הָעַנִּינִים עַל-פִּי הַתּוֹרָה וְהָאֱמֶת.

כִּי כָּל הַבְּלֻבּוּלִים וְהַקִּשְׁיוֹת הַמִּתְעוֹרְרִים בְּמַחַ הָאָדָם עַל צַדִּיקֵי-אַמִּתִּיִּים, מִחֲמַת הַמַּחֲלַקַת שְׁבִינֵיהֶם - נוֹבְעִים מִחֲמַת שֶׁהַמַּחַ מְקַלְקֵל מְאֹד מִתְאַוֹת וּמְדוּת־רְעוּת, וּבִפְרָט עַל-יַדֵּי קַלְקוּל פְּגַם-הַבְּרִית, הַיְנִי הַרְהוּרִים רְעִים מִן הַתְּאַוָּה-הַכִּלְלִית. וּמִחֲמַת קַלְקוּל מַחוּ, חִפְצוֹת דְּעוּתָיו הָרְעוּת, לְהִרְחִיקוֹ וְלְדַחֲתוֹ מִצַּדִּיקֵי-אַמִּתִּיִּים וּמֵאֲנָשֵׁי-אַמֶּת הַמְּקַרְבִּים אֲלֵיהֶם.

וְכָל אָדָם צָרִיךְ לְדַעַת: כִּי אֵת הַתְּקוּן לְמִדּוֹתָיו וּמַעֲשָׂיו - יִכּוֹל הוּא לְהַשִּׁיג רַק עַל-יַדֵּי הַתְּקַרְבוֹת אֲמִתִּית לְצַדִּיקֵי-אַמֶּת וּלְתַלְמִידֵיהֶם הָאֲמִתִּיִּים. וּמִחֲמַת זֹאת מִתְגַּבֵּר הַיִּצְרָר-הָרַע מְאֹד עַל כָּל אָדָם, בְּכָל מִינֵי תַּחְבּוּלוֹת - שְׁלֹא לְתַת לוֹ לְהִתְקַרַב לְצַדִּיקֵי-אַמֶּת וּלְאֲנָשֵׁיהֶם.

עַל-כֵּן צָרִיךְ הָאָדָם לְחוּס וּלְרַחֵם עַל-עַצְמוֹ, וּלְהִתְבּוֹנֵן הַיָּטֵב. וְדוֹקָא עַל-יַדֵּי הַבְּלֻבּוּלִים וְהַקִּשְׁיוֹת הַחוֹדְרִים לְמַחוּ עַל צַדִּיקֵי-אַמֶּת וְאֲנָשֵׁיהֶם, צָרִיךְ לְהִתְעוֹרַר וְלִקַּח לְעַצְמוֹ תּוֹכְחָה וּמוֹסָר לְשׁוּב אֶל הַשִּׁם-יִתְבַּרְךָ.

כִּי צָרִיךְ לְהִתְבּוֹנֵן הַיָּטֵב: שֶׁהַבְּלֻבּוּלִים וְהַקִּשְׁיוֹת רוֹצִים לְהִרְחִיקוֹ מִצַּדִּיקֵי-אַמִּתִּיִּים וְאֲנָשֵׁיהֶם. וְעַל-יַדֵּי הַתְּרַחֲקוֹת זֶה, יִכּוֹל לְהַשְׂאֵר חֲלִילָה מְקַלְקֵל בְּמַחוּ, בְּמִדּוֹתָיו וּבְמַעֲשָׂיו לְנִצָּחַ. - אָבֵל עַל-יַדֵּי קְרוֹב לְצַדִּיקֵי-אַמִּתִּיִּים, וְקִיּוּם עֲצוּתֵיהֶם - בּוֹדָאֵי יִתְקַן - הֵן בְּמַחַ, הֵן בְּמִדּוֹת, הֵן בְּמַעֲשָׂים].

ו.

(ח"א ח, ח; לקוטי-עצות, מחלקת-ומריבה ו)
הַרְשָׁעִים וְהַחוֹלְקִים עַל הַצַּדִּיקִים, הֵם "בְּחַיֵּיהֶם קְרוֹיִים מֵתִים" (בְּרִכּוֹת יח:), כִּי אֵין לָהֶם רִוַח-חַיִּים דְּקַדְשָׁה, שֶׁנִּמְשָׁד רַק עַל-יַדֵּי צַדִּיקֵי-אַמֶּת.

ז.

(ח"א יב, א; לקוטי-עצות, מחלקת-ומריבה ז)
עַל-פִּי 'הָעֲצוֹת-הַמְּבֹאָרוֹת', מַחֲלַקַת-וּמְרִיבָה ז)
מַה שֶׁעַל-פִּי-רַב הַלּוֹמְדִים [הַיְנִי הָאֲנָשִׁים הַמְּכַנִּים כְּדָ בְּשָׁל דִּיעַתְם הַרְבֵּה בְּלִמּוּד-הַתּוֹרָה] - הוֹלְקִים עַל הַצַּדִּיקִים - זֶהוּ מִחֲמַת שְׁלּוֹמְדִים 'תּוֹרָה שְׁבַע-לִפְּהָ, דְּהַיְנִי: 'גְּמָרָא וּפּוֹסְקִים' וְכוּ', בְּגֵאוֹת גְּדוֹל.

וְאֲזִי נַעֲשֶׂה לָהֶם מ'תּוֹרָה שְׁבַע-לִפְּה' - פָּה לְדַבֵּר עַל הַצַּדִּיקִים "עֵתְק בְּגֵאוֹה וְכוּ" (תְּהֵלִים לא, יט) [דְּבוּרִים רְעִים וּבְזוּיִים].

על-כֵּן בְּשֵׁשׁ עָלְיוֹ מַחְלֶקֶת, שְׁחֹלְקִין ומקשין ושואלין עליו קשיות - צריך לשום אל לבו, להתבונן בה'מחלקת': כִּמָּה הוא צריך לשוב על פגם אמונת-חכמים, שמשם בא המחלקת!

ועל-ידי-יָזָה יָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה, ויתפן פגם אמונת-חכמים, ויחזרו כל הספרים הקדושים ויהיו נחשבים בעיניו, וידע ויאמין: כי כלם צריכין להעולם.

כִּי יֵשׁ כִּמָּה סְפָרִים עֲכָשׁוּ, וגם עתידין עוד להיות ספרים, וכלם צריכים להעולם, ואסור לחלק ולהלעיג על שום ספר שהולך על-פי תורתנו הקדושה. וכל מי שמלעיג עליהם, נדון בצואה רותחת.

יֵשׁ צְדִיקֵי-אֲמֶת שְׁאֵמוֹנָתָם שְׁלֵמָה בְּיָדָי, ואף-על-פי-כֵּן יֵשׁ עֲלֵיהֶם מַחְלֹקוֹת. הוא בבחינת "והוא חטא רבים נשא", שסובל צער המחלקת בשביל פגם אמונת חכמים של העולם, ועל-ידי המחלקת שיש עליו, הוא מתפן פגם אמונת חכמים אצל המזון-עם.

י.
(ח"ב עה)

צְרִיכִין לְבַקֵּשׁ מְאֹד מֵהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ: "לזכות להתקרב להצדיק-האמת!" - כי אשרי למי שזוכה להתקרב בעודו בחיים חיותו לצדיק-האמת, אשרי לו, אשרי חלקו.

כִּי הִבְעַלְדָּבָר שָׁם לְבוֹ עַל-יָזָה מְאֹד עֲכָשׁוּ: "לבלבל את העולם!" - כי ישראל הם עכשו קרובים אל הקץ מאד, ויש עכשו לישראל צעצועים גדולים ו'כסופין גדולים' להשם-יתברך, אשר לא היתה כזאת בימי-קדם, וכל אחד נכסף מאד להשם-יתברך.

אָבֵל ה'צְדִיקֵי-אֲמֶת' - מַעֲלִין וּמִתְקַנִּים כָּל דְּבוּרֵיהֶם הָרָעִים, וחוזרים ועושים מהם 'הלכות' [הינו למודי-אמת] - ומעלין [הצדיקים] שעשועים גדולים להשם-יתברך על-ידי-יָזָה דִּיקָא [על-ידי דבוריהם הרעים והבזיונות שמבזים את הצדיקי-אמת].

ת.

(ח"א כג, ג; לקוטי-עצות, מחלקת-ומריבה י - על-פי 'העצות-המבארות', מחלקת-ומריבה י)

כְּשִׁחֹלְקִים עַל-אֲמֶת וְאֲנָשֵׁיהֶם, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רוֹצֵה לְגַרֵּשׁ אוֹיְבֵיהֶם מִפְּנֵיהֶם [כשהשם-יתברך רוצה לזכות את המתנגדים והחולקים על צדיקי-האמת ומקריביהם].

[אֲזִי] הוּא מְפִיל אֶת אוֹיְבֵיהֶם לְתַאֲוֹת-מְמוֹן' [ומעורר בהם רצון ותשוקה שירדפו תמיד אחר ממון, הרחבה, ותענוגי עולם-הזה] - **שֶׁהוּא 'שָׂמַד', 'עֲבוּדֵה-זָרָה', 'אֲנָפִין-חֲשׂוּכִין', 'עֲצָבוֹת וּמְרָה-שְׁחָרָה', 'מִיתָה'.**

כִּי אֵין נִפְלָה גְדוּלָה מְזוֹ, כִּי תַאֲוֹת-הַמְמוֹן מְמַרְתִּי יְמֵי חַיֵּיהֶם וּמְכַלָּה אוֹתָם [כדי שיהיו טרודים תמיד בתאוותיהם, עד שישכחו מצדיקי-האמת ומקריביהם].

ט.

(ח"א סא, ה; לקוטי-עצות, מחלקת-ומריבה יח"ט-כ; צדיק נה)

עֵקֶר הַמַּחְלֶקֶת שָׁבָא עַל הָאָדָם: הוא מחמת פגם אמונת-חכמים, על שלא האמין בצדיקים שהם החכמים, ודבריהם וספריהם-הקדושים לא היו חשובים בעיניו כלום, והיו בעיניו אך למותר. מפל-שפן וכל-שפן אם חסו-שלום הָיָה מְלַעֵיג עֲלֵיהֶם.

על־פּן הערים תבעל־דבר, והכנים
 מחלקת בין הצדיקים, והקים
 בעולם 'מפרסמים הרבה של שקר'. וגם בין
 ה'צדיקים' האמתיים' הכנים 'מחלקת גדול',
 עד שאין אחד יודע "היכן האמת!"

על־פּן צריבין לבקש מאד מהשם־
 יתברך: לזכות להתקרב
 להצדיק־האמת!

יא.

(שיחות־הר"ן קפב)

פעם־אחת ענה ואמר: "עלי אין חולקים
 כלל, רק הם חולקים על מי
 שעשה כן, כמו שבזים החולקים עליו,
 ועל איש כזה בודאי ראוי לחלק!"

בלומר: כי החולקים בזים עליו כזבים
 ושקרים אשר לא עלו על לבו
 שעשה כן וכך מה שהכל שקר וכזב, ועל
 איש כזה שעשה כן כמו שאומרים הם,
 בודאי ראוי לחלק.

נמצא: שעליו אינם חולקים כלל! - כי אם
 היו יודעין גדל צדקתו וקדשותו
 ומעלתו וכו', בודאי לא היו חולקים עליו -
 רק אדרבא: היו רצים אחריו בהתלהבות
 נפלא כראוי. רק הם חולקים על מי שעשה
 מעשים כאלה כמו שהם אומרים, על איש
 כזה בודאי ראוי לחלק.

ואמר: "שהם התכו וצירו לעצמם אדם
 וחולקים עליו - זיי האבין זיך
 אויסגעשניצט א מענטש, און קרייגן אויף
 אים!" (הינו כנ"ל: שאינם חולקים עליו, רק על זה
 האיש שצירו לעצמן בשקר שעשה כן וכו' וכנ"ל).

יב.

(חיי־מוהר"ן קטו)

כל מה שקרב (רבנו ז"ל) יותר אנשים
 להשם־יתברך, התגבר המחלקת יותר.
 אבל הוא עשה את שלו, ועלה בכל יום ובכל
 שעה ובכל רגע למעלות גבוהות ורמות אשר
 אין לשער כלל.

ולוא שהתגבר הקטרוג על העולם, עד
 שלא היה העולם כדאי לינק מאור
 כזה, ועמד וגנזו - היה נתגלה גדלתו בעולם,
 והיה מחזיר כל העולם אליו יתברך, כי זה
 היה כל מגמתו תמיד כל ימי חייו, ובזה עסק
 תמיד לזכות הרבים, ולהוציאם מחשך לאור,
 מאפלה לאור גדול.

יג.

(חיי־מוהר"ן רמט)

אמר רבנו ז"ל: "שפשיחלוקו על אחד,
 יאמרו: 'הלא גם עליו היו חולקים'!"
 - בלומר: על־פּן אין ראיה מן מחלקת.

יד.

(חיי־מוהר"ן שצו)

באומין דבר: מענין המחלקת שעליו,
 שדוברין עליו כזבים.

ענה ואמר בדרך קובלנא: "ואנכי אפדם"
 - הינו הפסוק הנאמר בהושע ז,
 שקובל הנביא על ישראל: "שרוצה לעשות
 להם טובות, והם דוברים עליו כזבים", כמו
 שנאמר (הושע ז, יג): "ואנכי אפדם, והמה
 דברו עלי כזבים".

טו.

(חיי־מוהר"ן שצו)

פעם־אחת ספר: מענין אמתת מעלתו
 המפלגת הנוראה מאד, בתוך

דבריו ענה ואמר: "אחרי הדברים והאמת האלה בא סנחריב" (דברי הימים ב לב, א) - פסוק הוא בדברי הימים, שמספר שם מעצם צדקת יחזקיהו המלך, ואחר כך מתחיל המקרא: "אחרי הדברים והאמת האלה בא סנחריב".

והבן הדברים: איך מבאר היטב בזה הפסוק: שדיקא אחר גדל אמתת צדקתו של יחזקיהו המלך, בא עליו סנחריב, והיה לו צער גדול ממנו. ומעתה אין לתמה, על גדל המחלקת שיש על צדיקים אמתיים.

טז.

(חיי מוהר"ן תב)

פעם אחת היו אנשי שלומנו קובלים לפניו: "שקשה להם לסבל ענין המחלקת והרדיפות" וכו'!

ענה ואמר להם: "תאמינו לי, שיש בידי פח לעשות שלום עם כל העולם, שלא יהיה שום חולק עלי! - אבל מה אעשה, שיש מדרגות והיכלות פאלו, שאי אפשר לבא אליהם רק על ידי מחלקת!"

והראיה: פי משה רבנו עליו השלום, בודאי היה לו בחהמושוך להמשיך את כל ישראל אליו, כדכתיב (שמות לה, א): "ויקהל משה את כל עדת בני ישראל" - פי הוא היה הידעת של כלל ישראל, והיה בכחו להקהיל ולהמשיך כלם אליו.

ואף על פי כן מה כתיב (שם לג, ח): "והביטו אחרי משה", ודרשו רז"ל מה שדרשו וכו' (קדושין לג, תנחומא תשא כז), וכיוצא בזה עוד.

וכל זה: פי יש דברים פאלו, שאי אפשר לבוא אליהם, רק על ידי מחלקת שחולקין עליו וכו'.

יז.

(לקוטי הלכות, רבית כנג - על פי לקוטי מוהר"ן ח"א נא, אמר רבי עקיבא)

עקר הרחוק של כל אחד מעצם האמת לאמתו, הוא על ידי האמת בעצמו.

כאשר רואין בחוש: שכל המחלקת, הוא על ידי האמת. שהמתנגדים אומרים: "שאצלם האמת!"

וכן הוא בכל דור, ובפרט בדורות הסמוכים לפנינו, שהיה המחלקת של הלומדים על החסידים, והמחלקת היה עצום מאד, ונגע עד הנפש, וכמה וכמה נפשות שקעו על ידי זה, וכמה פרישות נעשו בין איש ואשתו על ידי זה, וכמה נאבדו משני עולמות על ידי זה, במפרסם למי שבקי בהמעשיות שארעו בדורות הסמוכים לפנינו, אשר אבותינו ורבותינו ספרו לנו.

ועקר כל המחלקת, היה על ידי האמת בעצמו - פי עתה אנו יודעים: שגדולי הלומדים שחלקו על גדולי החסידים, גם כן היו רבם צדיקים גדולים אמתיים. וכל מחלקתם על גדולי החסידים שהיו צדיקים קדושים ונוראים מאד - היה רק מחמת האמת.

שגדולי הלומדים אמרו: שהאמת אתם, ושגדולי החסידים רחוקים מהאמת, פי עוברים על תורת אמת! - כאשר גם אנכי שמעתי

בְּעֲצָמֵי בְּאֲזְנֵי הַרְבֵּה מְאֹד מֵהִטְעָנוֹת שְׁלָחֶם.
וּכְמוֹ-כֵן הוּא בְּכָל דּוֹר וְדוֹר.

וְכַל־זֶה צָרִיךְ כָּל אָדָם לִידַע, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִהְיֶה נֹצֵל מִכַּשְׁוֹלוֹת הַבָּאִין עַל־יְדֵי הָאֻמֶת דִּיקָא שְׂאִינוּ מְבָרַר בְּרֵאוּי.

לֹא־מִבְּעֵיָא שְׁתַּצִּילְהוּ מֵאֵשׁ הַמַּחֲלֶקֶת וְהַהֲתַנַּגְדוֹת שְׁעוֹקֶרֶת אֶת הַחוֹלְקִים מִשְׁנֵי עוֹלָמוֹת בְּחֻמֵּם - שְׁמִדָּה זֹאת גְּרוּעַ מִכָּל הַמִּדּוֹת רְעוֹת שְׁבַע־עוֹלָם.

כִּי שְׂאֵרֵי הַמִּדּוֹת וְהַתְּאֻזוֹת יֵשׁ בָּהֶם אֵיזָה הַכֶּרְחִיוֹת, רַק שְׂצָרִיכִין לְהַתְּנַהֵג בָּהֶם עַל־פִּי הַתּוֹרָה־הַקְּדוּשָׁה, וְאִפְלוּ בְּהֵתֵר, שְׁלֹא לְהִרְבּוֹת בָּהֶם, אֲבָל עַל־כָּל־פְּנִיִם יֵשׁ בָּהֶם הַכֶּרְחַ לְקִיּוּם הָאָדָם, כַּגּוֹן אֲכִילָה וְשִׁתְיָה וְכוּצָא.

אֲבָל 'עֲנִין הַמַּחֲלֶקֶת' - זֶה אֵין צָרִיךְ הָאָדָם כָּלְל, וְהוּא מְכַלָּה וְעוֹקֶרֶת אוֹתוֹ מִשְׁנֵי עוֹלָמוֹת, יוֹתֵר מִכָּל הַתְּאֻזוֹת, כַּאֲשֶׁר כָּבֵר נִטְרָדוּ עַל־יְדֵי־זֶה מִשְׁנֵי עוֹלָמוֹת.

וְאִפְלוּ מִ'מַּחֲלֶקֶת בְּשִׁבִיל פְּרִנְסָה', צָרִיכִין לְהַתְּרַחֵק מְאֹד - כִּי אֵין פּוֹעֵלִין עַל־יְדֵי הַמַּחֲלֶקֶת כָּלְל, אֲדַרְבָּא: "מַחֲלֶקֶת אַחַת דְּיֻחָה מֵאַה פְּרִנְסוֹת" (שְׁל"ה־הַקְּדוּשׁ מִסַּכַּת יוֹמָא; מוּבָא בְּלִקוּטֵי־מוֹהַר"ן ח"א רעז). וְצָרִיכִין לְהֵאֲמִין: "כִּי אֵין אָדָם נוֹגַע בְּמָה שְׁמוּכָן לְחִבְרוֹ, וּבְשִׁמּוֹ יִקְרָאוּ וּמִשְׁלָךְ יִתְּנוּ לָךְ וְכוּ'" (יוֹמָא ל.ח.).

מִכָּל־שִׁבּוֹן וְכַל־שִׁבּוֹן 'מַחֲלֶקֶת בְּעֵינִין עֲבוֹדַת־הַשֵּׁם' - שֶׁהוּא הַמַּחֲלֶקֶת שְׁבִין הַחֲסִידִים וְהַלּוֹמְדִים, אוֹ שְׁבִין הַחֲסִידִים, אוֹ בֵין הַלּוֹמְדִים בְּעֲצָמָם - שְׂזָה הַמַּחֲלֶקֶת גְּרוּעַ מֵהַכָּל, וּמִקְלָקֵל הַרְבֵּה, וּמַעֲכָב אֶת הַנְּאֻלָּה יוֹתֵר מִכָּל הָעִבְרוֹת

שְׁבַתּוּרָה. וְכָל הַמַּחֲלֶקֶת הַזֹּאת, הִיא רַק 'שְׂנֵאת־חֻמֵּם', וְהַכָּל מִחֻמַּת הָאֻמֶת, שְׁכָל אֶחָד נִדְמָה לוֹ שְׂאֲצֵלוֹ הָאֻמֶת.

אֲבָל בְּאֻמֶת: אִם יִסְתַּכַּל עַל הָאֻמֶת־לְאֻמָּתוֹ, וְלֹא יִטְעֶה אֶת־עַצְמוֹ - בּוֹדָאֵי לֹא יַחֲזִיק בְּמַחֲלֶקֶת עַל־כָּל־פְּנִיִם.

כִּי יִסְתַּכַּל עַל־עַצְמוֹ: אוֹלֵי הוּא טוֹעֶה עַצְמוֹ! - וְאִפְלוּ אִם אֵינוֹ טוֹעֶה, יָבִין: שְׁלֹא יִתְקַן עַל־יְדֵי הַמַּחֲלֶקֶת כָּלְל, אֲדַרְבָּא יִקְלָקֵל הַרְבֵּה יוֹתֵר מִמָּה שְׁיִתְקַן לְפִי דַעְתּוֹ הַנְּבוּכָה, כִּי עַל־יְדֵי הַמַּחֲלֶקֶת אֵין אֲפֻשֶׁר לְתַקַּן בְּשׁוּם אַפֵּן, כִּי שְׂנֵאוּי הַמַּחֲלֶקֶת מְאֹד.

וְאִי־אֲפֻשֶׁר לְבָאֵר כָּל־זֶה בְּכַתֵּב - אֲבָל הַחֲפִץ בְּאֻמֶת־לְאֻמָּתוֹ, בּוֹדָאֵי לֹא יִטְעֶה עַל־יְדֵי הָאֻמֶת שְׁלוֹ שְׂאִינוּ מְבָרַר, לְהַחֲזִיק בְּמַחֲלֶקֶת חֲסִי־שְׁלוֹם.

בְּפָרֹט בְּדוֹרוֹת הַכְּלוּ שִׁישְׂרָאֵל בְּשִׁפְלוֹת גְּדוֹל, וְאֵין לָנוּ שׁוּם מְמֻשְׁלָה, אֵיךְ אֲפֻשֶׁר לְתַקַּן מַה שְׂצָרִיכִין לְתַקַּן, בְּפָרֹט עַל־יְדֵי הַמַּחֲלֶקֶת.

כִּי לְתַקַּן אֶת הָעוֹלָם וְלְהַמְשִׁיךְ כָּל הָעוֹלָם לְעִבּוּדָתוֹ יִתְבָּרַךְ - אִי־אֲפֻשֶׁר כִּי־אִם עַל־יְדֵי הַשְּׁלוֹם, כַּמּוֹ שְׁמִבְּאֵר בְּהַתּוֹרָה "רְצִיצָא" (ח"א כז).

וְעַל־כֵּן 'אֲלֵיָהוּ וּמְשִׁיחַ' שְׁעָקֵר תַּקּוּן־הָעוֹלָם יִהְיֶה עַל־יְדֵם - יַעֲסִקוּ רַק לְעִשׂוֹת שְׁלוֹם בְּעוֹלָם וְכוּ'.

וְעַל־כֵּן אִם הָאֻמֶת מְסִיתוֹ: "לְהַחֲזִיק בְּמַחֲלֶקֶת חֲסִי־שְׁלוֹם!" - צָרִיךְ לְהַשְׁלִיךְ מֵאִתּוֹ אֻמַּת כְּזֶה לְאָרֶץ, וְלְהַרְחִיקוֹ מֵעַל פְּנֵיו, כִּי הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ אֵינוֹ חֲפִץ בְּאֻמַּת כְּזֶה. (עֵינ־שֵׁם בְּפְנִיִם בְּאַרְיִכוֹת).

יח.

(ימי-מוהרנ"ת ח"א פו)

בימי תיזו-הקדושים (של רבנו ז"ל), היו כמה חולקים עליו. וזה מחמת שהתגרה הפמ"ד-מ"ם וחילותיו, מחמת שראו שרוצה להחזיר כל העולם למוטב, על-פן חרק שניו עליו, והתלבש עצמו באיזה גדולים, והכנים בלבם שיחלקו עליו.

ומהם, נסתעפו כמה וכמה אנשים מגשמים בתאוות, וכמה וכמה בעלי-עברות שנתנו להם מקום לטעות, אשר יצא עתק מפיהם "ויחפאו עליו דברים אשר לא כן" (על-פי מלכים-ב יז, ט), ועל-ידי-זה מנעו רבים מחיים-אמתיים, ולא זכו להנות מאורו הגדול והקדוש.

וכל מה שעבר בזה, אי-אפשר לספר. אך אחרי הסתלקותו, בתחלה נדמה פאלו נשקט המחלקת קצת, וזה היה כלי-זמן שלא נתעורר אש הקדוש שלו, אך תכף שהתחיל מחדש רשפי אש הקדושים שלו להבעיר באיזה אנשים, תכף לעמת זה חזר ונתעורר המחלקת והקטגוריא שלהם.

ואף-על-פי שרבים לא היה להם פתחון-פה לדבר סרה עליו בעצמו, כי הכל ראו: "כי אחרית לאיש שלום" (תהלים לז, לז), שנסתלק בשלום, והאיר פני תבל בספריו הקדושים, והשאיר תלמידים הגונים כשרים באמת.

עם-כל-זה: התחזקו לחלק עלינו, ועלי ביותר, על שאני עוסק בעסק זה, להכנים תורתו הקדושה בעולם, ולקרוב נפשות לדרךיו הקדושים האמתיים, עד שנמצאו גם פה כמה אנשים שהתחילו לחלק וכו'.

על-פן היתה טובה גדולה מאת השם, לעסק הקדוש הזה, מה שנבנה הבית-המדרש הקדוש שלנו, שנבנה על מקום דירתו הקדושה.

יט.

(שיח-שרפי-קדש ח"ב קצא)

בעת המחלקת שהתעוררה על רבנו, שאל אחד מהגדולים: "ומה אומר רבנו על טענות המתנגדים עליו?" - אמרו לו: "הוא שזתק ולא עונה בלום!"

נענה ואמר: בעת מתורץ לי הנאמר באבות (פ"ה מ"ז): "איזהו מחלקת שלא לשם-שמים, מחלקת קרח ועדתו", ולכאורה היה צריך לכתב: "מחלקת קרח ומשה"!

אולם מכאן ראיה: שמשנה עצמו שתק, ולא הגיב למחלוקותם של קרח ועדתו, וכל המחלקת נקרא רק על שמו, שרק הם מלבים ומעוררים את המחלקת.

כ.

(שיח-שרפי-קדש הקדש ח"ב תיג)

בעת המחלקת הגדולה, נענה פעם מוהרנ"ת ז"ל לאנשי-שלומו: "מה יש לנו לפחד מן המתנגדים, פאן יושב אחד עמנו, ששומע את הכרוז (שיוצא בכל מוצאי-שבת-קדש. זהר ויחי רלז): 'ישונו רשעים לשאלוה'!" (תהלים ט, יח) - וכונתו היתה: על רבי יודל תלמיד רבנו, שישב אז ביניהם.

כא.

(ספר-המדות, עניני 'מחלקת על הצדיקים')

[א] מי שעושה מריבה עם הצדיקים, בידוע שמהשבותיו רעים (מריבה טו).

[ב] הנואפים, לרב הם בעלי מריבה לצדיקים (מריבה כ).

[ג] לפעמים, הקדוש-ברוך-הוא מחזק לב הרשעים כנגד הצדיקים במריבה, כדי שיהיה להם מפלה (מריבה כד).

[ד] בשמתנגדים חולקים על חסידים, ורוצים לבטל אותם ממלאכת-שמים - על-ידי-זה נוכלים ונבזים בעיני עצמן (מריבה לו).

[ה] על-ידי מחלוקת שחולקין על הצדיק, נתעוררים מלחמות (מריבה עג).

[ו] יש מפרסמים, שעקר הפרסום שלהם נעשה על-ידי המחלוקת (מריבה ח"ב ב).

[ז] אין לה צדיק, שאין עליו מחלוקת ומחקרים (צדיק קלו).

[ח] על-ידי מחלוקת על הצדיק, שוכחין את התורה (צדיק קמו).

[ט] לפעמים המחלוקת על הצדיק, הוא הוכחה גדולה שהוא צדיק (צדיק רא).

"כי כל העדה בלם קדשים ובתוכם ה', ומדוע תתנשא על קהל ה'" (במדבר טז, ג)

כב.

(לקוטי-הלכות, אמנין ד, לה - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א לא, 'אית לן בירא בדברא')

על-פי התורה "אית לן בירא", יתבאר ענין קרח!

כי מבאר שם: שצריכין לעבודת-הבורא יתברך, להיות 'צדיק' ו'למדן', כי "לא עם הארץ חסיד" וכו' (אבות פ"ב מ"ה). ולקחף ל'למדן' בלא 'חסיד וצדיק', בודאי אינו כלום

- כי "לא זכה נעשית לו סם-מות" (יומא עב:), כי מציר אותיות התורה להפך וכו'.

וזהו בחינת "ארבעה שנכנסו לפרדס" וכו' (תגינה יד:) - שמי שהוא רק 'למדן' לבד, ואינו 'חסיד וצדיק' כלל - הוא בחינת (שם): "אחר שקצץ בנטיעות". עין-שם.

וזהו בחינת 'פגם קרח' - שהוא בחינת המחלוקת של ה'מתנגדים' על הצדיקים והחסידים האמתיים - שכל פחם מחמת הלמוד שלהם שלמדו תורה.

קצתם לומדים בגמרא-פרוש-תוספות, ויש שלומדים גם 'קבלה וכתבים' - אבל מעשיהם אינם כהגון. ויש מהם מקלקלים לגמרי רחמנא-לצלן.

ויש שאין יודעים מקלקולם כל-כך - אבל על-כל-פנים הם מתרשלים בעבודת-השם, ואין מתפללים בכונה וביגיעות, ורודפים אחר ההבל של קמזון וכבוד והתנשאות וכיוצא, והם מתגרים בהפשרים ויראים תמימי-הדרך החולכים בתורת-השם באמת, העוסקים בתפלה ומעשים-טובים בכח ובכוננת-הלב לשמים, והם עומדים בכל-פעם וחולקים עליהם בכמה מיני רדיפות וליצנות בלי שעור.

וזה בחינת 'עדת קרח' - כי 'קרח' היא 'חכם' ו'למדן גדול', ועקר הפגם שלו: שרצה להפריד בין 'למדן' ו'צדיק' - כאלו עקר המעלה הוא בחינת 'למדן' לבד.

וזהו שאמרו (במדבר טז, ג): "כי כל העדה בלם קדשים" וכו'. ודרשו רז"ל (במדבר-רבה יח, ו): "בלם שמעו בסיני אנכי ה' אלקיך" וכו'.

הינו שאמרו: מאחר שבלם שמעו "אנכי", וכל 'עשרת-הדברות' שהם 'כלל-

התורה - אם בן אין למשה ואהרן שום מעלה והתנשאות, כמו שכתוב שם (שם): "ומדוע תתנשאו על קהל ה'".

וזה בחינת פגם הנ"ל - שפמכו על הלמוד לבד, וכפרו בעקר האמת.

כי עקר המעלה וההתנשאות אמת של כל אחד מישראל על חברו, הוא רק על-ידי מעשים טובים, כי "לא המדרש הוא העקר אלא המעשה" (אבות פ"א מ"ז), וכמו שאמרו רז"ל (ברכות יז): "שלא יהא אדם קורא ושונה, ובוטט ברבו ובאביו ובמי שגדול ממנו" וכו'.

כי אם היו מאמינים בהאמת: שהעקר הוא 'קיום התורה' - לא היו אומרים: "ומדוע תתנשאו" וכו'.

כי היה ראוי להם להבין האמת: ש'משה' ואהרן' קדשתם גבה מאד מאד - והם משקעים עדין בתאוות עולם הזה, כמו שאמרו רז"ל (במדבר רבה יח, ח) על פסוק (במדבר יז, א): "את מחתות החטאים" וכו' - "הם חטאו על נפשותם" וכו'.

אבל הם רצו להפריד בחינת 'למדן' מ'צדיק' - באלו העקר הוא 'למדן' וכו'. וזהו (שם טז, א): "ויקח קרח", ותרגם אונקלוס: "ואתפליג קרח" - שחלק 'למדן' מ'צדיק' וכו'.

ועל-כן אמר לו 'משה' (שם טז, ו): "קחו לכם מחתות" וכו', "שיקריבו קטרת", וכמו שפרש רש"י: "היא לכם קטרת הקביב מן הכל" וכו'. הינו: שאמר להם: "הריני מראה לכם מי הביב לפני השם-יתברך!"

כי לפי דעת 'קרח', העקר הוא הלמוד והחכמה של התורה, אף-על-פי שאינו

מקימה כלל. ולא עוד, אלא שחולק על הצדיק-האמת שהוא 'משה', שנתן התורה ומקים את התורה בקדשה נפלאה.

על-כן אמר לו: "הרי לך קטרת שחביב מן הכל, ותפנסו בלכם להקטיר, ונראה דבר מי יקום".

כי 'קרח' היה 'למדן' ו'חכם גדול' גם ב'חכמות-הקבלה', וידע בודאי הסוד והכונה של 'קטרת', ועל-כן סמך על רב חכמתו, לחלק על 'משה' ואהרן, ולבקש 'כהנהגדולה' - מאחר שגם הוא יודע פונת הקרבנות והקטרת.

על-כן אמר לו משה: "עתה נראה האמת - קחו לכם מחתות וכו', ואתה ואהרן איש מחתתו וכו' ותנו בהן אש ושימו עליהן קטרת וכו' והיה האיש אשר יבחר ה' הוא הקדוש".

וקרח סמך על חכמתו, ונתרצה לזה - כי סבר: שקטרת שלו יתקבל, מאחר שהוא 'חכם' ו'למדן' כל-כך, ויודע דין וכונות הקטרת כל-כך.

אבל 'משה' התרה בהם, ואמר להם (במדבר יב, ט): "שפס הפות נתון בתוכו, שבו נשרפו נדב ואביהוא!" - לומר: שראוי להם ללמד קל-וחמר מ'נדב ואביהוא', שהיו צדיקים גדולים מאד, אף-על-פי-כן מאחר שהקטירו קטרת שלא בזמנו, נשרפו.

כי 'נדב ואביהוא', הם בחינת 'בן-עזאי' ו'בן-זומא' - "שזה הציץ ונפגע, וזה הציץ ומת" (תגינה יד).

שאף-על-פי שהיו צדיקים גדולים - אבל שגו קצת כשנכנסו לפרדס, והציצו יותר מדאי, ונענשו, שזהו

בְּחִינַת 'פָּגַם נְדָבִי-וְאָבִי-הוּא' - כִּי הֵם בְּחִינָה אַחַת, כַּמּוּבָא.

וְעַל-כֵּן רָמַז לָהֶם 'מִשָּׁה': שִׁזְזָהּוּ שְׁלֹא יִתְעַנְשׂוּ עַל-יְדֵי ה'קְטָרֶת' דִּיקָא - כִּי גַם 'נְדָבִי-וְאָבִי-הוּא' שִׁהִיו צְדִיקִים גְּדוֹלִים, לֹא יֵצְאוּ בְּשָׁלוֹם, עַל-יְדֵי שִׁפְגָמוֹ בְּבְחִינַת "אַרְבָּעָה שָׁנִים וְשֵׁשׁ חֳדָיִם" הַנ"ל - מִכָּל-שָׁכָן וְכָל-שָׁכָן אִתָּם.

וְהֵם לֹא שָׁמְעוּ, וְסָמְכוּ עַל חֲכָמָתָם, וּפְגָמוּ הַפָּגַם שֶׁל 'אַחֲרִי', "שֶׁקֶלְקֵל לְגַמְרֵי וְקִצְצֵי בְּנִטְיֵעוֹת" (חגיגה שם).

כִּי זֶהוּ בְּחִינַת הַפָּגַם שֶׁל 'קֶרַח וְעֵדְתוֹ', שֶׁהִפְרִידוּ בְּחִינַת 'לְמַדָּן' מ'צְדִיק', וְסָמְכוּ עַל חֲכָמַת לַמּוֹדֵם, שִׁזְזָהּוּ בְּחִינַת "מְקַצֵּץ בְּנִטְיֵעוֹת", בְּחִינַת "וְאֵתְפֹּלֵיג קֶרַח", כַּנ"ל.

וְעַל-כֵּן הָיָה עָנָשׁ: שֶׁנִּשְׂרָפוּ עַל-יְדֵי 'אִשׁ הַקְטָרֶת' בְּעֵצְמוֹ - שִׁזְזָהּוּ בְּחִינַת (יומא עב): "לֹא זָכָה נַעֲשִׂית לֹו הַתּוֹרָה סַם-מָוֶת" - עַל-יְדֵי שִׁמְצִיר אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה לְהַפְּדוֹ.

כִּי ה'תּוֹרָה' בְּחִינַת 'אִשׁ', כַּמּוֹ שֶׁפְּתוּב (ירמיה כג, כט): "הֲלוֹא כֹה דִבַּרְתִּי כְּאִשׁ", וְכַשְׁפוּגְמִין בָּהּ וּמְצִירִין הָאוֹתִיּוֹת לְהַפְּדוֹ - מִתְגַּבֵּר 'תְּבַעֲרַת אִשׁ' מִמֶּשׁ רַחֲמָנָא לְצַלּוֹ, כִּי "מִהָאִשׁ יֵצְאוּ וְהָאִשׁ תֹּאכְלֵם" (ירושלמי טו, ז).

כִּי 'קְטָרֶת' גְּבַהּ מְאֹד מְאֹד, וְכַמְבָּאָר בְּזִהְרֵי-הַקְדוּשׁ וּבְדִבְרֵי רַבּוֹתֵינוּ ז"ל הַרְבֵּה, כִּי "לִית קֶרֶבְנָא חֲבִיבָא קַמִּיה קֶרֶבְנָא-בְּרִידֵי" הוּא כַּמּוֹ קְטָרֶת" [אין קֶרֶבְנָא שֶׁחֲבִיב לִפְנֵי הַקְדוּשׁ - בְּרוּךְ-הוּא כַּמּוֹ הַקְטָרֶת] (זהר ויקהל ריח:).

אַבְל עֵקֶר תַּקּוּן הַקְטָרֶת הוּא: כְּשִׁמְקַרְיָבִין אוֹתוֹ כְּרַאוּי כְּדִינוּ עַל-יְדֵי הַפְּהֵן, וְאָז "הַקְטָרֶת מְכַפֵּר" (יומא מד. זבחים פח: ערכין טז.) -

כִּי מַעֲלָה כָּל הַנִּיצוּצוֹת הַקְדוּשִׁים שֶׁבְּעַמְקֵי הַקְּלָפוֹת, כַּיְדוּעַ.

וְעַל-יְדֵי-זֶה עֵקֶר תַּקּוּן הַתַּפְּלָה - שִׁיכּוּלִין לְצַרְפָּה וּלְהַרִים כָּל הַפּוֹשְׁעֵי-יִשְׂרָאֵל, וּלְהַחְזִירָם בְּתַשׁוּבָה, וְשִׁיכּוּלִין תַּפְּלָתָם וְתַעֲלָה בְּתוֹךְ תַּפְּלַת יִשְׂרָאֵל לְרָצוֹן לְמַעֲלָה לְמַעֲלָה.

כַּמּוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (פְּרִיִּתוֹת ו:): "כָּל תַּפְּלָה שֶׁאֵין בָּהּ מִתַּפְּלַת פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל" וְכּוּ'. וְרַאֲיָה מ'קְטָרֶת' שֶׁהָיָה בָּהֶם 'חֲלֻבָּנָה' וְכּוּ'.

כִּי "ה'תַּפְּלָה' בְּחִינַת 'רִיח'" (לקוטי-מוֹהַר"ן ח"א ב; ט; ל), וְהִיא עוֹלָה לְמַעֲלָה עַל-יְדֵי 'רִיחַ הַקְטָרֶת'. וְזֶה בְּחִינַת (תהלים קמא, ב): "תַּבּוֹן תַּפְּלָתִי קְטָרֶת לְפָנֶיךָ".

אַבְל זֶה שֶׁפּוֹגַם בְּקְטָרֶת, כִּי הוּא זָר', וְרוּצָה לְהַקְטִיר קְטָרֶת - זֶה בְּחִינַת (ישעיה א, יג) "קְטָרֶת תּוֹעֵבָה הִיא לִי". וְעַל-כֵּן 'אִשׁ הַתּוֹרָה' בְּעֵצְמָהּ הַמְּלַבֵּשׁ בְּקְטָרֶת, שָׂרָף אוֹתָם וְנָקַם בָּהֶם, כִּי "לֹא זָכוּ, נַעֲשִׂית לָהֶם סַם-מָוֶת" וְכַנ"ל.

וְעַיִן הַיֵּטֵב בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל - מוֹבֵן שָׁם: שֶׁתַּקּוּן ה'לְמַדָּן' שְׁלוֹמֵד תּוֹרָה הוּא, עַל-יְדֵי 'תַּפְּלָה', עַל-יְדֵי שִׁמְשִׁתְּדֵל שִׁיְהִיָּה לֹו 'כְּסוּפִין טוֹבִים' וְכּוּ', וּמוֹצִיא אוֹתָם בְּפִיו בְּתַפְּלָה וּתְחִנָּה וְכּוּ', שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה מְצִיר אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה שְׁלוֹמֵד לְטוֹב וְכּוּ', ו'תַּפְּלָה' הִיא בְּחִינַת 'קְטָרֶת' כַּנ"ל.

וְהֵם רָצוּ לְהַקְטִיר קְטָרֶת עַל-יְדֵי בְּחִינַת 'לְמַדָּן' לְבַד כַּנ"ל, עַל-כֵּן נִשְׂרָפוּ עַל-יְדֵי הַקְטָרֶת וְכַנ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת 'בְּלִיעַת קֶרַח בְּתוֹךְ הָאָרֶץ' - כִּי מְבַאֵר שָׁם בְּהַתּוֹרָה: שֶׁה'אוֹתִיּוֹת' הֵם

בְּחִינַת 'גּוֹף', וְהַנְּקֻדּוֹת' הֵם בְּחִינַת 'נֶפֶשׁ'.
וְהַנְּקֻדּוֹת' נַעֲשִׂים עַל-יְדֵי 'פְּסוּפִים-טוֹבִים'
וְכוּ, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מְצִירִים הָאוֹתִיּוֹת' לְטוֹב.

וְקִרְחָ' פָּגַם בָּזֶה כַּנֶּל - וְעַל-כֵּן נִבְלַע
בְּתוֹךְ הָאָרֶץ בְּחֵיּוֹ - כִּי 'אָרֶץ'
וְשָׁמַיִם', הֵם בְּחִינַת 'גּוֹף' וְנֶפֶשׁ' וְכוּ, בְּחִינַת
'אוֹתִיּוֹת' וְנְקֻדּוֹת' - שְׁזָהוּ בְּחִינַת 'לְמַדָּן'
וְחִסְדֵי-אֱמֶת'.

וְכָל עֲבוֹדַת הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם: לְבַטֵּל
הַגּוֹף' לְגַבֵּי הַנֶּפֶשׁ, שֶׁהַגּוֹף' יַעֲשֶׂה
רְצוֹן הַנֶּפֶשׁ' הַקְּדוֹשָׁה, כִּי כָּל חַיּוֹתוֹ רַק
מִהַנֶּפֶשׁ' הַקְּדוֹשָׁה. וְכֵן נִכְלָלִים הָאוֹתִיּוֹת'
בְּהַנְּקֻדּוֹת' וְכוּ.

וְכֵן צָרִיךְ שְׁיִתְבַּטֵּל הַלְּמַדָּן, נֶגֶד הַחִסְדֵי'
שֶׁהוּא הַצְּדִיק־הָאֱמֶת, וְאִזִּי נִכְלָל
'אָרֶץ' בְּשָׁמַיִם', שֶׁהֵם בְּחִינַת 'גּוֹף' וְנֶפֶשׁ'.

אֲבָל 'קִרְחָ' שָׂרְצָה לְהַגְבִּיר הַסִּיּוֹשָׁלוֹם,
בְּחִינַת הַלְּמַדָּן' עַל הַצְּדִיק' - עַל-כֵּן
הָיָה עֲנָשׁוֹ מְדָה בְּמִדָּה: שֶׁהַתַּגְּבֵּרָה עָלָיו
הָאָרֶץ, וּפְתַחַח פִּיהָ, וּבִלְעָה אוֹתוֹ בְּחֵיּוֹ.

לְהוֹרֹת: כִּי פָּגַם בָּזֶה, כִּי נָתַן פֶּחַ בְּ'אָרֶץ'
שֶׁהוּא בְּחִינַת 'גּוֹף', שֶׁהַתַּגְּבֵּר
עָלָיו וְתַבְלַע אוֹתוֹ בְּחֵיּוֹ, עַל-יְדֵי שְׂצִיר
אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה לְרַע - עַל שְׂאֵמֶר: שֶׁעָקַר הוּא
הַלְּמוּד', בְּלִי 'צְדָקוֹת וְחִסְדוֹת' וְכַנֶּל.

וְזָהוּ (בַּמִּדְבָּר טז, לב): "וּתְפַתַּח הָאָרֶץ אֶת פִּיהָ
וּתַבְלַע" וְכוּ - כִּי נָתַן פֶּה לְהָאָרֶץ
לְרַעְתּוֹ, לְבַלַּע אוֹתוֹ - עַל-יְדֵי שְׂצִיר אוֹתִיּוֹת
דְּבַר-יְהוָה לְרַעָה, כְּפִי תַאֲוֹת גּוֹפוֹ.

שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁכוּ צְרוּפֵי-הָאוֹתִיּוֹת
לְרַעָה, וְהַגְּבִירוֹ בְּחִינַת 'גּוֹף'
שֶׁהוּא בְּחִינַת 'אָרֶץ', עַד שֶׁהָיָה 'פֶּה' מִמֶּשׁ
לְהָאָרֶץ, לְבַלַּע אוֹתוֹ - כִּי מֵהֶפֶחַ יוֹצְאִים

הַדְּבוּרִים, וְהוּא הַמְּשִׁיךְ 'דְּבוּרֵי-הַתּוֹרָה',
לְבְּחִינַת 'גּוֹף', בְּחִינַת 'אָרֶץ' - עַל-כֵּן נַעֲנֵשׁ
בְּמַה שְּׂפָגַם.

וְזֶה שְׂפָתוֹב בְּמִדְרַש-רַבָּה פְּרַשְׁת קִרְחָ (יח,
(ג): "רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בְּבַא אוֹמֵר: עֲדַת
קִרְחָ עֲתִידָה לְעֲלוֹת, כְּתִיב (בַּמִּדְבָּר טז, לג):
'וַיֹּאבְדוּ מִתּוֹךְ הַקְּהָל'. בְּדוֹד הוּא אוֹמֵר
(תְּהִלִּים קיט, עו): "תְּעִיתִי כְּשֶׁה אָבֵד בְּקֶשׁ
עֲבָדָךְ" וְכוּ. מָה אָבֵדָה שֶׁנֶּאֱמַר בְּדוֹד עֲתִידָה
לְהִתְבַּקֵּשׁ, אֵף כֵּן אָבֵדָה הָעֲתִידָה
לְהִתְבַּקֵּשׁ" וְכוּ.

הַיְנוּ: שֶׁעָקַר 'תְּקוּן קִרְחָ וְעֲדַתוֹ' - הוּא
עַל-יְדֵי-זֶה בְּעֲצָמוֹ, עַל-יְדֵי בְּחִינַת
'דוֹד-הַמְּלֶכֶךְ' שִׁיֶּסֶד 'סֶפֶר תְּהִלִּים', וְעַל-יְדֵי
כָּל הַנְּלוּיִם אֵלָיו, וְהוֹלְכִים בְּדַרְכָּיו,
וְעוֹסְקִים בְּסֶפֶר תְּהִלִּים, וּבִתְחִנּוֹת וּבִקְשׁוֹת
הַרְבֵּה, וּבְשִׁיחוֹת וְהַתְּבוּדוֹת הַרְבֵּה בֵּינָם
לְבֵין קוֹנָם, וְצוּעְקִים בְּכָל-פֶּעַם "תְּעִיתִי
כְּשֶׁה אָבֵד" וְכוּ (תְּהִלִּים קיט, קעו).

כִּי כָּל מִי שֶׁחָס עַל נַפְשׁוֹ - יִבִּין בְּעֲצָמוֹ
כְּמָה צָרִיךְ לְצַעֵק: "תְּעִיתִי כְּשֶׁה
אָבֵד".

אִם 'דוֹד-הַמְּלֶכֶךְ' שֶׁהָיָה צְדִיק כְּזֶה, צַעֵק:
"תְּעִיתִי כְּשֶׁה אָבֵד" - מְכַל-שֵׁכֵן וְכַל-
שֵׁכֵן אֵלָּה אֵלָּפִי וְרַבִּי רַבּוֹת קַל-וַחֲמָר, כְּמָה
וְכְמָה אָנוּ צְרִיכִין לְצַעֵק צַעֲקוֹת כְּאֵלֶּה
וְכְאֵלֶּה, אוֹלֵי אוֹלֵי נוֹכַח לְמַצָּא עֲצָמָנוּ וְכוּ.

וּמִי שֶׁהוֹלֵךְ בְּדַרְכָּהּ זֶה, הוּא מִתְקַן 'פָּגַם
קִרְחָ' שֶׁפָּגַמוּ בָּזֶה - כִּי הֵם חָלְקוּ עַל
'פְּסוּפֵי-טוֹבִים' הַנֶּל, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַדְּרָךְ
שֶׁל 'תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת' - שְׁזָהוּ עָקַר
שְׁלֵמוֹת הַצְּדִיק־הָאֱמֶת.

עַל-כֵּן עַל-יְדֵי בְּחִינַת: "תְּעִיתִי כְּשֶׁה
אָבֵד", הַיְנוּ: עַל-יְדֵי בְּחִינַת 'דוֹד'

והנלוים אליו, העוסקים בזה לבקש מהשם-
 יתברך, שיבקש אותם וישיב אבדתם וכו',
 שהם זוכים בודאי להתבקש, כמו שאמרו
 במדרש (שם): "שאבדה הנאמר ב'דוד' -
 עתידה להתבקש על-ידי-זה גם בחינת
 'עדת קרח' שנאמר עליהם: "ויאבדו מתוך
 הקהל!"

כי הרבה הרבה אנשים, נאבדים משני
 עולמות - על-ידי שאוהזים במחלקת
 על הכשרים הנ"ל. כי "בכל מקום שיש
 מחלקת, יש שם ניצוצי קרח דתן
 ואבירם", כמוכא (ספר-המדות, מריבה פד).

אבל אף-על-פי-כן: סוף כל סוף הם
 עתידים להתבקש, על-ידי עבודתם
 של אלו הכשרים דיקא, העוסקים בתהלים
 והתבודדות וכו', וצועקים בכל-פעם:
 "תעיתי כשה אבד" וכו' - שעל-ידי-זה הם
 בודאי עתידים להתבקש, וגם יעלו כל
 החולקים והרחוקים, כי "ישונו המה אלינו,
 ואנחנו לא נשוב אליהם" (על-פי ירמיה טו, יט),
 כי "אמת ה' לעולם" (תהלים קיז, ב).

"והיה האיש אשר יבחר ה' הוא הקדוש"
 (במדבר טז, ז)

"ויבדל אהרן להקדישו קדש קדשים" (דברי-
 הימים א, כג, יג) - כשם שהבדלתי בין אור לחשך,
 בן הבדלתי אהרן להקדישו בקדש הקדשים.
 (במדבר-יב, יח, ד)

כג.

(ח"א מד)

על-ידי 'מחאת-כפים' בתפלה - נתבטל
 'הרג' ו'אבדון' מעולם.

כי ה'ידיים' - הם בחינות (בראשית א, ג): 'יהי
 אור ויהי אור', 'ימינא ושמאלא'

(זהר בראשית טז: תקוני-זהר עד.). וכתוב (שם שם, ד):
 "'וירא אלקים את האור וכו', ויבדל בין
 האור' - דא אהרן. 'ובין החשך' - דא
 קרח" (תקוני-זהר שם).

וזוה בחינות (ויקרא כו, ו): "ונתתי שלום
 בארץ, וחרב לא תעבר בארצכם".

[הפסוק הזה קשור לענין ארץ-ישראל המבאר שם
 בהתורה, ענין-שם; והמכון כאן, הוא לענין 'קרח ועדתו'
 שהיה בהם 'אבדון', שירדו חיים שאלה ונאבדו מתוך
 הקהל].

כד.

(ח"א מו)

על-ידי 'מחאת-כפים' בתפלה - מבטל
 ה'מחלקת'.

כי כל ה'מחלקת' נמשכים מבחינת
 'קרח' על 'אהרן', "שהם בחינת
 שמאלא וימינא" (זהר בראשית יז. קרח קעו.),
 ועל-ידי 'מחאת-כף' - נכללים 'שמאל'
 ב'ימין', ו'ימין' ב'שמאל', ונעשים 'אחדות'.

וזוה פרוש (תהלים צז, ד): "האירו ברקיו
 תבל וראתה". "תבל" - זה בחינות
 'מחאת-כפים'. כי 'ימין' - זה [חסד] -
 בגימטריא] ע"ב; ו'שמאל' - זה [גבורה] -
 בגימטריא] רי"ו (תקוני-זהר כה: נח: עז: ועוד).

ועל-ידי שנכללים זה בזה - נעשה שני
 פעמים רי"ו, גימטריא 'תב"ל'.

כי גם ע"ב שהוא 'ימין' - יש בו שלש
 פעמים ע"ב, גימטריא רי"ו. ושלשה
 פעמים ע"ב - זה בחינת: "בהן גדול, ובהן-
 הדיוט, וסגן הכהן" (זהר משפטים צח:; פרי-עץ
 חיים, שער-הסליחות פ"ח).

ועל-ידי "שנתראה תבל", הינו 'מחאת-
 הכפים', על-ידי-זה "האירו

בְּרָקִיו – נתתֶקן ה'מחלקת' הנקרא **בְּרָק**, כמו שפְּתוּב (זכריה ט, יד): **"וַיֵּצֵא כְּבָרֵק הַצֹּה"**. ו'חץ' לשון 'מחלקת', כמו שפְּתוּב (בראשית מט, כג): **"וַיִּשְׁטְמֵהוּ בְּעֲלֵי הַצִּיִּים"**, ותרְגוּמוֹ: **"בעלי פלגותא"**.

וְזָה פְרוּשׁ (תהלים מז, ב): **"כָּל הָעַמִּים תִּקְעוּ כָף"** – לשון 'התחברות', כִּי שְׁנֵי פְעָמִים ע"ב ר"ו, גִּימְטְרִיא 'תקע'ו'.
(עי'ן לקוּטִי־הַלְכוֹת, תְּרוּמוֹת וּמַעֲשָׂרוֹת ד – בְּעֵינֵן קֶרַח, עַל־פִּי הַתּוֹרָה הַזֶּה).

כה.

(שיחות ה"ן קנב)

מִי שֶׁהָיָה בְּעַל־מַחְלָקָת' בְּגִלְגֹּל הָעֵבֶר – אִזִּי כְּשֶׁנִּתְגַּלְגַּל, נַעֲשֶׂה 'אַטֵּר יָד'.

וְרָמֵז לְדַבֵּר: מֵה דְאִיתָא בְּזִהְרֵי־הַקְּדוּשׁ (קֶרַח קעו). **עַל קֶרַח: "שֶׁהוּא בְּעַל־מַחְלָקָת, דְּבַעֵי לְאַחֲלָפָא יְמִינָא (פְּהו) בְּשִׁמְאֵלָא (לְוִי)"**. וּבְשִׁבִיל־זָה עָנְשׁוּ כְּשֶׁנִּתְגַּלְגַּל, נַעֲשֶׂה 'אַטֵּר יָד', שֶׁנַּחֲלַף אָצְלוֹ שִׁמְאֵל בְּיָמִין.

"לא חמור אחד מהם נשאתי" (במדבר טז, טו)

לא נטלתי אלא משלי.

(רש"י; תנחומא קרח ט; במדבר דפ"ה יח, י)

כו.

(ספר-המדות, עניני נהנה מאחרים')

[א] מֵה שֶׁהַצְּדִיק מְקַבֵּל מִמּוֹן מֵהַרְשָׁע, אִף־עַל־פִּי שָׂזָה הַמּוֹן הוּא סָפֵק גָּזַל, אִף־עַל־פִּי כִּן מִתֵּר לְקַבֵּל מִמּוֹנוֹ, כִּדִּי שְׁלֵא יְקַבֵּל הַרְשָׁע לְעַצְמוֹ אִיזְהוֹ תְּלַמִּיד־הַכֶּסֶם רָשָׁע, וַיֹּאמֶר עָלָיו שֶׁהוּא 'צְדִיק', וַיִּתֵּן לוֹ הַמּוֹן, וַיַּחֲלֵק עַל הַצְּדִיק־הָאֵמֶת (נְהַנֶּה־מֵאַחֲרִים א).

[ב] מִשְׁרְבוּ מְקַבְּלֵי מִתְּנוּת, נִתְמַעְטוּ הַיָּמִים וְנִתְקַצְרוּ הַשָּׁנִים (נְהַנֶּה־מֵאַחֲרִים ב).

[ג] אָדָם־שֶׁקִּבְּלָתָּ הִנָּאָה מִמּוֹנוֹ פַּעַם אֶחָד, אַל תִּבְזֶהוּ (נְהַנֶּה־מֵאַחֲרִים ג).

[ד] מִי שֶׁמְכַבֵּד עָלוֹ עַל בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל, לְסוֹף שֶׁנִּצְרָךְ לְאַחֲרִים (נְהַנֶּה־מֵאַחֲרִים ד).

[ה] מִי שֶׁעוֹשֶׂה טוֹבוֹת לְבְנֵי־אָדָם, מִתֵּר לוֹ לְהִנּוֹת מֵהֶם וְצָרִיכִים לְשָׂרְתוֹ (נְהַנֶּה־מֵאַחֲרִים ה).

[ו] עַל־יָדֵי הִנָּאָה שֶׁאַתָּה מְקַבֵּל מִחֲבֵרְךָ, עַל־יָדֵי־זָה אַתָּה סוֹבֵל צַעַר עַל עוֹנוֹתָיו (נְהַנֶּה־מֵאַחֲרִים ו).

[ז] מִי שֶׁאִינוֹ מְקַבֵּל מִמּוֹן מֵאַחֲרִים, יִגְדַּל כָּל זָרְעוֹ (נְהַנֶּה־מֵאַחֲרִים ז).

[ח] הַמְּלֹךְ גּוֹבֵה יִצִּיאֹתָיו מִן הָעָם (נְהַנֶּה־מֵאַחֲרִים ח).

[ט] צָרִיךְ לְעַסֵּק בְּאִיזָה מִשְׁאֵוֹמְתָן, כִּדִּי שְׁלֵא יִצְטָרַךְ לְסוֹף לְבַטֵּל מִדְּבַרֵי תוֹרָה (נְהַנֶּה־מֵאַחֲרִים ט).

[י] מִי שֶׁשׁוֹאֵל חֲלָקוֹ בְּפִיו, כָּאֵלוֹ גָּזַל (נְהַנֶּה־מֵאַחֲרִים י).

[יא] הַמְּצַפֶּה לְשַׁלְּחַן חֵבְרוֹ, עוֹלָם חָשׂוֹךְ בְּעֵדוֹ גַּם חַיִּיו אֵינָם חַיִּים (נְהַנֶּה־מֵאַחֲרִים יא).

[יב] גְּדוֹלָה יִגִּיעַ בְּפוֹ, שֶׁמְצִיל אֶת הָאָדָם מֵהַרִּיגָה (נְהַנֶּה־מֵאַחֲרִים יב א).

[יג] מִי שֶׁהוּא שׂוֹנֵא מִתְּנוּת, אִינוֹ מִתְּיָרָא מֵעֲלִילוֹת (נְהַנֶּה־מֵאַחֲרִים יג ב).

[יד] מְקַבְּלִים מִתְּנוּת מִרְשָׁעִים, כִּדִּי שִׁיחֲזְרוּ בַתְּשׁוּבָה (צְדִיק ג).

"הַבְּדִלוּ מֵתוֹךְ הָעֵדָה הַזֹּאת" (במדבר טז, כא)
 - עניני 'התבדלות מרשעים' -

כז.

(ספר-המדות, עניני 'הרחקה מרשעים')

[א] הרחק מרשעים, כדי שלא תתפס בענשם (הרחקת-רשעים ב).

[ב] אסור לספר בשבחן. אבל מקום שיבוא משבחן שבה לצדיק, מתר לספר קצת (הרחקת-רשעים ה).

[ג] מי שמלמד זכות על רשע, גם הוא נקרא רשע (הרחקת-רשעים ו).

[ד] אפלו עושה איזהו דבר כדת וכדין, אין אנו סומכין עליו (הרחקת-רשעים ז).

[ה] מי שערב בעד רשע, נופל לידי תאות נאוף, גם נופל להלשה (הרחקת-רשעים ח).

[ו] כשנופל שונאו של הקדוש ברוך הוא בידי, אל תרחמיהו (הרחקת-רשעים י).

[ז] כשלא תחבר את עצמך לשקרנים, הידועים לך, על ידי זה תזכה להבין את הצבועים (הרחקת-רשעים יא).

[ח] מי ששונא את המסיתים, בודאי לא ידבק בו דבריהם (הרחקת-רשעים יב).

[ט] על ידי למוד תורה, נעשה רחוק בין הרשעים המקרבים (הרחקת-רשעים יג).

[י] מי שמרחק את עצמו מרשעים, הקדוש ברוך הוא עושה לו ישועה (הרחקת-רשעים יד).

[יא] הפזור שיש בין הרשעים, סימן לישועה (הרחקת-רשעים טו).

[יב] תרחיק מלדור בבית שדר בו רשע (הרחקת-רשעים טז).

[יג] אל תדבר עם המסיתים, אפלו להזכיהם ולקרבם (הרחקת-רשעים יז).

[יד] התחברות רשעים, מזיק לעבודת השם-יתברך (הרחקת-רשעים יח).

[טו] נאה ומתקבל לקדושי השם, שיעשו מסך ומגן, עד שממנו יברח כל איש מציק ורשע (הרחקת-רשעים יט).

[טז] מי שאינו מבין רשעת הרשעים הצבועים, הוא מתעב (הרחקת-רשעים כ"ב א).

[יז] הצבועים גורמים פאב עינים, להמון עם הטועים גם (הרחקת-רשעים כ"ב ב).

[יח] צריך אדם לשמר את-עצמו, מלנשק את עצמו עם רשעים, כי על ידי הנשיקה, נעשה ביניהם התקשרות גם לאחר מיתה (הרחקת-רשעים כ"ב ג).

[יט] יש בני אדם שהם מינים ואפיקורסים גדולים, אבל הם אינם מגלים את אפיקורסות, ואין בן אדם יודע לשמר את-עצמו. אבל על ידי מדת הצניעות, אדם נצול מאלו האפיקורסים (הרחקת-רשעים כ"ב ד).

[כ] הרשעים אינם מבלבלים אותנו מעבודתנו בעברות שעוברים, כמו שמבלבלים אותנו במצוות שהם עושים, בשביל-זה (סנהדרין נח:): "גוי שישבת חיב מיתה" (הרחקת-רשעים כ"ב ה).

[כא] אשה ששנואין מעשי רשעים בעיניה, על-ידי-זה נפקדת (הריון ה).

[כב] על-ידי 'עזות' - גשמים נעצרים, ובידוע שנכשל בעברה, וסופו שיכשל בעברה, ומתר לקרותו רשע, ומתר לשנאתו, והוא אחד מתקע"ד דורות (עזות ט).

"וְאָכַלְתָּ אֹתָם כְּרֹגֶעַ" (במדבר טז, כא)

כח.

(ח"א, ה, ה)

"בין שיצא לשיצא" (בבא-בתרא עג:).
"שיצא לשון צרה", כמו שפיתוב
 (במדבר טז, כא): **"וְאָכַלְתָּ אֹתָם כְּרֹגֶעַ"**,
 ותרגומו: **"וְאֲשַׁצִּי יִתְהוֹן"**. [נ"ב: שהיה אז פבר
 לאתרי הגזר-דין].

וזהו: **"בין שיצא לשיצא"** וכו' - בין
 קדם גזר-דין לאחר גזר-דין.

"וְדָתָן וְאֶבְיָרִים יֵצְאוּ נֹצְעִים פֶּתַח אֹהֶל־הַעֵדוּת"

(במדבר טז, כז)

כט.

(ספר-המדות, מריבה פד)

בְּכָל בְּעָלֵי מַחֲלָקֹת, נִתְגַלְגְּלִים שָׁם
נִיצוּצִין מִנְשַׁמַּת דָּתָן וְאֶבְיָרִים.

(הרב מטשעהרין ז"ל צין לגמרא נדרים סד: - "כל מקום
 שנאמר 'נצים' ו'נצבים', אינן אלא דתן ואבירים").

"וַיִּרְדּוּ חַיִּים שְׂאֵלָה - וַתִּבְקַע הָאֲדָמָה"

(במדבר טז, ל-לא)

- בלועי דקרח - משה אמת ותורתו אמת -

ל.

(ח"א, י, ט)

"אמר רבה בר רב-חנה: אמר לי ההוא
טיעא: תא ואחוי לך בלועי
דקרח. אזלי וחזאי תרי בזעי דהוי נפיק
מניהו קטרא.

[אמר רבה בר רב-חנה: אמר לי אותו סוחר ישמעאלי: בא
 ואראה לך את המקום שנבלעו בו קרח ועדתו, וראיתי שני
 בקעים (חריצים) באדמה, שהיה עולה מהם עשן].

שֶׁקֶל גִּבְבָּא דְעִמְרָא, וּמִשִּׁיָּה בְּמִיָּא,
וְאַנְחָה בְּרִישָׁה דְרַמְחָה, וְעִילָה
הָתָם, וְכִי אִפִּיק, הוּי אַחֲרָךְ אַחֲרוּכִי.

[לקח הסוחר ישמעאלי גזת צמר' והשרה אותה במים,
 והניח אותה בראש הרמח שלו, והכניס אותה לשם (לתוך
 הבקעים). וכשהוציא אותה, הייתה חרוכה מהאש (של
 הבקעים) - אד-על-פי שהיתה רטבה במים].

אָמַר לִי: אֲצִית מָה שְׂמָעִית. וְשָׁמַעַת
דְּהוּי אָמְרִין: מִשָּׂה אָמַת וְתוֹרְתוֹ
אָמַת וְהוּן בְּדַאִין.

[אמר לי הסוחר: "הקשב מה אתה שומע". ושמעתי שהיו
 עדת קרח אומרים: "משה ותורתו אמת, והם (ואנחנו
 בעצמם) בדאים"].

אָמַר לִי: כָּל שְׁלֹשִׁים יוֹמָא מְהַדְרָא לְהוּ
גִּיהֵנָם לְהַבָּא כְּבִשָׁר בְּקִלְחָת, וְאָמְרִי
הָכִי: מִשָּׂה וְתוֹרְתוֹ אָמַת וְהוּן בְּדַאִין."

אמר לי הסוחר: כל שלשים יום (כל ראש-חדש - רשב"ם)
 מחזיר אותם הגיהנם לכאן, כמו בשור בסיר שמהפכים
 אותו כדי שיתבשל היטב. וכך הם אומרים: "משה ותורתו
 אמת, והם (ואנחנו בעצמם) בדאים".

(בבא-בתרא עד:).

פרוש רשב"ם:

"בזעי" - בקעים, דכתיב (במדבר טז, לא):
'וַתִּבְקַע הָאֲדָמָה וְגו'.

"קטרא" - עשן: **"שֶׁקֶל גִּבְבָּא דְעִמְרָא"**
 - לקח גזת צמר, ושראה במים.

"ואחריך אחרוכי" - הני גבבי, ואד-על-
 פי ששרו אותה במים.

"אצית" - הספת ושמע.

"ושמעתי דקאמרי" - שהרי ירדו חיים
 שאולה' (במדבר טז, ל).

"כָּל שְׁלֹשִׁים יוֹם" - כָּל רֹאשֵׁי-חֹדֶשׁ.

"בְּקִלְחַת" - שְׂמֵהֶפְכִּין אוֹתוֹ כְּדֵי שֶׁתִּתְבַּשֵּׁל. [עד-פֶּאן לְשׁוֹן הַרְשָׁב"ם].

"כְּלוּעֵי דְקֶרַח" - כְּדֵאִיתָא בְּמִדְרָשׁ (בְּמִדְבַר-רִבְּהָ יח, ירושלמי סנהדרין ג):
"קֶרַח מִיֵּן הָיָה" - הֵינּוּ: בְּחִינַת הָעֲבוּדָת־אֱלִילִים, מִיָּנוּת.

"וְחִזְאֵי תְרֵי בְזַעֵי דְנַפִּיק מְנִיהוּ קֶטְרָא" -
הֵינּוּ: בְּחִינַת ה'חֲרוֹן-אֵף' שְׂגוּרָמִים בְּמִיָּנוּת, כְּמֵאֲמַר חֲז"ל (ספרי ראה מד): **"כָּל זְמַן שֶׁעֲבוּדַת-אֱלִילִים בְּעוֹלָם, חֲרוֹן-אֵף בְּעוֹלָם."**

"וְתְרֵי בְזַעֵי" - זֶה בְּחִינַת 'תְּרֵי נִקְבֵי הָאֵף' שִׁיּוּצָא מֵהֶם ה'עֶשֶׂן', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תהלים יח, ט): **"עָלָה עֶשֶׂן בְּאִפוֹ."**

"וְשָׁקִיל גְּבָבָא דְעַמְרָא" - זֶה בְּחִינַת 'עַמְר' (עֵינ בְּפָנִים אוֹת ח).

"וּמַשִּׁיָּה בְּמִיא" - זֶה בְּחִינַת 'שְׁעוּרִים', בְּחִינַת (מגילה ז): **"אֶסְתֵּר בְּרוּחַ-הַקֹּדֶשׁ",** שֶׁהוּא בְּחִינַת 'רַגְלִין' (עֵינ בְּפָנִים אוֹת ח).

כִּי ה'רַגְלִין' הֵם "אֶפִּיקֵי מַיִם" (תהלים מב, ב),
כִּי הֵם בְּחִינַת (ויקרא כג, מ): **"עֶרְבֵי גַחַל."**

כְּמֵאֲמַר חֲז"ל (ספח נג): **"רַגְלוֹהֵי דְבַר-נֶשֶׁת אֲנֹן עֶרְבִין לָהּ."**

"עֶרְבִין" - זֶה בְּחִינַת **"עֶרְבֵי גַחַל"**.

"אֶפִּיקֵי מַיִם" - הֵינּוּ בְּחִינַת מְרַדְּכֵי וְאֶסְתֵּר, בְּחִינַת 'יָדִים וְרַגְלִים', בְּחִינַת 'הִמָּחֶאת-כַּף וְרַקוּדִין'.

"וְאֲנַחָה בְּרִישָׁה דְרַמָּחָא". "רַמָּח" (בְּמִדְבַר כה, ז), דָּא רִוּחַ מַ"ם" (זֶהר פְּנִיחָם רלז), שֶׁהוּא **"מֵאֲרַבַּע רִוּחוֹת בְּאֵי הָרוּחַ"** (יחזקאל לו, ט).

כִּי ה'מַ"ם' - הִיא אֲרַבַּע רִוּחוֹת, שֶׁהִיא בְּחִינַת 'רוּחַ הַצְּדִיק' 'דְּנִשְׁבַּב בְּיַדִּין וְרַגְלִין' (תְּקוּנַת-זֶהר נג).

וְרֹאשׁ הָרַמָּח' - הוּא ה'צְדִיק', **"כִּי מִמֶּנּוּ תוֹצְאוֹת הָרוּחַ"** (לְשׁוֹן הַפְּסוּק בְּמִשְׁלֵי ד, כג - עֵינ ח"א תוֹרָה ח), כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּמִדְבַר כז, יח): **"אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ בּוֹ"**.

"וְאֶפְקִינָהוּ, וְאֶחְרַף אֶחְרוּכֵי" - אֶחְרַף, לְשׁוֹן 'חַיִּים וְאֲרִיכוֹת-יָמִים', כְּמֵאֲמַר חֲז"ל (ערובין נד: על מְשָׁלֵי יב, כז): **"לֹא יֶחְרַף רַמְיָה צִידוֹ" - "לֹא יִחְיֶה וְלֹא יֵאָרֶיף"**. וְהֵינּוּ: **"וְאִיֶּחְרַף אִיֶּחְרוּכֵי",** לְשׁוֹן 'חַיִּים וְאֲרִיכוֹת-יָמִים'.

כִּי עַל-יַדֵּי בְּטוּל הַצְּאֹנָה, הֵינּוּ ה'עֲבוּדָה-זָרָה' - עַל-יַדֵּי-זָרָה ה'חֲכָמָה' עַל תְּקוּנָה כְּנ"ל. וְעַל-יַדֵּי 'חֲכָמָה' - יִחְיֶה וְיֵאָרֶיף יָמִים, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (קהלת ז, יב): **"הַחֲכָמָה תִּחְיֶה"** וְכו'.

"אָמַר לִי: אֲצִית לָהּ, וְשָׁמַעַת דְּאֲמַרִּין: מִשָּׁה וְתוֹרַתוֹ אָמַת" - שֶׁהֵן מוֹדִין עַל הָאֲמַת.

כִּי כְּשֶׁמֶתְקַרַב אֶת-עַצְמוֹ לְצְדִיקִים כְּדֵי לְקַבֵּל מֵהֶם ה'רוּחַ' כְּנ"ל - עַל-יַדֵּי-זָרָה נִשְׁפָּר הַצְּאֹנָה וְה'עֲבוּדָה-זָרָה'; וְאִז מְכִירִין אֶפְלוּ אֵלּוּ שֶׁהֵם מְסַטְרָא-דְּמוֹתָא, אֶת גְּדֻלַּת הַבוֹרָא יִתְבַּרַךְ שְׁמוֹ.

"וְאָמַר לִי: כָּל שְׁלֹשִׁים יוֹמִין מְהֵדְרָא לָהּ גִּיתָנָם לְהַבָּא, וְאֲמַרִּי הִכִּי:"

משה ותורתו אמת". פרש רבנו שמואל:
"בכל ראש-חדש".

כי כל דבר יש לו 'שרש', ו'שרש התשובה'
הוא 'ראש-חדש', כי "בראש-חדש"
אמר הקדוש-ברוך-הוא, הביאו עלי
כפרה" (שבעות ט. חולין ס:). וזה בחינת
'תשובה'.

וה'תשובה הזאת' נשתלשלה בכל
הנבראים ב'ראש-חדש',
ובשביל-זה גם קרח ועדתו מכרחים לאיזה
חרטה בראש-חדש.

אבל התשובה אינה מועיל להם, פי עקר
התשובה היא רק בעולם-הזה, כי
(עבודה-זרה ג): "מי שטרח בערב-שבת וכו'
[יאכל בשבת. ומי שלא טרח בערב-שבת, מהיכן יאכל
בשבת].

ונמצא: בודאי לא נפטרין בזה ההודאה
שהן מתחרטין ומודין, מ'דין
גיהנום', ועליכן מהדרא להו 'גיהנום'
להכא, כי אין נפטרין בזה.

ואה-על-פי-כן אין גיהנום בראש-חדש
כמו בשאר ימים (זהר
תרומה קנ:). וה'גיהנום של ראש-חדש' - אינו
אלא ה'חרטה', שמתחרטים ומודים
ומתבישין, זה בעצמו 'גיהנום' שלהם.

וזהו דדיק: "מהדרא להו גיהנום להכא"
- דהינו: מה שמהדרא להו להכא,
שחוזרים ומודים, הוא ה'גיהנום' שלהם.

לא.

(שיח-שרפי-קדש החדש ח"ב תיג)

בעת המחלקת הגדולה, נענה פעם
מוהרנ"ת ז"ל לאנשי-שלומו: "מה
יש לנו לפחד מן המתנגדים, כאן יושב אחד

עמנו, ששומע את הברז (שיוצא בכל מוצאי-
שבת-קדש. זהר ויחי רלז:): "ישונו רשעים
לשאולה!" (תהלים ט, יח).

וכוננתו היתה: על רבי יודל תלמיד רבנו
ז"ל, שישוב אז ביניהם.

- תקון פגם קרח -

לב.

(חי-מוהר"ן צ)

"בפורים נודע לי נפלאות". ענה רבנו ז"ל
ואמר: "אורייתא שמא דקדשא-
בריך-הוא, סתום ונליא" (זהר אחרי עג. עה:).
בתחלה התורה מגלית פנים אל האדם,
ואחר-כך נסתרת.

ומי שהוא "בעל נפש" (משלי כג. ב) - הוא
מסבב ומחזר אחריה, ומוסר נפשו
עליה, ויש לו געגועים גדולים והשתוקקות
נמרץ במסירת-נפש, עד שזוכה שתתגלה
התורה אליו וכו'.

והענין של 'פורים' שנתגלה אז - היה
סתום ונעלם מכל העולמות, רק
בעולמות עליונים שהם רחוקים מאד מאד,
רק שם יודעים זאת.

כי עבודה שלי בפורים היה: לתקן פגם
קרח. וכשנתגלה לי זאת, היה רחוק
בעיני מאד, מה סמיכות יש לפורים עם
קרח, עד שעזר לי השם-יתברך וכו' כי יש
דברים סתומים מאד בהתורה-הקדושה.

ונתגלה לי: "שאותיות פורים' הם
ראשי-תבות (ויקרא יג. מ-מא):
"ואם מ'פאת פ'ניו י'מרט ראשו ק'רח'
הוא" - בחינת 'קר"ח"!

אחר־כֵּן אָמַר: "שָׁלֵא הֲיָה יָכוֹל לִישָׁן כָּל אוֹתָהּ הַלַּיְלָה שְׁסָפֵר זֹאת, מִחֲמַת שְׁהִיָּה מִצְטָעֵר עַל שְׁגָלָה זֹאת!"

וְאָמַר: "שְׁנַחֲמָתוֹ הִיָּתָה, כִּי עֲדִין לֹא גָלָה כָּלֵל. גַּם בְּאֵמַת: אֵין כְּתוּב בְּךָ בַּתּוֹרָה, וְכָן בְּךָ בְּתִיב (שם פסוק מא): "וְאִם מִפְּאֵת פָּנָיו יִמְרֹט רֹאשׁוֹ גִבַּח הוּא", וְכָן מִקֶּדֶם כְּתוּב (שם פסוק מ): "וְאִישׁ כִּי יִמְרֹט רֹאשׁוֹ קִרַּח הוּא!"

וְהִדְבָּרִים סְתוּמִים וְנִעְלָמִים מְאֹד, אֲשֶׁרֵי הַמַּחֲכָה לְבִיאַת־הַגּוֹאֵל, אֲזִי שִׁיגוֹ שִׁיחָתוֹ הַקְּדוּשָׁה.

(עין באורי מוהרנ"ת ז"ל בזה: ב'לקוטי־ה'הלכות', נטילת־יָדִים לְסַעֲדָה ו, ר"ז; שְׁבַת ה, י"א; עֶרְלָה ה, י"ט).

"ולא יהיה נקרח ונעדתו" (במדבר יז, ה)

"אמר רב: כל המחזיק במחלקת עובר בלאו, שנאמר: "ולא יהיה נקרח ונעדתו". (סנהדרין מ).

לג.

(ספר־המדות, מריבה צג)

הַמַּחֲזִיק בְּמַחֲלָקָת, עוֹבֵר בְּלֹאוֹ (תֵּרֵב מִטְּשַׁעְהֲרִין ז"ל צִנּוּן לְהַגְמָרָא סְנַהֲדְרִין ה"ל). וְרֹאשׁוֹ לְהַצְטָרֵעַ (שם).

לד.

(ח"א עה; לקוטי־עצות 'מחלקת־ומריבה' בד)

מִדַּת הַנִּצְחָן וְהַמַּחֲלֻקוֹת וּמִלְחָמָה, נִמְשָׁךְ מֵהַדְּמִים שְׁעֲדִין לֹא עֶבֶד בָּהֶם אֶת הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ.

כִּי צָרִיךְ כָּל אָדָם לְהִסְתַּכֵּל: שִׁיעֵבֵד אֶת הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ, בְּכָל הַטְּפִי דְמִים' שֶׁנִּמְצָאִים בוֹ. דְּהֵינּוּ: שְׂיִדְבֵר הַרְבֵּה בַּתּוֹרָה וּתְפִלָּה, עַד שִׁיְהִיו נִעְשִׂים מִכָּל הַדְּמִים' - דְּבוּרִים שֶׁל תּוֹרָה וּתְפִלָּה.

וְאִזּוֹ יִזְכֶּה לְשָׁלוֹם, וַיִּבְטַל כָּל מִדַּת הַנִּצְחָן וּמַחֲלֻקוֹת.

לה.

(שיחות־הר"ן עז)

כָּל הָעוֹלָם מְלֵא מַחֲלֻקוֹת. הֵן בֵּין אֲמוֹת הָעוֹלָם, וְכֵן בְּכָל עִיר וְעִיר. וְכֵן בְּכָל בַּיִת וּבַיִת, בֵּין הַשְּׂכָנִים, וּבֵין כָּל אֶחָד עִם אִשְׁתּוֹ וּבְנֵי־בֵיתוֹ וּמִשְׁרָתוֹ וּבְנָיו.

וְאֵין מִי שִׁישִׂים עַל לְבוֹ הַתְּכַלִּית: "שֶׁבְכָל יוֹם וַיּוֹם הָאָדָם מֵת, כִּי הַיּוֹם שֶׁעָבַר לֹא יִהְיֶה עוֹד, וּבְכָל יוֹם הוּא מֵתֻקָּרֵב לְמִיתָה!"

וְלְקוּטֵי־עֲצוֹת, מַחֲלָקָת־וּמְרִיבָה לוֹ: וְאִיךָ יֵשׁ לוֹ פְּנָאִי לְבַלּוֹת זְמַן עַל מַחֲלָקָת. עַל־כֵּן מִי שֶׁהוּא 'בְּרִדְעַת' - צָרִיךְ לָשִׂים לֵב לָזֶה, וְיִמְשִׁיךְ עַל־עֲצוּמוֹ 'אַרְיִכוֹת־אֲפִים', וְלֹא יֵאבֵד יָמָיו עַל־יְדֵי מַחֲלָקָת קִטְנָה אוֹ גְדוֹלָה, וְכִי יִעֲצֵר רִחוּוֹ וְכַעֲסוֹ, וַיְהִיָּה לוֹ שָׁלוֹם עִם הַכָּל.

וְדַע: שֶׁהַכָּל אֶחָד - שֶׁהַמַּחֲלָקָת שֶׁבְּפִרְטוּת בֵּין אִישׁ וּבֵיתוֹ וְכִי־יֵצֵא בְּנ"ל, הוּא גַם־כֵּן מִפְּשֵׁי הַמַּחֲלָקָת שֶׁבֵּין הַמְּלָכִים וְהָאֲמוֹת.

כִּי כָּל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי בֵיתוֹ, הוּא בְּחִינַת אִמָּה מִיְחֻדָּת, וְהֵם מֵתַגְּרִין זֶה עִם זֶה, כְּמוֹ שִׁישׁ מְלַחְמוֹת בֵּין הָאֲמוֹת.

וְגַם אֲפֶשֶׁר לְהַפִּיר כָּל אֶחָד, מֵאִיזָה בְּחִינָה שֶׁל אִמָּה הוּא, כִּי יְדוּעַ מִדוֹת הָאֲמוֹת, שֶׁזֶה כְּעֵסֶן וְרוֹצֵחַ וְכִי־יֵצֵא. וְכְמוֹ כֵּן יְכוּלִין לְמַצֵּא בְּפִרְטוּת בְּבִינֵי־הַבַּיִת.

וְאִפְלוּ אִם אֶחָד אֵינּוּ רוֹצֵחַ לָרִיב, וְרוֹצֵחַ לִישֵׁב בְּהַשְׁקָט וְשִׁלּוּחַ - עִם־כָּל־זֶה הוּא מְכַרֵּחַ לְהִיּוֹת גַּם־כֵּן בַּתּוֹרָה הַמַּחֲלָקָת וְהַמְּלַחְמוֹת.

כְּמוֹ שֶׁנִּמְצָא בֵּין הַמְּלַחְמוֹת שֶׁבֵּין הַמְּלָכִים וְהָאֲמוֹת - שֶׁנִּמְצָא לְפַעְמִים

איזה אמה שרוצה לישוב בשלוח ואין רוצה שום מלחמה, אדרבא היתה מרצה להשתחוות לחברו בפה פעמים - עם-כל-זה חוטפין אותה גם-כן על-פרחה בתוך המלחמה, שזה אומר שיהיה מצדו, וזה להפך, עד שנלחמין עמו גם-כן.

כמו-כן ממש נמצא בפרטיות במלחמות הבית הנ"ל - כי האדם בעצמו הוא עולם קטן, ונכלל בו כל העולם ומלואו. מכל-שכן האדם וביתו, שנכללין בהם כל האמות, ונלחמין ומתגדין זה בזה כנ"ל.

ועל-כן לפעמים בשאחד יושב לבדו ביער - יכול להיות שיהיה נעשה משגע. וזה נעשה, מחמת שהוא לבדו ונכללין בו לבד כל האמות, והם מתגדין זה בזה, והוא מוכרח להשתנות בכל פעם לבחינת אמה אחרת, כפי התגברות אמה על אמה שהם כלם נכללין בו לבדו.

ומחמת-זה יכול להשתגע לגמרי, מחמת התהפכות הדעות שבו, על-ידי התגרות האמות שנכללין בו לבדו כנ"ל.

אבל כשהוא בישוב בין אנשים - יש מקום להמלחמה, להתפשט בכל אחד מהבני-בית או בין השכנים, כנ"ל.

המחלוקת שבבית הצדיק - הוא גם-כן בחינת מלחמות האמות כנ"ל. גם נכללין שם בחינת מלחמות השבטים שהיו נלחמין זה על זה, אפרים על יהודה וכיוצא.

וכשיבוא משיח במהרה בימינו - אז יתבטל כל מיני מחלוקת ויהיה

שלום גדול בעולם כמו שכתוב (ישעיה יא, ט):
 "לא ירעו ולא ישחיתו" וכו'.

לו.

(לקוטי-הלכות, גזלה ה, י)

שמעתי והבנתי מפיו הקדוש זכר-צדיק לברכה, שאמר: "שזה יצר-הרע גדול אצל בנה בני אדם, ובפרט הגדולים במעלה - שבשביל דבר אחד שנדמה להם שהוא מצוה, הם מפקירים הכל, ובאים על-ידי-זה לידי קלקולים רבים, ובפרט כשבאים על-ידי-זה לידי מחלוקת!"

וכשתעין בכל המעשיות שהיה בין הצדיקים בכל דור ודור - הכל היה בבחינה זאת, שהבעל-דבר הטעה אותם: כאלו שפנגדו פוגם הרבה, ומצוה למסור נפש לרדפו וכו'.

ובאמת שגו בזה מאד, כי על-ידי המחלוקת והפעס, אי-אפשר לתקן בשום אופן.

רק צריכין להתישב הרבה, איך להתנהג בזה. והעקר לבקש מהשם-יתברך: "שינחהו בדרך-האמת!" - ולהתישב עצמו הרבה: "אם יש לו כח לרדפו!"

ואולי פונתו של השני לשמים, רק שאי-אפשר להבין דבריו, וגם אמרו עליו הרבה שקרים וכזבים, בחינת (תהלים סט, ה): "אשר לא גזלתי אז אשיב". ויש בזה הרבה לדבר.

לו.

(שיח-טרפיקדש החדש ח"ב תמד)

מזהרנ"ת ז"ל אמר: "שכזאב לו המחלוקת מבפנים, יותר מאשר זו שמבחוץ!"

לח.

(שיח-שרפי-קדש החדש ח"ג ג)

רַבְּנּוּ ז"ל אָמַר: "אִיךָ בֵּין דָּן יַעֲדוּן אֵינְנֵם לְכַפֵּי־זְכוּת, חוּץ א' בְּעַל־מַחְלֶקֶת! - "אֲנִי דָּן אֶת כָּל אֶחָד לְכַפֵּי־זְכוּת, חוּץ מ' בְּעַל־מַחְלֶקֶת!"

לט.

(שיח-שרפי-קדש החדש ח"ג ג)

מִתְּבַי רַבִּי אֶהְרֹן לֵיב צִיגְלֵמָן ז"ל

רַבְּנּוּ ז"ל אָמַר: "עַר וְוַאֲלֵט בַּעֲסַעַר צוּבְרָאָן בְּלֵי סַפִּין, כַּמָּה בִּילְקַעַס, וְלֹא שְׂיַבֵּא פַעַם־אַחַת בְּקַפִּידָא וּמַחְלֶקֶת חֶסֶד־וְשָׁלוֹם!"

[הִיךָ עֲדִיף לוֹ לְבַצֵּעַ לֹא סַפִּין, כַּמָּה חֲלוּת קְלוּעוֹת, וְלֹא לְבֹא פַעַם־אַחַת לִידֵי קַפִּידָא וּמַחְלֶקֶת חֶסֶד־וְשָׁלוֹם].

מ.

(שיח-שרפי-קדש החדש ח"ג ז)

מִזְהַרְנֵ"ת ז"ל אָמַר: "אֵינִי סוֹבֵל כָּל־כָּל וְכָל־כָּל שׁוֹם מַחְלֶקֶת; אַף אִם רוֹאֵה אֲנִי שְׁנֵי סַבְלִים אוֹ בְּעַל־עַגְלוֹת הַמַּתְקוּטְטִים בִּינֵיהֶם - דּוֹקֵר הַדָּבָר בְּלִבִּי!"

[אז איך זעה צוויי טרעגעערס אָדער בְּעַל־עַגְלוֹת, קרייגן זיך - שְׁטַעַכְט דָאָס מִיר אִין הַאַרְצָן].

מא.

(ספר המדות, עניני 'מחלקת')

[א] הַמַּחְלֶקֶת, זֶה סִמְּן רַע לְבָנִים. וְ'שָׁלוֹם' זֶה סִמְּן טוֹב לְבָנִים (בָּנִים קו).

[ב] עַל־יְדֵי הַמַּחְלֶקֶת, אִין הַדַּעַת מִישָׁבֶת (דַּעַת ז).

[ג] עַל־יְדֵי הַמַּחְלֶקֶת, בָּאִים הַרְהוּרֵי עֲבוּדָה־זָרָה. גַּם בֵּית שֵׁישׁ בּוֹ מַחְלֶקֶת, יְהִיָּה 'בֵּית עֲבוּדָה־זָרָה' (הַרְהוּרִים ל).

[ד] כְּשֶׁרוֹצִים לְנִשְׂא אִיזָה צַדִּיק וּלְפָרְסָם אוֹתוֹ, אִזִּי הַקְּדוּשָׁה־בְּרוּךְ־הוּא שׁוֹלַח מַחְלֶקֶת בֵּין הַרְשָׁעִים (הַתְּנַשְׂאוֹת ט).

[ה] מִתָּר לֹמֵר לְשׁוֹן־הָרַע עַל בַּעַל הַמַּחְלֶקֶת (לְשׁוֹן־הָרַע יד).

[ו] מְרִיבָה בָּא לְאָדָם, כְּשֶׁבֵּא לְאָדָם אִיזָהוּ מַצּוּה, וְהוּא מְשַׁלְּחָהּ וְאִינוֹ מְקַיְמָה (מְרִיבָה יד).

[ז] לְפַעֲמִים, ה'מְקוֹם' גוֹרֵם מְרִיבָה לְאָדָם (מְרִיבָה טז).

[ח] מִי שֶׁמַּגִּיד רִיבוֹ לְפָנֵי הַקְּדוּשָׁה־בְּרוּךְ־הוּא, רוֹאֵה נִקְמָתוֹ בְּשׁוֹנְאָיו (מְרִיבָה כו).

[ט] עַל־יְדֵי הַמַּחְלֶקֶת, בָּא דַלּוּת (מְרִיבָה כז).

[י] מִי שֶׁחוֹלֵק עִם שְׂכֵנָיו, לְסוּף שְׂיִהְיָה לְעַג לְאוֹיְבָיו (מְרִיבָה כח).

[יא] מִי שֶׁהוּא טוֹב וְיִשָּׁר מְנַעֲרֵיו, עַל־יְדֵי־זֶה כְּשֵׁישׁ לוֹ אִיזָה מַחְלֶקֶת, יִתְנַדְּבוּ לְבָם שֶׁל הַרְבֵּה בְּנֵי־אָדָם, וְיִתְחַבְּרוּ אֵלָיו לְעֹזֵר לוֹ (מְרִיבָה לא).

[יב] מִי שֶׁמְסִית וּמוֹנֵעַ אֶת חֲבֵרוֹ מִדְּרֹךְ הַטוֹב, אִינוֹ יִכּוֹל לְקוֹם נֶגֶד אוֹיְבָיו בְּשַׁעַת מְרִיבָה וּמְלַחְמָה (מְרִיבָה לב).

[יג] הַבַּעַל־מַחְלֶקֶת, בִּידוּעַ שֶׁהוּא אוֹהֵב פֶּשַׁע (מְרִיבָה לד).

[יד] מִי שֶׁהוּא עֲצוּר בְּמַלְיָן, לֹא יוֹכֵל אוֹתוֹ שׁוֹם אָדָם (מְרִיבָה לה).

[טו] כְּשֵׁישׁ לְאָדָם שׁוֹנְאִים, וְאַחֲרֵי־כֵן קָם עָלָיו אִישׁ אֶחָד מִרַעִיו וְאַנְשָׁיו גַּם הוּא לְחַלֵּק עָלָיו, הוּא סִמְּן שֶׁהַבַּעַל־מַחְלֶקֶת שָׁלוֹ יְהִי נִכְשָׁלִים וְנוֹפְלִים (מְרִיבָה נג).

[טז] לְמַחְלֶקֶת, יִלְמַד מִסַּכַּת סָפָה (מְרִיבָה נז).

[יז] מחלקת בא, על־ידי הבורת ושעים
(מריבה נח).

[יח] על־ידי עצבות, גם האוהבים יחלקו
עליה (מריבה נט).

[יט] אין מריבה מצויה בביתו, אלא עד
שתכלה תבואה מביתו (מריבה ס).

[כ] לפעמים כשהרבה צדיקים חולקים על
צדיק אחד, גם הקדוש־ברוך־הוא מסכים
עמם, אף שהאמת עם הצדיק האחד,
והצדיקים ממשיכין את רצון הקדוש־
ברוך־הוא עמם (מריבה סא).

[כא] בעל מריבה, אף־על־פי שהוא למדן,
אל תכבד אותו (מריבה סב).

[כב] במקום מריבה, שם השטן (מריבה סג).

[כג] אין העולם מתקיים, אלא בשביל מי
שבולם את פיו בשעת מריבה (מריבה סד).

[כד] מי ששוכח דבר אחד מתלמודו, על־
ידי־זה קמים עליו בעלי מחלקת (מריבה סה).

[כה] למריבה, השכם והערב לבית־המדרש
ולמד תורה. או כשאיי־אפשר לדון אותם,
תתפלל עליהם, והקדוש־ברוך־הוא יפילם,
ואל תמסר אותם לשר (מריבה סו).

[כז] אל תריב עם אדם שהוא תקיף ממך,
אף־על־פי שהוא מיכה אותך לדבר בלתי
הגון. אבל אם יש לו אימת שר, תלך עמו
אל השר, ואל תעשה הדבר בלתי הגון (מריבה
סז).

[כז] כשהצדיק יש לו מחלקת עם אחד,
יכול להציל את עצמו עם ממון, יציל את־
עצמו, ואל ישתמש בצדקתו (מריבה סח).

[כח] בכל בעלי מחלקת, נתגלגלים שם
ניצוצין מנשמת דתן ואבירם (מריבה טז).

[כט] המחלקת שיש בין שני צדיקים
לטובת ישראל, תדע: שגם למעלה יש שני
מלאכים שגם הם חולקים גם־כן, ואין להם
מכריע אלא הקדוש־ברוך־הוא בעצמו
(מריבה פא).

[ל] כשיש מחלקת משני אנשים, ולכל
אחד יש לו אנשים המצדדים לו, כשגוזרים
מיתה למעלה חסו־שלום על אחד מאנשי
המחלקת, מתחילין מן הקטן שבהם, ולא
מן האיש שהוא עקר במחלקת (מריבה פב).

[לא] המחזיק במחלקת, עובר בלאו, וראוי
להצטרע (מריבה פג).

[לב] למחלקת, סגלה לומר: "ויקרא אסא
אל ה'", עד: "אנוש" (בדברי־הימים י, י) (מריבה
פד).

[לג] למחלקת, תאמר: "ויאמר ה' אלקי
אבתינו", עד: "פי עליך עינינו", מה שאמר
יהושפט (בדברי־הימים כ, פסוקים יז) (מריבה
פע).

[לד] בעוון שנאת־הנם, מריבה רבה בתוך
ביתו (מריבה פו).

[לה] אשה נדה דפסקה בין תרי, אם סוף
נדה היא, עושה מריבה ביניהם (מריבה פז).

[לו] על־ידי המחלקת, נופל לתאות־נאוף
(מריבה ח"ב ג; נאוף ח"ב ב).

[לז] על־ידי ברכת־המזון, נתישב הפלכות
מן המריבות והמלחמות (מריבה ח"ב ז).

[לח] על־ידי המריבה גורמים, שהתלמידים
הקטנים נתפרסמים קדם זמנם, וזהו בחינת
הפלת נפלים, שהולך יוצא לאויר העולם
קדם זמנו, ועל־ידי־זה גורם עניות,
ועל־ידי־זה גורם עניות,

וּלְפַעֲמִים גּוֹרֵם מִיתוֹת הַסּוֹשְׁלוֹם (מְרִיבָה ח"ב י; מְפָרְסָם ג - וְעִינָן לְקוֹסְטֵי-מִזְהָרָן ח"ב כ מה ששייך לזה).

[לט] לְפַעֲמִים מְקוֹמוֹ שֶׁל אָדָם גּוֹרֵם לוֹ מְרִיבוֹת, כְּמוֹ שֶׁאֵין שׂוֹאֲלִין בְּשָׁלוֹם חֲבֵרוֹ בְּמִקּוֹם הַטְּנֵפֶת (מְרִיבָה ח"ב יב).

[מ] עַל-יְדֵי הַצַּעַר וְהַעֲצָבוֹת, בָּא מְרִיבָה בְּעוֹלָם. וְעַל-יְדֵי הַשְּׂמֻחָה, בָּא שָׁלוֹם בְּעוֹלָם (מְרִיבָה ח"ב יג; עֲצָבוֹת ח"ב ג).

[מא] סָגְלָה לְהַנְצִיל מִשׁוֹנְאִים, הֵן שׁוֹנְאִים שֶׁל מַחְלָקָת, הֵן שׁוֹנְאִים שֶׁבְּדַרְךְ, שְׂמַתִּירָא יִמָּהֵם - לוֹמֵר כָּל הַטְּעָמִים שֶׁבַּתּוֹרָה, דְּהֵינּוּ: "פִּשְׁטָא מִנַּח זְרֻקָא" וְכוּ' (מְרִיבָה ח"ב כד).

[מב] יֵשׁ מְפָרְסָמִים, שֶׁעָקַר הַפְּרוֹסִים שֶׁלָּהֶם נַעֲשֶׂה עַל יְדֵי הַמַּחְלָקָת (מְפָרְסָם א).

[מג] הַנְּסִיּוֹן, הוּא בְּשִׁבִיל לְגִידֹל וּלְפָרְסָם אֶת הָאָדָם (מְפָרְסָם ב).

[מד] עַל-יְדֵי מַחְלָקָת, בָּא לִיְדֵי פְגַם-הַבְּרִית (נְאוּף לא).

[מה] עַל-יְדֵי עֲנוּהָ, נִתְבַטַּל הַמַּחְלָקָת וְהִיסוּרִין (עֲנוּהָ יב).

[מו] מִי שֶׁמַּחְזִיר אֶת הָעַם בְּתַשׁוּבָה, בְּזִכּוֹתוֹ אֵין פֶּחַד וּמַחְלָקָת בְּעוֹלָם (תַּשׁוּבָה לד).

[מז] אַל תִּתְפַּלֵּל בְּבֵית שְׁבָנָה בְּעַל-מַחְלָקָת (תְּפִלָּה לב).

(א) 'חֹתֶם הַפְּנִימִי' שֶׁל ה'רְגֵלִין' - בְּחִינַת 'מוֹכִיחֵי-הַדּוֹר' שֶׁהוֹלְכִים לְהוֹכִיחַ אֶת יִשְׂרָאֵל.

(ב) 'חֹתֶם' שֶׁהוּא לְמַעַלָּה מִזֶּה ה'חֹתֶם', הֵינּוּ: 'חֹתֶם הַחִיצוֹן' שֶׁל ה'יְדִים', בְּחִינּוֹת 'יְדִים' הַמְּקַבְּלִים 'מוֹסַר' מֵאֵלֹהֵי ה'מוֹכִיחִים', בְּחִינּוֹת (אִיּוֹב לו, ז): "בֵּיד כָּל אָדָם יִחְתּוֹם".

וְה'יְדִים' - זֶה בְּחִינַת 'אֱמוּנָה', שֶׁנִּתְקַבַּל בָּהּ ה'מוֹסַר', בְּבְחִינַת (שְׁמוֹת ט, לה; בַּמִּדְבָּר יז, ה; כז, כג): "כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר ה' בְּיַד מֹשֶׁה", בְּחִינַת (שְׁמוֹת יז, יב): "וַיְהִי יַדְיוֹ אֱמוּנָה".

מג.

(ח"א נו, ט)

ה'יְדִים' - הֵן בְּבְחִינַת 'שָׁמַיִם', וְשֵׁם כָּל ה'דְּבוּרִים', בְּחִינַת (תְּהִלִּים קיט, פט): "לְעוֹלָם ה' דְּבַרְךָ נִצָּב בַּשָּׁמַיִם" - נִמְצָא: שֶׁמְקַבְּלִין ה'דְּבוּרִים' מֵה'יְדִים'.

וְזֶה בְּחִינַת: "כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר ה' בְּיַד", הַנֶּאֱמָר בְּמֹשֶׁה (שְׁמוֹת ט, לה; בַּמִּדְבָּר יז, ה; כז, כג), וּבַשָּׂאֵר נְבִיאִים - כִּי שֵׁם כָּל ה'דְּבוּרִים', וּמִשָּׁם מְקַבְּלִין אוֹתָם (עֵינָן בְּפָנִים).

"וַתַּעֲצֹר הַמַּגְפָּה" (בַּמִּדְבָּר יז, יג) - עֲנִינִי מַגְפָּה'

מד.

(ח"א ריג)

דַּע: שֵׁישׁ 'שָׁם', שֶׁכִּשְׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רוֹצֵה לְהַסְתִּיר הָאָדָם מִן הַבַּעַל-דָּבָר, לְהַצִּילוֹ מִמּוֹת שֶׁנִּגְזַר עָלָיו - אֲזִי מַסְתִּיר וּמְכַסֶּה אוֹתוֹ בְּזֶה הַשֵּׁם.

"כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר ה' בְּיַד מֹשֶׁה" (בַּמִּדְבָּר יז, ה)

מב.

(ח"א כב, א-ב)

יֵשׁ 'חֹתֶם', וַיֵּשׁ 'חֹתֶם' בְּתוֹךְ חֹתֶם'.

וְאִזִּי הִבְעַלְדָּבָר מְשׁוּטֵט וּמַחֲפֵשׂ סְבִיבוֹת
זֶה הָאָדָם, לְבַקֵּשׁ לוֹ מְקוֹם שְׂיֻכָּל
לְהַכְנִס תַּחַת הַמַּסְתָּר וְהַמְכֶסֶה לְהַזִּיקוֹ. אֲדָ
תִּכְרַח בְּשֹׁמְבֵיט עָלָיו, נִסְתַּלַּק וְאִין לוֹ כַּח,
מַחֲמַת זֶה הַשֵּׁם.

אָבֵל דַּע: שְׂכַשְׁחֵס־וְשָׁלוֹם מוֹצֵא מְקוֹם
לְכַנֵּס תַּחַת הַמַּסְתָּר וְהַמְכֶסֶה, אֲזִי
אֲדַרְבָּא מְקַבֵּל עוֹד הִבְעַלְדָּבָר יוֹתֵר כַּח מְזַה
הַשֵּׁם.

וְזֶה בְּחִינַת מַה שְׂכַתוּב בְּזִהְרֵי־הַקְּדוֹשׁ (פְּנִיחָס
רלז): "שְׂרָאָה פִּינְחָס הַמִּי"ם שָׁל מוֹת
מְשׁוּטֵט אָז". הִינּוּ: כִּי הַמִּי"ם, הִיא בְּחִינַת
הַסְּמִי"ד־מִי"ם הַמְשׁוּטֵט סְבִיב סְבִיב כַּנְ"ל.

וְדַע: שֶׁהַשֵּׁם הַנִּלְ - הוּא שֵׁם 'סֵא"ל',
וְיוֹצֵא מִפְּסוּק (תְּהִלִּים לֵב, ז): "אֲתָה
סִתַּר לִי", מְרָאֵשִׁי־תַבּוֹת.

וְהַמִּי"ם שֶׁל "מִצַּר תִּצְרֵנִי" (תְּהִלִּים שָׁם) -
הוּא בְּחִינַת הַמִּי"ם הַנִּלְ, בְּחִינַת
הַסְּמִי"ד־מִי"ם הַמְשׁוּטֵט סְבִיב הַמְכֶסֶה
וְהַמַּסְתָּר הַנִּלְ לְשִׁלְט עַל הָאָדָם.

וְאִם חֵס־וְשָׁלוֹם מוֹצֵא מְקוֹם לְשִׁלְט - אֲזִי
מְקַבֵּל יוֹתֵר כַּח מְזַה הַשֵּׁם, כִּי נִצְטָרַף
הַמִּי"ם לְהַשֵּׁם 'סֵא"ל' הַנִּלְ, וְנַעֲשֶׂה צְרוּף
שְׁמוֹ 'סְמֵא"ל'.

עַל־כֵּן צְרִיף לְהַפְסִיק בֵּין תַּבּוֹת "אֲתָה
סִתַּר לִי", לְתַבַּת "מִצַּר" - כְּדִי
שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹת צְרוּף שְׁמוֹ חֵס־וְשָׁלוֹם וְכוּ'.

וְאִזִּי כְּשֹׁלֵט עַל הָאָדָם חֵס־וְשָׁלוֹם,
וּמְקַבֵּל עוֹד כַּח מְזַה הַשֵּׁם כַּנְ"ל - אֲזִי
נַעֲשֶׂה מִהַשֵּׁם הַנִּלְ: "סִוָּף אָדָם לְמוֹת"
(בְּרֻכּוֹת יז), שֶׁהוּא רָאֵשִׁי־תַבּוֹת שֵׁם 'סֵא"ל'
הַנִּלְ.

אָבֵל כְּשֶׁמְשַׁמְרִין עֲצָמֵן בְּכַח הַשֵּׁם הַנִּלְ -
אֲזִי הוּא מְכֶסֶה וּמַסְתָּר, בְּחִינַת:
"אֲתָה סִתַּר לִי", וְגַם "מִצַּר תִּצְרֵנִי"
וְתִשְׁמְרֵנִי.

מה.

(סְפָר־הַמִּדּוֹת, דַּעַת ח"ב ה; צְדָקָה ח"ב ה)

עַל־יְדֵי 'מִפְרָנְסֵי עֲנִיִּים' - נִצּוֹלִין הַמּוֹר־
עַם מִן הַמַּגְפָּה בְּזֻכוֹתָם. גַּם
בְּזֻכוֹתָם: 'מַחֲיֵי־דְגָלּוֹת' קוֹדֵמִין לְמַחֲיֵי־
דְקַטְנוֹת'.

"שְׁנַיִם עָשָׂר מִטּוֹת" (בַּמִּדְבָּר יז, יז)

מו.

(ח"א ט, ב)

וְדַע: "שֵׁשׁ שְׁנַיִם־עָשָׂר שְׁבָטִים, כְּנֶגֶד
שְׁנַיִם־עָשָׂר מִזְלוֹת" (שְׁמוֹת־רַבָּה טו, ו;
תַּקוּנֵי־זִהְרֵי לו, נט).

"וְכָל שֶׁבֶט וְשֶׁבֶט - יֵשׁ לוֹ נִסְחָא מִיַּחַדָּת
וְשַׁעַר מִיַּחַד, לְכַנֵּס דְרָף שָׁם
תְּפַלְתּוֹ" (שַׁעֲרֵי־הַכְּפֻנּוֹת, דְּרוֹשֵׁי עַל־יְנִידֵי־לְשַׁבַּח א).

וְכָל 'שֶׁבֶט', מְעוֹרֵר בְּתַפְלָתוֹ כַּח מִזְלוֹ
שְׂבָשְׁנַיִם־עָשָׂר מִזְלוֹת, וְהַמְזָל מְאִיר
לְמַטָּה, וּמְגַדֵּל הַצְּמַח וּשְׂאֵר דְּבָרָיו הַצְּרִיכִים
אֵלָיו.

וְזֶה שְׂאֵמְרוֹ חַז"ל (פְּסָחִים קיח): "קָשִׁין
מְזוֹנּוֹתָיו כְּקָרִיעַת יַם־סוּף. וּקְשָׁה
זְיוּגוֹ [כְּקָרִיעַת יַם־סוּף] וְכוּ' (סוּטָה ב).

"כִּי הַיַּם־סוּף נִקְרַע לְשְׁנַיִם־עָשָׂר קָרְעִים,
כְּנֶגֶד שְׁנַיִם־עָשָׂר שְׁבָטִים" (פְּרָקִי־דְרַבִּי
אֵלִיעֶזֶר מֵב; תַּקוּנֵי־זִהְרֵי נח:).

וְ"בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּתַפְלָתָם, גּוֹרְמִים זְיוּגָא
דְּקַדְשָׁא־בְרִיךְ־הוּא וּשְׂכִינָתָה"

(זהר; פרי-עץ-חיים קריאת-שמע פ"ד; שער-הכונות שבת, הקדמה; ועוד). ולפי הזווג שגורם ב'תפלתו', כן זוכה ל'זווגו'.

וגם "ישראל מפרנסים לאביהם שבשמים בתפלתם" (זהר ויקרא ז:). וכפי שמפרנס לאביו שבשמים ב'תפלתו', כן נותנין לו 'פרנסתו'.

וצריך לזה זכות גדול: שיזכה להעלות תפלתו, דרך שער השיך לשבטו.

וזה (ברכות ה:): "על תפילתי שתהא סמוך למטתי" - הינו: שיתפלל דרך שער המטה שלו.

כי יש "שנים-עשר מטות" (במדבר יז, יז), וכל אחד יש לו שער מיוחד - והתפלל: שלא תתרחק תפלתו מ'מטה' שלו.

וזה לשון 'מטה' - כי 'מטה' לשון זווג, כמאמר הסמוך: "על מטתי שתהא נתונה" וכו', ו'מטה' הוא בחינת 'זווג'.

גם 'מטה' היא בחינת 'פרנסה', כמו שכתוב (ויקרא כו, כו): "בשברי לכם מטה להם", כי "שנים-עשר מטות" גורמין זווג ומפרנסין, "קשה זווגן" ו"קשין מזונותיו" וכו'.

"פרח מטה אהרן לבית לוי" (במדבר יז, כג)

מז.

(ח"ב ד, ד-יא)

צריך לקבל החסד בהדרגה, כי רב החסד אי-אפשר לקבל, כי היו בטלים במציאות מחמת רב החסד'.

כי "אין יכולין לקבל רב טובה" (תענית כג), וצריך לעשות כלי וצנור, לקבל על-ידו ה'חסד'. וזה נעשה על-ידי 'יראה', שנעשה חקיקה וצנור לקבל על ידו החסד.

וזה בחינת (במדבר יז, כג): "והנה פרח מטה אהרן לבית לוי" - הינו: שה'חסד', בחינת 'אהרן' - צריך לקבלו על-ידי ה'פלי', שהוא בחינת 'יראה', "סטרא דלוי" (זהר קרח קעז: ועוד).

וזה גם-כן בחינת "פרחו" (בבא-בבא עד: [שה'צפורים], שהם בחינת נפשות ישראל מבני עמנו שטעו ונתבלבלו אחרי 'חכמי-הטבע' שהטילו ספק ברצון וכו' - עכשו 'פרחו להו' ויצאו לשלום, על-ידי ה'אבן טוב', בחינת ה'רצון' שנתגלה עתה], בחינת: "והנה פרח מטה אהרן לבית לוי".

הינו: בחינת השפעת החסד על-ידי ה'יראה', שנעשה על-ידי 'התגלות-הרצון'.

[נ"ב. נראה לפרש בפשטות: על-ידי 'מחלקת קרח ועדתו', נתבלבלו בני-ישראל מאמונתם ברצון השם אשר בחר בצדיקיו צדיקי-האמת ורצה בדבריהם וכו' - על-ידי שהטילו ספק ב'אמונת-הרצון' וכו', ובמשה רבנו שהוא 'שרש-הרצון', כמבאר שם.]

ועל-ידי ש"פרח מטה אהרן" וכו' - נתחזקו בני-ישראל באמונת-הרצון. ואזי 'פרחו להו' בני-ישראל לשלום מ'חכמי-הטבע' האלו; ונשפע ה'חסד', הינו: שנתגלה בחינת 'אהרן-חסד', על-ידי "לבית לוי", שהוא המטה של 'שבט לוי', בחינת 'יראה' - שהוא הפלי לקבל ה'חסד'.

"וְאֵנִי הִנֵּה לִקְחָתִי אֶת אַחֵיכֶם הַלְוִיִּם,
מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (במדבר יח, ו)

מח.

(חיי-מוהר"ן שצה)

'יעקב' למד עם כל בניו דרכי האמונה
הקדושה, כי היו כלם צדיקים.

אך אף-על-פי-כן חקר בדעתו למי למסור
כל חכמתו, עד שמסר כל חכמתו
ללוי, ולכלם מסר ראשי-פרקים.

ועל-כן 'שבט לוי' היו דבוקים וְחִזְקִים
בְּהָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה יוֹתֵר
מִכָּלֶם, וְעַל-כֵּן "לֹא טָעוּ בְּעֵגְלָה" (שמות לב, כו);
וְיָמָא סוּ: רש"י במדבר א, מט; במדבר-רבה א, יב), וְגַם
"לֹא הָיָה עֲלֵיהֶם שׁוֹם עֲבוֹדַת מִצְרַיִם"
(שמות-רבה ה, טז).

"בְּרִית מְלַח עוֹלָם הוּא" (במדבר יח, יט)

מט.

(ח"א ד, בסוף)

על-ידי קרבתו להצדיק שהוא 'בְּרִית
מְלַח עוֹלָם" (במדבר יח, יט) - פולט
הדמים הרעים, העצבות והתאוות. [ענן
לקוטי-הלכות, דם א, י; מליחה א].

נ.

(ח"א כג, ב-ג)

ודע: שעל-ידי תקון בְּרִית-קֹדֶשׁ - נצול
מ'פְּנִיָּם דְּסִטְרָא-אַחֲרָא'. על-ידי דם
בְּרִית' - נִתְתַּקֵּן דָּם נִדְהָ, 'תְּאוֹת-מְמוֹן'.

כְּמוֹ שְׁכָתוּב (זכריה ט, יא): "גַּם בְּדָם
בְּרִיתְךָ" - עַל-יְדֵי בְּרִית'.

"שְׁלַחְתִּי אֶסְרִיֵּךְ מִבּוֹר" (שם) - "בוֹר, דָּא
טְחוּל" (תקוני-זהר פה.), 'מְרַה'
שְׁחוּרָה', "בְּעֵצְבוֹן תֵּאכְלֶנָּה" (בראשית ג, יז).

כִּי 'בְּרִית' - הוּא בְּחִינַת 'מְלַח', הַמְמַתִּיק
מְרִירוֹת וְעֵצְבוֹן הַפְּרִנְסָה, כְּמוֹבֵא בְּזֵהר
(ויחי רמא): "אֶלְמָלֵא מְלַחָא לָא הוּי עַלְמָא
יְכַלִּי לְמַסְבַּל מְרִירוֹתָא". וְזֵהוּ (במדבר יח, יט):
"בְּרִית מְלַח עוֹלָם הוּא".

וְזֵהוּ (ויקרא ב, יג): "אֵל תְּשַׁבֵּית מְלַח בְּרִית
אַלְקִיךָ" - כִּי עַל-יְדֵי-זֶה נִתְקַשֵּׁר
בְּאַלְקוֹת, וְנִתְפָּרֵשׁ מֵעֲבוֹדַת-אֱלִילִים וְכוּ'.

וְזֵה (כתבות סו): "מְלַח מְמוֹן חָסֵר" - כִּי עַל-
יְדֵי 'מְלַח' נִתְמַעַט אֶצְלוֹ 'תְּאוֹת'
מְמוֹן'.

וְזֵהוּ (דברים לג, כז): "וַיִּגְרַשׁ מִפְּנֵיךָ אוֹיֵב" -
'מִפְּנֵיךָ-דְקִדְשָׁה'. "וַיֹּאמֶר הַשָּׁמַד" -
הֵינּוּ 'תְּאוֹת-מְמוֹן'.

כִּי כָּל יִשְׂרָאֵל נִקְרָאִים 'צְדִיקִים' עַל-שֵׁם
ה'בְּרִית'. וּבְשִׁבְלִי-זֶה כְּשִׁמְגַרֵּשׁ
מִפְּנֵיהֶם דְקִדְשָׁה אֶת הָאוֹיֵב, הוּא מְפִיל
אוֹתָם הָאוֹיֵבִים, בְּפָנִים דְּסִטְרָא-אַחֲרָא -
הֵינּוּ: "הַשָּׁמַד".

נִמְצָא: כָּל צְדִיק וְצְדִיק, כְּשֶׁהַקְּדוּשָׁה
בְּרוּדָה-הוּא רוֹצֵה לְגַרֵּשׁ אוֹיְבָיו שֶׁל
צְדִיק - הוּא מְפִיל אֶת הָאוֹיֵב בְּתְאוֹת מְמוֹן'.

כִּי 'צְדִיק' הוּא "בְּרִית עוֹלָם" (תקוני-זהר
פה.). וְזֵה הָאוֹיֵב שֶׁל צְדִיק שְׁחוּלֵק עַל
צְדִיק, אֵין לוֹ 'מְלַח' לְהַמְתִּיק מְרִירוֹתוֹ, כִּי
"מְלַח מְמוֹן חָסֵר", כִּי עַקֵּר 'תְּאוֹת-מְמוֹן'
שֶׁנִּתְמַעַט, אֵינּוּ אֶלָּא עַל-יְדֵי 'בְּרִית'.

וּבְשִׁבְלִי-זֶה: 'זְבוּלוֹן' שְׁהָיָה אוֹהֵב
לְ'יִשְׁשָׁכָר' - נֹאמַר בּוֹ (דברים

לג, יח): **"שִׂמַח זְבוּלוֹן"**. **"שִׂמַח"** - הַפֶּה **"בְּעֶצְבוֹן"**.

וְזָה בְּחִינַת (בְּרָכוֹת ח. יבמות סג): **"מָצָא או מוצא"**.

כִּי ה'פִּרְנָסָה הוא **בְּחִינַת 'אִשָּׁה'**, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (סנהדרין פא.): **"הַיִּירֵד לְפִרְנָסַת חֲבֵרוֹ, כְּאִלּוּ בָּא עַל אִשְׁתּוֹ"**.

ו'פִּרְנָסָה' שֶׁהוּא **"בְּעֶצְבוֹן"** - הִיא בְּחִינַת (קהלת ז, כו): **"מוצא אני מר ממוות את האשה"**, בְּחִינַת **"מְרִירוּתָא דְעֵלְמָא"** שֶׁצְרִיךְ לְהַמְתִּיקָה עַל-יְדֵי **'מְלַח'**, כַּנֶּזֶק-לְעֵיל: **"אֶלְמָלָא מְלַחָא, לָא הוּי יָכִיל עֲלָמָא לְמַסְבַּל מְרִירוּתָא"**.

וְעַל-כֵּן לַהֲפֹךְ ב'פִּרְנָסָה-דְקַדְשָׁה', כְּתִיב (משלי יח, כב): **"מָצָא אִשָּׁה מָצָא טוֹב"**. **"טוֹב"** - בְּחִינַת **'צַדִּיק'**, בְּחִינַת **"בְּרִית מְלַח"**, שֶׁהוּא מְמַתִּיק **'מְרִירוּתָא'**, הֵינּוּ: **'תְּאוֹת וְעֶצְבוֹן הַפִּרְנָסָה'**.

[עין 'לקוטי-הלכות', נטילת-ידיים לסעודה ו, סא-סב; דם א, י; מליחה א; שתפין ד, א-ג].

[עֲלִים-לְתְרוּפָה, ב יתרו תקצב: הַעוֹלָם מְלֵא צַעֲקוֹת וּגְנִיחוֹת בְּלִי שְׁעוֹר, וְכֵלִם צוֹעֲקִים מְמוּן, וְכֵל אֶחָד וְאֶחָד צוֹעֵק בְּקוֹלוֹת מְשׁוֹת, כְּאִלּוּ לֹא חָסַר יוֹתֵר מִכֵּל הַעוֹלָם, עַד שֶׁכִּמְעַט יוֹצֵאת נִפְשָׁם מֵעֵמֶק מְרִירוּתָם. וְחִייתָם בְּנֶס, עַל-יְדֵי חִיּוֹת הַנִּמְשָׁךְ בְּדַרְכֵים נִפְלְאִים מ'בְּרִית מְלַח עוֹלָם', אֲשֶׁר **"אֶלְמָלָא מְלַחָא, לָא הוּי יָכִיל עֲלָמָא לְסַבַּל"**.

וְצְרִיכִין לְזַכֵּר זֹאת הַיֵּטֵב - כִּי כֵּל מַה שֶׁזּוֹכְרִים זֹאת יוֹתֵר: **"שֶׁעַקֵר הַחִיּוֹת מֵהַצַּדִּיק יְסוּד עוֹלָם הַמְּמַתִּיק בְּכֵל עַת מְרִירוּתָא דְעֵלְמָא"** - עַל-יְדֵי-זֶה מְמַשִּׁיכִין עַל עֲצָמוֹ 'חִיּוֹת-דְקַדְשָׁה' בְּיוֹתֵר, וּמְמַתִּיקִים מֵעֲצָמוֹ הַמְּרִירוּת בְּהַמְתַּקוֹת יְתְרוֹת. כִּי בְּנִדְאֵי: כֵּל אֶחָד כְּפִי קְרוֹבוֹ לְהַצַּדִּיק, וְכְפִי אֲמוּנָתוֹ בּוֹ, כְּמוֹ-כֵן נִמְתַּק מְרִירוּתוֹ יוֹתֵר].

[עֲלִים-לְתְרוּפָה, א בַּמִּדְבָּר תִּקְצַב: וּמִמָּה תִּרְאֶה וְתִבִּין מַה הִייתָ עוֹשֶׂה אִם לֹא הָיָה לְךָ כַּח כְּזֶה וְעֲצוֹת כְּאִלּוּ, אִיךָ הָיָה בְּלִתִּי אֲפָשֶׁר לְסַבַּל מְרִירוּתָא דְעֵלְמָא.

וְזַכֵּר הַיֵּטֵב הַלְשׁוֹן-הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה שֶׁגָּלָה הוּא ז"ל בְּלִשׁוֹנוֹ-הַקְּדוֹשׁ (ח"א כג ה"ל): **שִׁמְחַת-הַמְּמוּן**, הוּא **'מְרִירוּתָא דְעֵלְמָא'**, **'מֵר מְמוֹת'**, וְהוּא נִמְשָׁךְ מ'פְּנֵם-הַבְּרִית', וְאִי-אֲפָשֶׁר לְהַמְתִּיקוֹ כִּי אִם עַל-יְדֵי **"בְּרִית מְלַח עוֹלָם"** שֶׁהוּא הַצַּדִּיק-הַאֲמֵת.

תִּדַע וְתִאֲמִין: שֶׁכֵּל הַעוֹלָם מְלֵא מְרִירוּת יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר עוֹבֵר עָלָיָה, מַה נָּשִׁיב לְהַשֵּׁם אֲשֶׁר אָנוּ זוֹכִים לִידַע מֵהַצַּדִּיק-הַאֲמֵת יְסוּד הַעוֹלָם, שֶׁהוּא מְמַתִּיק הַמְּרִירוּת שֶׁל כֵּל הַעוֹלָם כֻּלּוֹ. וּבְנִדְאֵי הַחוֹסִים בְּצִלוֹ וּמִתְקַרְבִים אֵלָיו, נִמְתַּק מֵהֶם הַמְּרִירוּת הַרְבֵּה יוֹתֵר].

[עֲלִים-לְתְרוּפָה, ה מְצַרַע תִּקְצַד: וְדַע וְהִיא מְמוּן: שֶׁמִּקְטָן שֶׁבִּקְטָנִים עַד גְּדוֹל שֶׁבְּגְדוֹלִים, כֵּלֵם צְרִיכִין לְסַבַּל מְרִירוּת גְּדוֹל בְּכֵל יוֹם בְּזֶה הַעוֹלָם, כֵּל אֶחָד לְפִי עֵרְכוֹ. אִךְ **"אֶלְמָלָא מְלַחָא, לָא הוּי עֲלָמָא יָכִיל לְמַסְבַּל מְרִירוּתָא"**.

וְמַה גְּדוֹל חֲסָדֵי הַשֵּׁם, שֶׁאִין אָנוּ מִתְנַגְּדִים עַל הַצַּדִּיק-הַאֲמֵת שֶׁהוּא בְּחִינַת **"בְּרִית מְלַח עוֹלָם"**, שֶׁהוּא מְמַתִּיק הַמְּרִירוּת שֶׁל כֵּל הַעוֹלָם, וְהֵם מְשַׁלְּמִים לוֹ רְעָה תַּחַת טוֹבָה וְחוֹלְקִים עָלָיו, יְסַלַח לָהֶם הַשֵּׁם, וּבְרוּךְ-הַשֵּׁם שֶׁאָנוּ נִצְלָנוּ מִזֶּה.

גְּעוּזוֹאֲלֵד! דוּ וַיִּיָּסֵט גְּאָרְנִישֵׁט נְוֵאָם ס'טוֹט זִיךְ אוֹיף דְּעֵר וְעֵלֵט [אָהָה! אִיךָ יוֹדַע כְּלַיִם מַה שֶׁקוֹרָה בְּעוֹלָם] וְכוּ'. וְהָרִי אָנוּ רוֹאִים: שֶׁכֵּל מִי שֶׁרוֹדֵף בְּיוֹתֵר אַחַר הַעוֹלָם-הַזֶּה, חִיּוֹ מְרִים בְּיוֹתֵר.

וְאִם גַּם אַתָּם אֵינְכֶם נְקִיִּים לְגַמְרֵי מִתְּאוֹת עוֹלָם הַזֶּה-וְהַבְּלִיּוֹ - עַל-כֵּל-פְּנִיִם אַתָּם יוֹדְעִים הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב: שֶׁהַכֵּל הַבֵּל וְרִיק, וְאַתָּם יוֹדְעִים מֵהַצַּדִּיק-הַאֲמֵת הַמְּמַתִּיק הַמְּרִירוּת, וְכֵל תְּקוּנָתְכֶם אֵלָיו, וְכֵל מְגַמַּת פְּנִיכֶם לִילְךָ בְּדַרְכֵי הַקְּדוֹשִׁים, וְהַרְבֵּה הַרְבֵּה נִצְלָתָם מִכְּפָה וְכִמְהָ מִינֵי מְרִירוּת בְּלִי שְׁעוֹר בְּעוֹלָם-הַזֶּה וּבְעוֹלָם-הַבָּא].

[עֲלִים-לְתְרוּפָה, ב וַיְחִי תִקְצוֹ: וְכֵל מְכַתְּבֵיךָ, כֵּלֵם שֶׁפָּה אַחַת לָהֶם, צוֹעֲקִים בְּקוֹל מֵר עַל מְרִירוּת עוֹלָם-הַזֶּה הַמְּלֵא יְגוֹנוֹת הַעוֹבֵר עַל כֵּל אֶחָד, לֹא רָאִי זֶה כְּרָאִי זֶה, אֲבָל כֵּלֵם סוֹבְלִים מְרִירוּת גְּדוֹל. וְכֵל מִינֵי מְרִירוּת שֶׁל כֵּל אֶחָד בְּגוּף וְנַפְשׁ וּמְמוּן, הַכֵּל נִמְשָׁךְ מִדְּרֵע-הַכּוֹלָל, שֶׁהוּא ה'תְּאוּה-הַכְּלָלִית', אֲשֶׁר עָלֶיהָ נֶאֱמַר: **"וּמוֹצֵא אָנִי מֵר מְמוֹת וְכוּ'**, אֲשֶׁר הִיא מְצוּדִים" וְכוּ'.

אִךְ בְּזֶה בְּעֶצְמָהּ, יֵשׁ לָךְ וְלָנוּ לְשִׁמַּח - מֵאַחַר שֶׁאָנוּ יוֹדְעִים מ'מְלַחָא הַמְּמַתִּיק מְרִירוּתָא דְעֵלְמָא', אֲשֶׁר עַל זֶה נֶאֱמַר: **"אֶלְמָלָא מְלַחָא, לָא הוּי עֲלָמָא יָכִיל לְמַסְבַּל מְרִירוּתָא"**.

ואם אָמַנָם צר לָךְ מֵאֵד בְּנֵי חֲבִיבֵי - עִם-כָּל-זֶה, בְּזֶה לְבַד רְאוּי לָךְ לְהַחִיזוֹת אֶת-עַצְמְךָ, מֵה שְׁאֵתָה מְרַגֵּשׁ עַל-כָּל-פְּנִיּוֹת הַמְרִירוֹת, וּבִשְׂבִיל-זֶה אֵתָה צוֹעֵק כָּל-כָּף. וְזֶה בְּעַצְמוֹ נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת הַ"בְּרִית מְלַח עוֹלָם" הַמְּמַתִּיק הַמְרִירוֹת, שֶׁעַל יָדֵי זֶה בְּעַצְמוֹ מְרַגֵּשִׁין הַמְרִירוֹת בְּיוֹתֵר, כִּדְרָךְ כָּל הַרְפוּאוֹת שֶׁמְתַלְבְּשִׁים בְּדַבָּרִים מְרוּרִים, שֶׁכְּשֶׁמְנִיחִין הַרְטִיָּה עַל הַמְּכָה, מִתְחִלִּין לְהַרְגִישׁ הַפָּאָב יוֹתֵר וְכוּ'.

[עָלִים-לְתוֹפָה, יוֹם ד' רֵאשִׁי-חֹדֶשׁ תַּמּוּז תר"ב:] מֵה שְׁנַעֲשֶׂה בְּעוֹלָם, רוֹאִין בְּדְרָךְ בְּיוֹתֵר, בְּפָרֵט בְּכַרְפִּים הַגְּדוֹלִים כְּמוֹ פֶה - צַעֲקַת כָּל אֶחָד וּמְרִירוֹתוֹ עַד לְשָׁמַיִם יִגִיעַ. וְהַמְּבִין שׁוֹמֵעַ, שֶׁבְּפִנְיֵימִיּוֹתָם צוֹעֲקִים: "מֵה הַתְּכַלִּית? וּמֵה יִהְיֶה בְּסוֹפָנוּ? וְכוּ'.

אֵךְ בְּחִיצוֹנִיּוֹת שׁוֹמְעִים בְּיוֹתֵר צַעֲקַת הַמְּצִיָּאָה שֶׁמוֹצֵא כָּל אֶחָד וְאֶחָד, שֶׁהוּא עֵנִין: "וּמוֹצֵא אֲנִי מִרְמֵת אֶת הָאִשָּׁה", שֶׁהוּא הַ"פְּרִנְסָה", כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (בְּמִזְמוֹת סג:). וְגַם כְּפֶשׁוּטוֹ מֵה שֶׁסּוֹבְלִים מִמֶּנָּה, וְהַעֲקָר בְּדַבַּר הַ"פְּרִנְסָה". וְרוֹאִים בַּחוּשׁ מֵה שֶׁאָמַר אֲדָמוּר ז"ל (ה"א כ"ג ה"ל): "שְׂאֵלְמָלָא מְלַחָא, לֹא הוּי עֲלָמָא יָכִיל לְמַסְבֵּל מְרִירוֹתָא".

זֹאת נְחֻמַּתִּי בְּעֵנִי: מֵה שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ בְּבִירוֹר כְּלִיזָה. וּבְחֶסֶד־הַשֵּׁם הַגְּדוֹלִים, הוֹדִיעַ לִי מֵה"בְּרִית מְלַח עוֹלָם" הַמְּמַתִּיק כְּלִיזָה, מֵה נִשְׁיֵב לְהַשֵּׁם כָּל תַּגְּמוּלוֹהֵי עֲלֵינוּ.

[עָלִים-לְתוֹפָה, א תַּצֵּא תר"ג:] וְעַתָּה בְּנִי! רְאֵה וְהִבֵּן וְחַכֵּם! וְזָכֵר הֵיטֵב כָּל מֵה שֶׁדַּבְּרָנוּ בְּזֶה: כְּמֵה יֵשׁ לָנוּ לְשִׁמּוֹחַ וּלְהַתְחַזֵּק וּלְבַטֵּחַ בְּחֶסֶדוֹ יִתְבָּרַךְ. וּלְהַזְכִּיר אֶת עַצְמוֹ בְּכַפְלִים, כְּמֵה וְכְמֵה גָבַר עֲלֵינוּ חֶסֶדוֹ, שֶׁנִּצְלָנוּ מִלְּהִיוֹת מְתַנַּגֵּד וְחוֹלֵק עַל הַצְּדִיק יְסוּד עוֹלָם, שֶׁהוּא בְּחִינַת "בְּרִית מְלַח עוֹלָם", שֶׁכָּל הַמְּתַקֵּת מְרִירוֹתָא דְעֲלָמָא עַל-יָדוֹ.

"אֲנִי חֲלַקְךָ וְנַחֲלָתְךָ" (בַּמְדָּבָר יח, ב)

נ.א.

(לְקוּטֵי-הַלְכוּת, בְּרֶפֶת-הַמְּזוֹן וּמִים-אֲחֵרוּנִים ג, י - עַל-פִּי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן ח"א לז, וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי מִמְּלַכַת בְּהַנִּים) **'יִשְׂרָאֵל'** נִקְרָאִין (אִיּוֹב לא, ב): "חֲלַק אֱלֹהֵי מַמְעַל", בְּחִינַת (דְּבָרִים לב, ט): "כִּי חֲלַק ה' עִמּוֹ".

וְכֵן 'הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ' נִקְרָא 'חֲלַקְנוּ וְגוֹרְלָנוּ', כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (תְּהִלִּים טז, ה): "ה' מְנַת חֲלַקֵי וְכוּסֵי" וְכוּ', בְּחִינַת (בַּמְדָּבָר יח, כ): "אֲנִי חֲלַקְךָ וְנַחֲלָתְךָ".

כִּי עַל-יָדֵי שֶׁבָּחַר בָּנוּ, וְנָתַן לָנוּ אֶת תּוֹרָתוֹ, עַל-יָדֵי-זֶה מָסַר רְצוֹנוֹ בְּיַדֵּנוּ וְהַמְּשַׁלָּה בְּיַדֵּנוּ שִׁיְהִיָּה רְצוֹנוֹ כְּרְצוֹנָנוּ, בְּחִינַת (תְּהִלִּים קיד, ב): "יִשְׂרָאֵל מִמְּשַׁלּוֹתָיו", בְּחִינַת (מוֹעֵד-קָטָן טז:): "מִי מוֹשֵׁל בִּי צְדִיק", כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב כְּלִיזָה בַּמְּאֵמֶר הַנ"ל.

נִמְצָא: שִׁיִּשְׂרָאֵל הֵם כְּבִיכּוֹל מוֹשְׁלִים בְּהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ כְּנ"ל.

וְעַל-כֵּן נִקְרָא 'הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ' כְּבִיכּוֹל: 'חֲלַקְסָם וְנַחֲלָתָם' שֶׁל יִשְׂרָאֵל כְּנ"ל, בְּחִינַת: "אֲנִי חֲלַקְךָ וְנַחֲלָתְךָ" וְכוּ'.

כְּמוֹ שִׁישׁ לְאָדָם 'חֲלַק וְנַחֲלָה' שֶׁהִיא שְׁלוֹ, שֶׁהוּא מוֹשֵׁל בּוֹ לַעֲשׂוֹת בּוֹ כְּרְצוֹנוֹ - כְּמוֹ-כֵּן כְּבִיכּוֹל, יִשְׂרָאֵל הֵם מוֹשְׁלִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל-כֵּן נִקְרָא 'חֲלַקְסָם וְנַחֲלָתָם' כְּנ"ל.

וְזֶהוּ שֶׁאָמְרוּ הַיְּוֹנִים (בְּרֵאשִׁית-דָּבָר ב, ד): "כְּתִבּוּ לָכֶם עַל קֶרֶן הַשּׁוֹר, שְׂאִין לָכֶם חֲלַק בְּאֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל" - כִּי הֵם רָצוּ לְבַטֵּל הַמְּשַׁלָּה שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם מוֹשְׁלִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ כְּבִיכּוֹל, וְעַל-כֵּן רָצוּ שִׁיכְתְּבוּ יִשְׂרָאֵל שְׂאִין לָהֶם חֲלַק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׂאִין לָהֶם מְשַׁלָּה בּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּבְחִינַת 'חֲלַק וְנַחֲלָה' כְּנ"ל, בְּחִינַת: "אֲנִי חֲלַקְךָ" וְכוּ'.

כִּי רָצוּ חֲסוֹשְׁלוֹם לְבַטֵּל הַמְּשַׁלָּה שֶׁל יִשְׂרָאֵל, עַל-יָדֵי שֶׁהַתְּגַבְּרוּ לְהַשְׁפִּיחַ תּוֹרָתוֹ - שֶׁעַקֵּר הַמְּשַׁלָּה שֶׁלָּנוּ בּוֹ יִתְבָּרַךְ שִׁיְהִיָּה הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ 'חֲלַקְנוּ וְנַחֲלָתָנוּ', הוּא עַל-יָדֵי שֶׁמָּסַר בְּיַדֵּנוּ 'תּוֹרָתוֹ' שֶׁהִיא 'רְצוֹנוֹ', וְהֵם רָצוּ לְבַטֵּל זֹאת חֲסוֹשְׁלוֹם.

נב.

(לקוטי הלכות, מצרנות ג, ד)

החלק שנותנין לכהנים וכו' ולעניים - הם 'חלק השם-יתברך', פאלו נותנין לו יתברך.

כי "כהנים משלחן גבוה קא זכו" (ביצה כא. יבמות פז. קדושין נב: בבא-קמא יב: יג. מנחות ו. חלין קכ. ערכין כד:), פמו שכתוב (במדבר יח, כ): **"אני חלקך ונחלתך בתוך בני ישראל"**.

וכן כל מה שנותנין לעניים, נותנין להשם-יתברך, בבכול, פמו שכתוב (משלי יט, ז): **"מלזה ה' חונן דל" וכו'.**

נמצא: שפזה שמקימין 'מצוות המתנות' מן התבואה - בזה מרימין ומעלין כל התבואה להשם-יתברך, שהוא פלו אחד פלו טוב, על-ידי שנותנין לו חלקו שצוה לתן חלקו לכהן וכו' ולעני.

"ועבד הלוי הוא" (במדבר יח, כג) - ענין 'שירת הלויים' -

מצות-עשה: להיות הלויים מתעסקין בעבודת בית-המקדש, להיות שומרים וכו', ולשורר בכל יום על הקרבן שנאמר: "ועבד הלוי הוא" וגו'. (ספר המצות להרמב"ם מ"ע כג; ספר החנוך מצוה טצד; סמ"ג מ"ע קסט)

נג.

(ח"א יג, א)

להמשיך השגחה שלמה, אי-אפשר אלא עד שישבר תאנות-ממון, ושבירתה הוא על-ידי צדקה.

כי איתא בזהר (פנחס רכד): **"רוחא נחת לשפך חמימא דלבא, וכד נחת רוחא, לבא מקבל לה בחדוה דנגונא דלויאי"**.

"רוחא" - זה בחינת צדקה, שהיא רוח נדיבה" (תהלים נא, יד), על-ידי מקררין המימות תאנות-ממון.

וזה בחינת (תהלים עו, יג): **"יבצר רוח נגידים"** - שה'רוח' ממעט תאנות ה'נגידות' וה'עשירות'.

"נגונא דלויאי" - זה בחינת 'משא-ומתן באמונה' - ש"שמח בחלקו" (אבות פ"ד מ"א), ואינו אץ להעשיר. כי ה'נגינה' זה ה'משא-ומתן', פמו שכתוב (שם פא, ג): **"שאו זמרה ותנו תף"**.

"חדוה" - זה ש"שמח בחלקו".

נד.

(ח"א רנו)

עקר ה'נגון', הוא מבחינת שבט לוי' שהיו מנצחים בשיר, שהם מ'בני לאה'.

ואז פשנולד לוי נאמר (שם כט, לד): **"הפעם ילזה אישי אלי"** - כי על-ידי שנולד ל'לוי' "שהוא סטרא דנגונא" (זהר שמות יט.) - על-ידי-זזה בחינת ה'המשכה', שילזה ומשך אליה.

ועל-כן נגינה' שנשתלשל ויורד משם, מבחינת "ועיני לאה רבות", יש לו פח למשך, בבחינת: **"הפעם ילזה"**.

נה.

(ח"א רלז)

עקר ה'נגון' וה'פלי-שיר' הביא לוי' לעולם, פמובא בזהר (שמות יט.): **"שעקר הנגון מסטרא דלויאי"**.

וזה שאמרה לאה (בראשית כט, לד): **"הפעם ילזה אישי אלי"** - שעתה הפעם

שְׁנוּלַד לְוִי, שְׁעַל־יָדוּ בָּא בְּחִינַת הַנְּגוּן וּבְלִי-
 שִׁיר לְעוֹלָם, "הַפַּעַם יִקְוֶה אִישֵׁי אֵלֵי" בּוֹדֵאֵי
 - כִּי הִתְחַפְּרוּת שְׁנֵי דְבָרִים הוּא עַל־יְדֵי נְגוּן'
 וּבְלִי־שִׁיר, וְהֵבֵן.

וְזֶה בְּחִינַת 'כְּלִי־זֶמֶר' שֶׁמְנַגֵּנִין עַל 'חֲתָנָה'.

נו.

(ספר-המדות, נגינה ח"ב ב)

הַלְוִיִּים הָיָה לָהֶם לְכֹל יוֹם נְגוּן מִיַּחַד,
 וְעָבְדוּ בְּגִלּוֹת נִשְׁתַּכְּחוּ הַנְּגוּנִים.
 וּכְשֶׁבָּאָה אֵיזָהוּ שָׁבַר עַל אֵיזָהוּ אִמָּה, אָזִי
 מִתְנַוֵּץ הַנְּגוּן שֶׁל הַלְוִיִּים שֶׁהוּא כְּנֶגֶד
 הַשָּׁבַר הַזֶּה.

לקוטי תפלות

פרשת קרח

מפתח התפלות

וּשְׁנֹזֶפֶה עַל-יְדֵי הַמַּחֲלָקָת, לָשׁוּב בַּתְּשׁוּבָה
שְׁלֵמָה (ח"א סא).

[ד] "וְלֹא יִהְיֶה כְּקֹרַח וּכְעֶדְתּוֹ", "כָּל הַמַּחֲזִיק
בַּמַּחֲלָקָת עֹוֹבֵר בְּלֹא, שְׁנֹאֲמַר: "וְלֹא יִהְיֶה
כְּקֹרַח וּכְעֶדְתּוֹ" - שְׁנֹזֶפֶה לְמִדַּת הַשְּׁלוֹם,
וְלִהְיוֹת תְּמִיד 'אוֹהֵב שְׁלוֹם וְרוֹדֵף שְׁלוֹם';
וְנֹזֶפֶה לְהַנְצִיל מִנְּצָחוֹן וּמִחֲלָקָת (ח"א צד).

[ה] "וְלֹא יִהְיֶה כְּקֹרַח וּכְעֶדְתּוֹ", "כָּל הַמַּחֲזִיק
בַּמַּחֲלָקָת עֹוֹבֵר בְּלֹא, שְׁנֹאֲמַר: "וְלֹא יִהְיֶה
כְּקֹרַח וּכְעֶדְתּוֹ" - שְׁנֹזֶפֶה תְּמִיד לְאַחֵז בְּמִדַּת
הַשְּׁלוֹם, וְיִהְיֶה שְׁלוֹם גָּדוֹל בֵּין כָּל אָדָם
לְחִבְרוֹ, וּבֵין אִישׁ וְאִשְׁתּוֹ; וְלֹא יִהְיֶה שׁוֹם
מִחֲלָקָת אֶפְלוֹ בְּלֵב; וְיִתְחַבְּרוּ כָּל הַהֶפְכִּים
יַחַד, וְיִכְלְלוּ כֻלָּם בְּדַעַת אַחַת לַעֲשׂוֹת רְצוֹן
הַשֵּׁם (ח"א צה).

[א] "וַיִּקְהָלוּ עַל מִשָּׁה וְעַל אֶהֱרֹן, וַיֹּאמְרוּ
אֲלֵהֶם רַב לָכֶם"; "וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר יִבְחַר ה'
הוּא הַקְּדוֹשׁ" - שְׁנֹזֶפֶה שֶׁלֹּא יִכְנַס בְּלִבּוֹ
שׁוֹם הַרְהוּר עַל הַצְּדִיקֵי-אֲמֵת, רַק לְהֶאֱמִין
בָּהֶם תְּמִיד בְּאִמוּנָה-שְׁלֵמָה (ח"א ה).

[ב] "וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר יִבְחַר ה' הוּא הַקְּדוֹשׁ";
"וַיַּבְדֵּל אֶהֱרֹן לְהַקְדִּישׁוּ קֹדֶשׁ קִדְשִׁים" -
שְׁנֹזֶפֶה עַל-יְדֵי 'מַחֲאֵת-כַּפַּיִם' בַּתְּפִלָּה, לְבַטֵּל
כָּל מִינֵי מַחֲלָקָת (ח"א מו).

[ג] "וַיִּקְהָלוּ עַל מִשָּׁה וְעַל אֶהֱרֹן, וַיֹּאמְרוּ
אֲלֵהֶם רַב לָכֶם"; "וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר יִבְחַר ה'
הוּא הַקְּדוֹשׁ" - שְׁנֹזֶפֶה לְ'אִמוּנַת-חֲכָמִים'
בְּשִׁלְמוֹת, וּלְתַקֵּן פְּגַם אִמוּנַת-חֲכָמִים; וְנֹזֶפֶה
לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ שְׁלוֹם, וְלְהַנְצִיל מִכָּל מִינֵי
מְרִיבוֹת וּמַחֲלָקָת, וְשֶׁלֹּא יִזְיַק לָנוּ הַמַּחֲלָקָת;

וּתְבַטֵּל חֶרֶב וְהָרַג וְאַבְדוֹן מִן הָעוֹלָם,
וּתְקִים מִקְרָא שְׁפָתוֹב: "וְנַתַּתִּי
שְׁלוֹם בְּאַרְצְךָ, וְחֶרֶב לֹא תַעֲבֹר בְּאַרְצְכֶם."

⊗ [ג] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א סא ⊗

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א סא, 'חדי רבי שמעון')

"וַיִּקְהַל עַל מֹשֶׁה וְעַל אַהֲרֹן, וַיֹּאמְרוּ

אֱלֹהִים רַב לָכֵם" (במדבר טז, ג)

"וַיְהִי הָאִישׁ אֲשֶׁר יִבְחַר ה' הוּא הַקְּדוֹשׁ"

(במדבר טז, ז)

שִׁנְזָפָה לְאֻמוֹנַת-חַכְמִים' בְּשִׁלְמוֹת, וּלְתַקֵּן פְּגָם
אֻמוֹנַת-חַכְמִים' - וְנִזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ עֲלֵינוּ שְׁלוֹם, וְלִהְיוֹת
מִכָּל מִינֵי מְרִיבוֹת וּמַחְלֻקוֹת, וְשֵׁלֵא יִזְיַק לָנוּ הַמַּחְלֻקוֹת,
וְשִׁנְזָפָה עַל-יַדֵּי הַמַּחְלֻקוֹת, לְשׁוֹב בְּתַשׁוּבָה שְׁלָמָה

אָנָּה יְהוָה, מָלֵא רַחֲמִים, חוֹמַל דְּלִים,
שׁוֹמֵעַ אֲנָקַת אֲבִיוֹנִים, חוֹס וְחַמֵּל
עֲלֵינוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ, לְמַעַן רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים,
לְמַעַן חֲסָדֶיךָ הָעֲצוּמִים, לְמַעַן הַצְּדִיקִים
הָאֲמִתִּים.

וְעֲזָרְנוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ, וְזַכְּנוּ מְהֵרָה
לְאֻמוֹנַת-חַכְמִים בְּשִׁלְמוֹת
בְּאֵמֶת, וְתַעֲזָרְנוּ לְתַקֵּן פְּגָם אֻמוֹנַת-חַכְמִים
שֶׁפָּגַמְנוּ מִנְּעוּרֵינוּ עַד הַיּוֹם הַזֶּה.

וּתְמַחֲרֵנוּ מִכָּל הַגְּלוּלִים וּמִכָּל הַטְּנָפֹת,
הַנִּמְשָׁכִים וְעוֹלִים אֶל הַמַּח
חֶסֶד-וְשְׁלוֹם, עַל-יַדֵּי פְּגָם אֻמוֹנַת-חַכְמִים.

כִּי בַעֲוֹנוֹתֵינוּ-הַרְבִּים, נִפְּגָם דַּעֲתָנוּ
וְנִתְבַּלְבַּל מְאֹד, עַל-יַדֵּי פְּגָם אֻמוֹנַת-
חַכְמִים, אֲשֶׁר עַל-יַדֵּי-זֶה עוֹלִים בְּכָל-עֵת
עֲשָׂנִים סְרוּחִים אֶל הַמַּח, וּמְסַבְּבִין אֶת
דַּעֲתָנוּ, וּמְעַקְמִים וּמְבַלְבְּלִים אֶת דַּעֲתָנוּ
וּלְבַבְנוּ מְאֹד.

⊗ [א] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א ה ⊗

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א ה, 'בפחצרות')

"וַיִּקְהַל עַל מֹשֶׁה וְעַל אַהֲרֹן, וַיֹּאמְרוּ

אֱלֹהִים רַב לָכֵם" (במדבר טז, ג)

"וַיְהִי הָאִישׁ אֲשֶׁר יִבְחַר ה' הוּא הַקְּדוֹשׁ"

(במדבר טז, ז)

שִׁנְזָפָה שִׁלָּא יִכְנַס בְּלִבְנוּ שׁוֹם הַרְהוּר עַל הַצְּדִיקִי-
אֵמֶת - רַק לְהֵאֱמִין בָּהֶם תְּמִיד בְּאֻמוֹנַת-שְׁלָמָה

אָנָּה יְהוָה, אַל תַּעֲשֶׂה עִמִּי כַחֲטָאִי, וְאַל
תְּדִינֵנִי כַמַּפְעָלִי, וְעֲשֵׂה לְמַעַנְךָ
וְלֹא לְמַעַנִּי, וּמִלֵּא בְקִשְׁתִּי בְּרַחֲמִים.

וְזַכְּנִי, שְׁלֵא יִכְנַס בְּלִבִּי שׁוֹם קִשְׂיָא
וְהַרְהוּר כָּלֵל עַל הַצְּדִיקֵי-אֵמֶת,
וְעַל הַמַּחְלֻקוֹת שְׂבִינֵיהֶם. רַק אֲזַכָּה
לְהֵאֱמִין בָּהֶם תְּמִיד בְּאֻמוֹנַת-שְׁלָמָה
בְּאֵמֶת.

⊗ [ב] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א מז ⊗

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א מז)

וח"א מז, 'מחאת כפים בתפלה')

"וַיְהִי הָאִישׁ אֲשֶׁר יִבְחַר ה' הוּא הַקְּדוֹשׁ"

(במדבר טז, ז)

"וַיַּבְדֵּל אַהֲרֹן לְהַקְדִּישׁוּ קֹדֶשׁ קֹדָשִׁים"

(דברי-הימים א כג, יג)

שִׁנְזָפָה עַל-יַדֵּי 'מַחֲאֵת-כַּפַּיִם' בְּתַפְלָה -
לְבַטֵּל כָּל מִינֵי מַחְלֻקוֹת

וּתְזַכְּנוּ עַל-יַדֵּי מַחֲאֵת-כַּפַּיִם, לְהַמְתִּיק
כָּל הַדִּינִים שְׂבָעוֹלָם. וְנִזְכָּה
לְבַטֵּל כָּל מִינֵי מַחְלֻקוֹת מִן הָעוֹלָם, וַיְהִי
נִכְלָל שְׂמֵאל בַּיָּמִין, וְתִמְשִׁיךְ שְׁלוֹם גְּדוֹל
בְּעוֹלָם.

אויב דבר וחרב ורעב ויגון, והסר שטן
מלפנינו ומאחרינו.

הצילנו נא מיד אויבינו ורודפינו,
בגשמיות ורוחניות. הצילנו
מכל החולקים והשונאים, ומכל
המלשינים הדוברים רע על נפשנו, ומכל
המקטרגים, ותסכר את פיהם, "ולא
תעשנה ידיהם תשיה".

וכל הקמים עלינו לרעה, מהרה הפר
עצתם וקלקל מחשבתם, ויקים
בהם מקרא שכתוב: "עצו עצה ותפר,
דברו דבר ולא יקום, פי עמנו אל".
ונאמר: "יהוה הפיר עצת גוים, הניא
מחשבות עמים".

ושמרנו והצילנו ברחמיך הרבים,
שלא יזיק לנו המחלקת כלל,
לא בגשמיות ולא ברוחניות.

רק נזכה על-ידי המחלקת, לשוב
בתשובה שלמה על כל חטאינו
ועונותינו ופשעינו, ובפרט על פגם
אמונת-חכמים, אשר פגמתי בכבוד
חכמים-אמתיים, ובספריהם-הקדושים,
ולא האמנתי בהם בשלמות באמת, והיו
דבריהם אצלי למותר, ולא היו יקרים
וחשובים בעיני דבריהם וספריהם
הקדושים.

אנא יהוה, זכני ברחמיך הרבים לתקן
כל-זה, שאזכה לחוס על נפשי,
ולהסתכל על עצמי היטב, ולהבין
ולהשכיל מתוך המחלקת שחולקים עלי,
עד היכן פגמתי באמונת-חכמים, ולשוב

סבנו גם סבנונו, וימרו את חיינו
מאד, בקשיות, ובלבולים,
ומחשבות-זרות, ושגעון, וטרוף-הדעת,
ועקמימות הלב, הרבה מאד. הביטה
בעניינינו, פי רבו מכאובינו וצרות לבנו.

אבינו מלך קל חי וקים, רחם עלינו
ברחמיך הרבים, ברחמיך
העצומים, ברחמיך הגדולים, ברחמיך
הטובים. "פי לא על צדקותינו אנחנו
מפילים תחנונינו לפניך פי על רחמיך
הרבים". "רחמיך רבים יהוה כמשפטיך
חיינו".

וטחר רעיונינו ולבנו לעבודתך באמת,
ותגרש ותרחק ותבטל מדעתנו
ומלבנו, כל מיני בלבולים רעים, וכל
מיני מחשבות-רעות שהרגלנו בהם.

ונזכה לטהר ולכבס ולרחץ את מחנו
ומחשבתנו ולבבנו, מכל מיני
טנפות ולכלוכים, ומכל העשנים
סרוחים, ולא יעלו ולא יבואו על לבנו
ודעתנו כלל.

ונזכה לקדש את מחנו ומחשבתנו
ולבבנו מעתה, בקדשה ובטהרה
גדולה, ונזכה למחשבות קדושות תמיד,
בלי שום בלבול-הדעת כלל.

ותרחם עלינו ותושיענו אבינו
שבשמים, אדון כל, אדון
השלום, מלך שהשלום שלו. ותמשיך
עלינו ברכה וחיים ושלום.

ותצילנו מכל מיני מריבות ומחלקת,
והגן בעדנו, והסר מעלינו

בתשובה שלמה על-זה, ולתקן כל מעשי מעתה.

ואזכה לקים דברי החכמים האמתיים, ולבלי לסור מדבריהם ימין ושמאל.

ואזכה שיחזרו ויחשבו בעיני כל ספריהם הקדושים, ויהיו יקרים בעיני מפז ומפנינים, וכל חפצים לא ישוו אצלי, נגד כל ספר וספר מדברי החכמים האמתיים. ויתרבו מאד הספרים הקדושים בעולם עד אין קץ.

ונזכה על-ידי תשובתנו בשלמות, שיהיה נעשה על-ידי-זה ספר קדוש למעלה בעולם העליון, כמו שכתוב: "אז נדברו יראי יהוה איש אל רעהו, ויקשב יהוה וישמע, ויכתב ספר זכרון לפניו, ליראי יהוה ולחושבי שמו".

ותזכנו מעתה לאמונת חכמים באמת בשלמות בכל הבחינות. ונזכה, שיתחברו ספרים הרבה דקדשה, ויתחדשו בכל-פעם, ספרים הרבה בתורתנו הקדושה, ויהיה לנו אמונה שלמה בכלם.

ולא יהיה אצלנו למותר, שום ספר המדבר מעניני תורתנו הקדושה. הן המדברים בפשט, רמז, דרוש, סוד. הן ספרי המפרשים והמבארים. הן ספרי הפוסקים ושאלות ותשובות. הן ספרי מוסר. הן ספרי תפלות ותחנונות ובקשות וודוים ושירות ותשבחות להשם-יתברך.

וכל מיני ספרים המדברים בעניני תורתנו הקדושה, כלם יהיו חשובים ויקרים בעינינו מאד, כל ספר וספר. הן אותן שנתחברו כבר, הן העתידים להתחבר.

כי כלם מכרחים להעולם, ואנו צריכים כלם, כי הם חיינו וארך ימינו, וכלם עומדים ברום עולם, ומשמיעים ביראה יחד בקול, דברי אלהים חיים ומלך עולם.

כלם אהובים, כלם ברורים, כלם קדושים. וכלם מדברים מרצונך הטוב הגנוז בתורתך הקדושה, וכלם מעוררים לעבודתך וליראתך, וכלם "נחמדים מזהב ומפז רב, ומתוקים מדבש ונפת צופים".

רבנו של עולם, הצילני מפת לצים, ותשמרני תמיד ותצילני, שלא אלעיג ולא אתלוצץ חסו-שלום, משום ספר מתורתך הקדושה. ותצילני מענש הקשה והמר, המגיע להמלעיג על דברי-חכמים, שהוא נדון בצואה-רותחת רחמנא-ליצלן.

הצילני נא, שמרני נא, שלא אפשל בעון זה חסו-שלום לעולם, שמרני שלא אפנה בגחלתן של חכמים-אמתיים דקדשה. ואזהר בכבודם תמיד. ולא יהיה עלי שום קפדא, משום חכם-אמתי דקדשה.

מלא רחמים, מלא משאלותי לטובה ברחמים, וזכני מהרה לאמונת-חכמים בשלמות באמת בכל הבחינות.

וְתִזְרַק עָלֵינוּ מִיַּם טְהוֹרִים, וְתִטְהַרְנוּ מִכָּל טְמְאוֹתֵינוּ וּמִכָּל גְּלוּלֵינוּ, כְּאָמֹר: "וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוֹרִים וְיִטְהַרְתֶּם, מִכָּל טְמְאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל גְּלוּלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם". "יְהִי לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהִגִּיזוֹן לִבִּי לִפְנֵיךָ ה' צוּרִי וְגֹאֲלִי".

וְעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה נִמְשָׁךְ שְׁלוֹם גָּדוֹל וְנִפְלָא, לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה, בְּכָל הָעוֹלָמוֹת כָּלֵם.

וַיִּתְבַּטֵּל כָּל מִיַּי נִצְחוֹן דְּסִטְרָא-אֲחָרָא, וְקִנְיָאָה, וְשִׁנְיָאָה, וְקִנְטוֹר, וּמְחֻלְקָת, מִמְּנֵי וּמִכָּל יִשְׂרָאֵל וּמִכָּל בְּנֵי עוֹלָם.

רַק יִהְיֶה אֲהָבָה וְשְׁלוֹם גָּדוֹל בֵּין כָּל עַמֵּי יִשְׂרָאֵל, וּבֵין כָּל הַנְּבִרָאִים, וְהַנוֹצְרִים, וְהַנְּעֻשִׁים - שְׁבָכַל הָעוֹלָמוֹת כָּלֵם.

וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּמְשִׁיךְ וְתִשְׁפִּיעַ בְּרָכָה גְּדוֹלָה, לָנוּ, וּלְכָל יִשְׂרָאֵל, וּלְכָל הָעוֹלָמוֹת כָּלֵם. עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו, הוּא בְּרַחֲמָיו יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ, וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאִמְרוּ אַמֵּן.

⊗ [ה] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א צה ⊗

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א פ, ה' עז לעמו יתרו)
 "וְלֹא יִהְיֶה כְּקֹרַח וְכַעֲדָתוֹ" (במדבר יז, ה)
 "אָמַר רַב: כָּל הַמְּחֻזֵּק בְּמַחְלֻקַת עוֹבֵר בְּלֹאוֹ, שְׂנֵאֲמַר: "וְלֹא יִהְיֶה כְּקֹרַח וְכַעֲדָתוֹ" (סנהדרין סי.)
 שְׂנֵזֶכֶה לְמַדַּת הַשְּׁלוֹם, וְלִהְיוֹת תָּמִיד 'אוֹהֵב שְׁלוֹם גָּדוֹל בֵּין כָּל אָדָם לְחֻבְרוֹ, וּבֵין אִישׁ וְאִשְׁתּוֹ; וְלֹא יִהְיֶה שׂוֹם מְחֻלְקַת אֶפְלוֹ בְּלֵב; וַיִּתְחַבְּרוּ כָּל הַהֶפְכִּים יַחַד, וַיִּכְלְלוּ כָּלֵם בְּדַעַה אַחַת לַעֲשׂוֹת רָצוֹן הַשֵּׁם

אֲדוֹן הַשְּׁלוֹם, מֶלֶךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם שָׁלוּ, עוֹשֶׂה שְׁלוֹם וּבוֹרֵא אֶת הַכֹּל. עֲזָרְנוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ כְּלָנוּ, שְׂנֵזֶכֶה תָּמִיד לְאַחוֹז בְּמַדַּת הַשְּׁלוֹם, וַיִּהְיֶה שְׁלוֹם גָּדוֹל בְּאַמַּת, בֵּין כָּל אָדָם לְחֻבְרוֹ, וּבֵין אִישׁ וְאִשְׁתּוֹ.

⊗ [ד] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א צד ⊗

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א עה, י'ברכנו אלקים)
 "וְלֹא יִהְיֶה כְּקֹרַח וְכַעֲדָתוֹ" (במדבר יז, ה)
 "אָמַר רַב: כָּל הַמְּחֻזֵּק בְּמַחְלֻקַת עוֹבֵר בְּלֹאוֹ, שְׂנֵאֲמַר: "וְלֹא יִהְיֶה כְּקֹרַח וְכַעֲדָתוֹ" (סנהדרין סי.)
 שְׂנֵזֶכֶה לְמַדַּת הַשְּׁלוֹם, וְלִהְיוֹת תָּמִיד 'אוֹהֵב שְׁלוֹם וְרוֹדֵף שְׁלוֹם' - וְנֵזֶכֶה לְהַנְצִיל מִנִּצְחוֹן וּמַחְלֻקַת

רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, זְכַנֵּי בְּרַחֲמֵיךָ הַרְבִּים לְמַדַּת הַשְּׁלוֹם, וְאַזְכָּה לִהְיוֹת אוֹהֵב שְׁלוֹם וְרוֹדֵף שְׁלוֹם תָּמִיד, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב: "סוֹר מִרָע וַעֲשֵׂה טוֹב, בְּקֶשׁ שְׁלוֹם וְרִדְפָהוּ". וְאַזְכָּה בְּכָל-עֵת, לַעֲשׂוֹת שְׁלוֹם בֵּין אָדָם לְחֻבְרוֹ, וּבֵין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ.

וְתִשְׁמְרֵנִי וְתִצִּילֵנִי בְּרַחֲמֵיךָ הַרְבִּים, מְמַדַּת הַנִּצְחוֹן, וּמַחְלֻקַת-דְּסִטְרָא אֲחָרָא, שְׁלֹא יִהְיֶה בְּלִבִּי שׂוֹם נִצְחוֹן וּמַחְלֻקַת דְּסִטְרָא-אֲחָרָא, הַנִּמְשָׁכִין מִהַדָּמִים שֶׁל הַגּוֹף שְׁעָדִין לֹא עֲבָדוּ בָהֶם אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

וְתִתֵּן לִי כַח בְּרַחֲמֵיךָ-הַרְבִּים, לְהַעֲלוֹת אֶת כָּל הַנִּיצוּצִין הַנְּפוּלִין אֵלַיךְ, בְּבַחֲיַנַת הַעֲלָאת מִיַּי-נוֹקְבִין.

וְעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה נַעֲשֶׂה יַחֲוֹד קוֹדֶשׁ-אֲ-בְרִיךְ-הוּא וְשְׂכִינְתִּיהָ,

וְלֹא יִהְיֶה שׁוֹם מִחֶלְקֵת אֶפְלוֹ בְּלֵב, בֵּין
 כָּל בְּנֵי-אָדָם, כִּי אַתָּה עוֹשֶׂה שְׁלוֹם
 בְּמִרוֹמָךְ, וְאַתָּה מְחַבֵּר שְׁנֵי הַפָּכִים יַחַד,
 אִשׁ וּמַיִם, וּבִנְפֻלְאוֹתֶיךָ הָעֲצוּמִים אַתָּה
 עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בִּינֵיהֶם.

בֵּן תַּמְשִׁיךְ שְׁלוֹם גְּדוֹל עָלֵינוּ, וְעַל כָּל
 הָעוֹלָם כְּלוּ, בְּאֶפֶן שִׁיתְחַבְּרוּ כָּל
 הַהֶפְכִים יַחַד, בְּשְׁלוֹם גְּדוֹל וּבְאַהֲבָה

גְּדוֹלָה, וַיִּכְלְלוּ כָּל־ם בְּדַעַת אַחַת וְלֵב
 אֶחָד, לְהִתְקַרֵּב אֵלֶיךָ וּלְתוֹרַתְךָ בְּאַמֶּת,
 וַיַּעֲשׂוּ כָּל־ם אַגְדָּה אַחַת לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ
 בְּלֵב־ם שְׁלֵם.

יְהוָה שְׁלוֹם, בְּרַכְנוּ בְּשְׁלוֹם, וְעַל-יְדֵי-
 זֶה תַּמְשִׁיךְ עָלֵינוּ כָּל הַבְּרָכוֹת,
 וְכָל הַהַשְׁפָּעוֹת, וְכָל הַיְשׁוּעוֹת.

חֵדֶשׁ תַּמּוּז

א.

(לקוטי מוהר"ן ח"א ריז)

"ז'כרו ת'ורת מ'שה" (מלאכי ג, כב), ראשי תבות 'תמ"ז' חסר 'וא"ו'.

כי אז ב'תמוז' - צריכים להמשיך ה'זכרון' לתקן ה'שכחה', כי אז נתהוה ה'שכחה'.

כי על-ידי "הלוחות שנשתברו בחדש תמוז" (תענית פ"ד מ"ו), נתהוה השכחה, כמו שאמרו רז"ל (ערובין נד.): "אלמלא לא נשתברו הלוחות הראשונות, לא נשתפחה תורה מישראל".

ועל-כן חסר 'וא"ו מ'תמוז' - כי מאחר שנשתברו הלוחות, נסתלק ה'וא"ו, כי ה'לוחות' הם בחינת 'וא"ו', כמו שאמרו (בבא-בב"א יד.): "הלוחות ארכן ששה ורחבן ששה".

גם "ז'מן מ'תן ת'ורתנו" ראשי-תבות 'תמ"ז', כי "בתמוז נתנו הלוחות" (יומא ד:).

וגם כאן חסר 'וא"ו' - מחמת שאז נשתברו הלוחות שהם בחינת 'וא"ו' כנ"ל.

ב.

(עלים-לתרופה, א חקת ראש-חדש תמוז תר"א)
והיום ראש-חדש תמוז, ראש החדש שרש התשובה (על-פי ח"א תורה י).
'תמ"ז' ראשי-תבות: "ז'כרו ת'ורת מ'שה".
"ז'מן מ'תן ת'ורתנו". והוא חסרה - כי

נשברו הלוחות "שארכן ורחבן וא"ו" (על-פי תורה ח"א ריז הנ"ל).

וצריכין לזכר כליזה היטב - כמו שאנו מזהרין מזאת התורה [הנ"ל] בעצמו, שהוא ראשי-תבות 'תמוז' שהוא "זכרו" וכו'. כי כל דברינו אלה, הם תורת משה ממש, כי הם 'קיום-התורה'.

[ונכמו שאמר מוהרנ"ת ז"ל (פוכבי-אור, אנשי-מוהר"ן ח"ג ה): הלמוד של 'דיני-התורה', נתן לנו השם-יתברך על-ידי משה רבנו עליו-השלוש. והלמוד של 'קיום-התורה', נתן לנו השם-יתברך על-ידי אדמו"ר זצ"ל].

ועתה צריכין לחזר עוד הפעם ועוד הפעם וכו' וכו': זכר! זכר! היטב היטב: את כל הטובות והנפלאות שעשה השם-יתברך עמנו, מימות משה רבנו עליו-השלוש, מיזם מתן-תורה עד היום הזה.

כמו שהזכירו אותנו רבותינו ז"ל הרבה על-זה, כמו שכתוב (תהלים קה, ה): "זכרו נפלאותיו אשר עשה", "זכר את יום אשר עמדת לפני ה' אלקיך בחורב" וכו' (דברים ד, י), ואשר עשה עמנו בכל דור ודור על-ידי כל הצדיקים-אמתים בני עליה שבכל דור.

ובפרט אשר עשה עמנו בדור הזה, שאנו בעניותנו ועבודתנו, ותכלית תכלית שפלותנו אשר ירדנו פלאים בעוונותינו-הרבים, הפליא השם-יתברך חסדו וישועתו עמנו - להשמיענו כזאת, להזכירנו בכל-פעם, את ה' אלקינו, ואת תורתו הקדושה.

עד שגם אנחנו כלנו אלה פה היום חיים - נוכל להזכיר עצמנו בכל-פעם, בגדלת הבורא היחיד הקדמון יתברך שמו, המשגיח בכל עת עלינו, הצופה בכל עת להטיב אחריתנו.

כַּאֲשֶׁר אנו רואין בכל-פעם בעצם שפלותנו, שנדמה בכל-פעם: שפמעט פמעט אפס תקוה חסוֹשֶׁלֹם, בבחינת (איכה ג, יח-כא): "ואמר אבד נצחתי ותוחלתי מה וכו', זאת אשיב אל לבי על פן אוהיל, חסדי ה' בי לא תמנו בי לא כלו רחמיו".

וכמו שאנו אומרים שלשה פעמים בכל יום: "ועל נסיד שבכל יום עמנו וכו', הטוב בי לא כלו רחמיה וכו'".

וְתֹאמִין באמונה שלמה בני חביבי המדות לבבי: שגם עליך נאמרו כל הדברים האלה וכו'.

רק חזק ואמץ מאד מאד, לשמח נפשך בכל מה שתוכל, ולהפך כל היגון ואנחה, וכל מיני מרה-שחורה ועצבות ודאגות, להפך הכל לשמחה - בי אהי-על-פי-כן אני יודע: ש'תמוז' ראי-תבות "ז'כרו תזרת מ'שה".

וכפי מעט מעט השעור שבלבי מזה - צריכין-לומר גם על דבור הקדוש הזה: "אלמלא לא אתינא לעלמא, אלמלא למשמע דא, די"! ל

כי הוא נוגע ל'תקון חטא-העגל, לתקן פגם שבירת-לוהות, שהמשיכו 'שכחה' בעולם - שמשם כל הצרות בגוף ונפש וממון שסובלין בגלות הפור הארץ הזה. ועקר הוא צרות הנפש, בפרט כמו שיודע כל אחד בנפשו נגעי לבבו ומכאוביו.

אבל "לא דבר ריק הוא" (על-פי דברים לב, מז): אשר הפליא חסדו עמנו, להאיר עינינו בחדושי תורתו-הקדושה.

שבכלם הראה לנו, ורמז לנו היטב היטב: שעדין לא עזב חסדו מעמנו, ועדין השם-יתברך עמי ועמך בפרטיות, ועם כלנו.

כי גלה לנו "תורת חסד" שלא נשמע מעולם. שכל דבור יכול להחיות גם אותך וגם כל הגרועים ביותר וכו'.

לקוטי תפלות

חדש תמוז

– תפלות בענין 'זכרון דקדושה' –

(לפי התורה ח"א ריז הנ"ל: "שבחדש תמוז צריכין להמשיך הזכרון")

חוסה עליך, ושמר את הזכרון היטב,
שתזכר תמיד בכל יום בעלמא-
דאתי, ולא תשכח, והדבק מחשבתך
בעלמא-דאתי, ואל יזוז זכרון עלמא-
דאתי מרעיונך.

הסתכל על עצמך היטב היטב, וישב
דעתך באמת-לאמתו, וזכור
ותן ללבך: מה תעשה באחריתך, בעת
יבא קצף כהרף-עין.

צר לי עליך אחי, הקיצה אחי משנת
פתיותך, וחמל על נפשך, "וזכר את
בוראיך בימי בחורותיך".

ובבן באתי לפניך יהוה אלהי ואלהי
אבותי, להפיל תחנתי לפני
רחמיך-האמתיים, ולשא עיני לחסדיך
העצומים.

שתזכני לשמר את הזכרון הזה היטב,
שאזכר תמיד בעלמא-דאתי,

❁ [א] לקוטי-תפלות ח"א נד ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א נד, זינהי מקץ - זכרון)

"אזכרה נגינתי בלילה, עם לבבי
אשיחה ויחפש רוחי. זכרתי
בלילה שמך יהוה, ואשמרה תורתך.
אזכור מעללי יוה, פי אזכרה מקדם
פלאך. זכרתי ימים מקדם, הגיתי בכל
פעלך, במעשה ידיך אשוחח. בהתעטף
עלי נפשי, את יהוה זכרתי. זכור תזכור,
ותשוח עלי נפשי".

ואען ואומר לנפשי: זכור אל תשכח
שיש עלמא-דאתי, ואין שום
קביעות בזה העולם, פי העולם-הזה
עובר כהרף-עין, כצל עובר, וכאבק
פורח, וכענן כלה, וכרוח נושבת,
וכחלום יעוף, ועקר החיים ועקר
הקביעות דירה של האדם, הוא רק
בעלמא-דאתי.

וְלֹא־דַבְּקָא מַחֲשַׁבְתִּי רַק בְּעֲלֻמָּא־דְאֲתִי
בְּכָל־וּבְפָרְט.

וּבְכָל יוֹם וַיּוֹם בְּהַקִּיצִי מִשְׁנָתִי, תַּכְּף
וּמִיד כְּשֶׁאֶפְתַּח אֶת עֵינַי, אֲזַכֶּה
לְזִכֵּר מִיַּד בְּעוֹלָם־הַבָּא, שֶׁהוּא עוֹלָם
הָעוֹמֵד וְהַקָּיִם לְעַד וּלְנֹצֵחַ נֹצְחִים,
וְהָעוֹלָם־הַזֶּה הוּא הַבֵּל וְרִיק, הַבֵּל הַבָּלִים
אֵין בּוֹ מִמָּשׁ, "הַבֵּל גִּדְף, הַבֵּל הַבָּלִים
הַכֹּל הַבֵּל".

וְאֵין שׁוֹם יִתְרוֹן לְאָדָם בְּכָל עֲמָלוֹ
שִׁיעֲמַל בְּעֶסְקֵי הָעוֹלָם־הַזֶּה, וְאֵין
שׁוֹם תַּכְלִית וְטוֹב בְּעוֹלָם, כִּי אִם לְרַדְף
תְּמִיד לְהַשִּׁיג הָעוֹלָם־הַבָּא. וְתִזְכְּנִי
שְׂאֲזַכֵּר זֹאת הַיֵּטֵב בְּכַח הַזְכָּרוֹן־דְּקִדְקָתָהּ.

הַצִּילֵנִי וְשִׁמְרֵנִי מִרַע־עֵין הַמַּבִּיא לַיָּדִי
שְׂכָחָה, שְׂכָחָה, שֶׁהִיא מִיתַת הַלֵּב,
שְׂבִירַת לֵב, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב: "נִשְׁכַּחְתִּי כְּמַת
מִלֵּב הָיִיתִי כְּכֹלִי אוֹבֵד". עֲזָרְנִי שְׁלֹא
אֶשְׁכַּח אֶת עוֹלְמֵי הַנֹּצְחִי וְהַקָּיִם לְעַד.

חַוֶּסְהָ עָלַי כָּרֵב רַחֲמֶיךָ, כָּרֵב יִשׁוּעָתְךָ,
כָּרֵב טוֹבוֹתֶיךָ, כָּרֵב הַצְּלוֹתֶיךָ.
יְהִמוּ מַעֲיָךְ עָלַי, עַל גִּרְדֶּךָ כְּמִנִּי, עַל חֶסֶר
דַּעָה, חֶסֶר עֲצָה כְּמִנִּי. אַמְץ וְחִזַּק אֶת
לִבִּי בִּירְאָתְךָ וְעִבּוֹדְתְךָ.

וְזַכְּנִי, שְׂאֲשִׁים אֶל לְבִי, וְאֲזַכֵּר הַיֵּטֵב
בְּלִבִּי וּבִדְעָתִי תְּמִיד, אֶת הַתַּכְלִית
הָאֲחֵרוֹן. וְאֲזַכֶּה לְדַבֵּק מַחֲשַׁבְתִּי וּלְכַבֵּי
תְּמִיד, בְּעֲלֻמָּא־דְאֲתִי.

כִּי אַתָּה יוֹדַע אֶת גְּדֹל הַצַּעַר וְהַבּוֹשָׁה
שִׁיְהִיָּה בְּעֲלֻמָּא־דְאֲתִי, עַל מִי שְׁלֹא
קִשַּׁט עֲצָמוֹ בְּעוֹלָם־הַזֶּה, וְהוּא אֲבִדָּה

שְׂאִינָה חוֹזֶרֶת לְעוֹלָם, כִּי שָׁם אֵין מַעֲשֵׂה
וְחֲשַׁבּוֹן מוֹעִיל כָּלֵל, כִּי "מִי שְׁלֹא טָרַח
בְּעָרֵב־שַׁבָּת, מָה יֹאכַל בְּשַׁבָּת". "מַעֲוֹת
לֹא יוֹכֵל לְתַקֵּן וְחֲסָרוֹן לֹא יוֹכֵל
לְהַמְנוֹת". וְאֵין מוֹעִיל שָׁם שׁוֹם רַחֲמָנוֹת
בְּעוֹלָם.

וְכַנִּי עֲתָה בְּרַחֲמֶיךָ, שְׂאֲזַכֶּה לְזַכֵּר עֲתָה
בְּעוֹלָם־הַזֶּה, אֶת הָעוֹלָם־הַבָּא
תְּמִיד, וְאֵל יִלְיָזוּ מֵעֵינַי, וְלֹא אֶסוּר
מִדְּעָתִי, זְכָרוֹן הָעוֹלָם־הַבָּא תְּמִיד, בְּאִפְן
שְׂאֲזַכֶּה לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלֶיךָ
בְּאַמְתָּ, וְאֲזַכֶּה לְתַקֵּן בְּחַיֵּי אֶת כָּל אֲשֶׁר
שַׁחַתְתִּי, בְּשׁוּגַג וּבְמִזִּיד בְּאַנְס וּבְרִצּוֹן.

אֲבִינּוּ שְׂבִשְׂמִים, מִלֵּא מִשְׂאֵלוֹתֵינוּ
בְּרַחֲמִים, וְהַצִּילֵנוּ מִכַּח־
הַמְדָּמָה, וּמִמִּיתַת הַלֵּב, וּמִשְׂכָּחָה, וּמִרַע־
עֵין בְּכָל הַבְּחִינּוֹת.

וְזַכְּנֵנוּ לְזַכָּרוֹן־דְּקִדְקָתָהּ, שְׂנִזְכֶּה תְּמִיד
לְדַבֵּק מַחֲשַׁבְתָּנוּ בְּעֲלֻמָּא־דְאֲתִי,
בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, וּבְכָל מְקוֹם וּמְקוֹם, בְּכָל־
וּבְפָרְט, וְלֹא נֶאֱבַד אֶת עוֹלְמָנוּ חֶסֶד־וְשְׁלוֹם
בְּחַנּוּם.

וְנִזְכֹּר "אֶת יְמֵי הַחֲשָׁף, כִּי הִרְבָּה יְהִיו
כָּל שְׂבָא הַבֵּל". וְנִזְכֹּר אֶת
בוֹרְאָנוּ בִּימֵי בַחֲרוּתֵינוּ, "עַד אֲשֶׁר לֹא
תַחֲשָׁף הַשֶּׁמֶשׁ, וְהָאוֹר, וְהַיָּרֵחַ,
וְהַפּוֹכְכִים, וְשָׁבוּ הָעֵבִים אַחֵר הַגִּשְׁם".

וְנִזְכֹּחַ לְזַכֵּר אֶת כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת,
וְלֹא נִשְׁכַּח דְּבָר מִמִּשְׁנַתָּנוּ. וְלֹא
נִשְׁכַּח אֶת הַדְּבָרִים אֲשֶׁר רָאוּ עֵינֵינוּ וְאֲשֶׁר
שָׁמְעוּ אָזְנֵינוּ מִפִּי חֲכָמֶיךָ הָאֱמִתִּיִּים.

⊗ [ב] לקוטי-תפלות ח"א קלא ⊗

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א קצב, 'מעלת דבור אמת של הצדיק')

רחם עלי למען שמך, וזכני לזכרון
אמת דקדושה, לזכר היטב את כל
דברי התורה-הקדושה.

ותזכני להתמיד בלמודי היטב, להגות
בתורתך הקדושה יומם ולילה,
ולחזר כל דבר מאה פעמים ואחד.

באופן שאזכר תמיד את כל דבור, וכל
חדוש, וכל טעם ועצה, אשר
גלית לנו בתורתך הקדושה, המלאה
עצות ואורות קדושות ונוראות, ולזכרם
היטב בכח הזכרון שלי יפה כל ימי חיי
עד עולם, עד היום אשר תאספני אליך
בשלוש.

ואזכה לבא לשם, עם כל דברי
התורה, שיהיה קשור, וחקוק,
וכלול, ונאחד, בשכלי ונשמתי, כל דברי
התורה שבכתב ושבעל-פה.

ואזכה ברחמיה, להיות בכלל 'יראיך
עוסקי תורתך' שנאמר עליהם:
"אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו".

ונזכר בעלמא-דאתי תמיד, עד אשר נזכה
לשוב אליך באמת, ולהיות כרצונך הטוב
תמיד.

וזכר לנו יהוה אלהינו את ברית
אבותינו, וקיים לנו מקרא שכתוב:
"וזכרתי את בריתי יעקב ואף את בריתי
יצחק ואף את בריתי אברהם אזכר,
והארץ אזכר".

ונאמר: "וזכרתי להם ברית ראשונים
אשר הוצאתי אותם מארץ
מצרים לעיני הגוים להיות להם לאלהים
אני יהוה".

ונאמר: "זכרתי לך חסד נעורייך,
אהבת כלולותיך, לכתך אחרי
במדבר, בארץ לא זרועה".

ונאמר: "הבן יקיר לי אפרים, אם ילד
שעשועים, כי מדי דברי בו
זכור אזכרנו עוד, על פן המו מעי לו,
רחם ארחמנו נאם יהוה".

"זכר רחמיה יהוה וחסדיך פי מעולם
המה. חטאת נעורי ופשעי אל
תזכר, כחסדיך זכר לי אתה למען טובך
יהוה".

